

'Én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo koni s'ín kiskii San Juan

Jesucristo xi 'Én-la Nainá, xitá komà

1 ¹K'e nga tisa tàts'en-la kjoa, jè 'Én, jyeé k'oa tijná-né. Yaá tijnako Nainá. Jè 'Én, Nainá-né. ²Ko yaá tijnako Nainá skanda tisa tàts'en-la kjoa. ³Jè Nainá, k'e nga tsibíndaà ngats'iì tsojmì xi tjin, it'aà ts'eé 'Én tsibíndaà; nì mé tsojmì tjin xi mì it'aà ts'e kisindaà. ⁴Jè 'Én, it'aà ts'e-né nga títsajnakon xita; jè kjoa nga títsajnakon xita, jè-né ni'ín xi síhiseèn-la ngats'iì xita. ⁵Jè ni'ín xi síhiseèn nánda jñò choòn, ote-né, ko jè kjoa jñò mikiì ma síkijne-la ni'ín nga síkits'o.

'Én xi kiichja Juan it'aà ts'e Cristo

⁶Tsibijna jngod xita xi 'mì Juan xi Nainá kisikasén. ⁷Jè j'iì tsjá 'én it'aà ts'e ni'ín xi síhiseèn, mé-ne ngats'iì xita kòkjeiín-la koni s'ín kiichjaya. ⁸Mìtsà jè Juan ni'ín xi síhiseèn-la xita, tà 'én j'iì tsjá it'aà ts'e ni'ín xi síhiseèn-la xita. ⁹Jè ni'ín xi nguì kixi kjoa xi síhiseèn-la ngats'iì xita, yaá tinchrobá i isò'nde.

¹⁰Iì tsibijna isò'nde, ko it'aà ts'eé kisindaà isò'nde, tanga jñà xita isò'nde mikiì kijtseèkxon. ¹¹J'iì nangui nánda ts'e, tanga jñà xita-la mikiì kiskoétjò. ¹²Ngats'iì xita xi kiskoétjò tikoà kòkjeiín-la jñà 'én xi kiichja, k'oaá s'ín kitjò'nde-la nga Ki'ndí-la Nainá ma, ¹³tanga mìtsà koi kjoa-la nga jní kits'iìn-jiiin, nì mìtsà koi kjoa-la nga it'aà ts'e xita kits'iìn; koi-né nga it'aà ts'e Nainá kits'iìn.

¹⁴Jè 'én, xitá komà, iì tsibijnajiiin-najen. Ki'ya-nájen kjoa jeya-la nga Ki'ndí tà jngod-la Nainá. 'Nó tjin-la kjondaà ko kjoakixi.

¹⁵ Juan kitsjaà 'én it'aà ts'e, kitsò:

—Jè jèe xi k'oas'ín kixan-nò k'e nga kixan-nò: “Jè xi sa nchrobá tjingui-na, jè isá tǐjna ítjòn-na, nga isá kjòtseé tǐjna koni 'an.”

¹⁶ 'Nó tse kjondaà kitjoé-ná ngats'iaá, sa 'nó, sa 'nó kochikon-t'ian. ¹⁷ Jè kjotíxoma, it'aà ts'e Moisés j'iì-ne, tanga xi kjondaà kò kjoakixi, it'aà ts'e Jesucristo j'iì-ne. ¹⁸ Ni saá jngoò xita beèxkon kó kji Nainá. Tà jè xi ki'ndí tajngòd-la xi ya tǐjnat'aà-la, bénojmí kixi-ná it'aà ts'e.

'Én xi tsibénojmí Juan it'aà ts'e Jesús

(Mateo 3:11-12; Marcos 1:7-8; Lucas 3:15-17)

¹⁹ Jñà 'én koi xi kitsjaà Juan, k'e nga jñà xita judío xi títsajna Jerusalén kisikasén-la nò'miì kò xita levita ñanda tǐjna Juan nga kiskònangui-la, kitsò-la:

—¿Yá xita-ne jì?

²⁰ Juan tsibénojmí kixi-né; mìkiì tsakajna'ma, kitsò:

—Mìtsà 'an xi Cristo, xita xi xó kisikasén-ne Nainá.

²¹ Xita koi ijngòd k'a kiskònangui-la kitsò-la:

—¿Yá-né ngaji? ¿A jì-né Elías?

Juan kitsò:

—Majìn, mìtsà 'an.

—¿A jì-né xita xi chja ngajo-la Nainá xi tǐjnè-la nga kjoif?

Juan kitsò:

—Majìn, mìtsà 'an.

²² Jjngòd k'a kiskònangui-la, kitsò-la:

Jè Juan xi kis'iin bautizar xita

—Kot'in-nájen, yá-ne ji, mé-ne nga koma konguíko-lajen 'én jñà x̣iṭa xi kàsikasén-najen. ¿Mé 'én xi k'oi-nájen it'aà tsiji?

²³ K'eé kitsò Juan:

—'An-ná x̣iṭa xi 'nó chjaya i'nde it'aà xìn ñánda nangui kixi choòn: “Tjandaà kixiḡo ndiyá-lá Nainá”, koni s'in kitsò Isaías, x̣iṭa xi kiichj̣a ngajo-lá Nainá.

²⁴ Jñà x̣iṭa xi ijchò kjònangui-lá Juan, x̣iṭa fariseo-né. ²⁵ Ìjngòò k'a kiskònangui-lá, kitsò-lá:

—Tsà mìtsà j̣i xi Cristo, n̄i Elías, n̄i jè x̣iṭa xi chj̣a ngajo-lá Nainá, mé-ne x̣iṭa 'nè-ne bautizar.

²⁶ Kiichj̣a Juan kitsò:

—'An tà nandá s'iin-n̄a bautizar x̣iṭa, t̄anga t̄ijnaj̄iin jngòò-nò xi jñò mìkii yaxkon, ²⁷ jè xi iskan kjoíí, jè xi isa t̄ijna ítjòn koni 'an; skanda mìkii t̄j'nde-n̄a nga 'an skijnda'ñoá xox'in-lá xojté-lá.

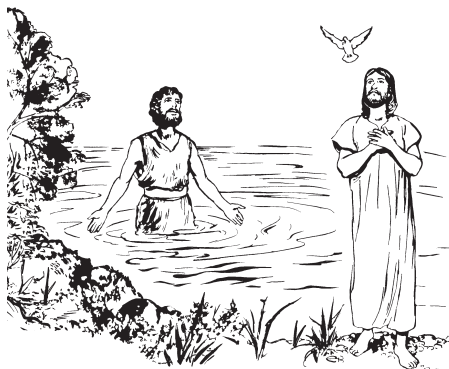
²⁸ Ngats'iì kjoa koi, ján naxandá Betania nga k'oas'in komà, naxandá xi kijna xijngoaà ndá je Jordán, ñánda kis'iin bautizar x̣iṭa jè Juan.

²⁹ Nga komà nchijòn, Juan kijtseè Jesús nga t̄inchrobákon, kitsò:

—¡Chítsejèn-là, jè jèe xi síkasén Nainá k'oaá ngaya-lá koni Orrè Ki'ndí xi faáxin jé-lá x̣iṭa isò'nde! ³⁰ Jè jèe xi k'oa kixan-nò k'e nga kixan: “Nchrobá t̄j̄ngui jngòò-na x̣iṭa x'in xi isa t̄ijna ítjòn-n̄a nga isa kjòtseé t̄ijna koni 'an.” ³¹ T̄ikoáá 'an, mìkii bexkoan yá-né jè. Koií kjoa-lá nga ta nandá s'in-na bautizar x̣iṭa mé-ne jñà x̣iṭa naxandá Israel skoexkon-ne.

³² Juan, k'oas'in kitsjaà 'én nga kitsò:

—Kijtseè-ná jè Inim̄a Tsjeè-lá Nainá nga itjojen-ne ngajmii koni kji n̄ise paloma kji, tsibijnasòn-lá Jesús. ³³ 'An, kj'eè kì bexkoan, t̄anga jè Nainá xi kisikasén-n̄a nga ko nandá s'iin-na

bautizar x̄it̄a, kitsò-na: “Jè xi jch̄ii nga kit̄jojenè-la In̄ima Tsjeè-na nga ya k̄ijnasòn-la, jè-né xi k̄o In̄ima Tsjeè-na s̄'in-ne bautizar x̄it̄a.” ³⁴ 'An, k'oaá s'ín k̄ijtseè, k'oaá ma-ne k'oa's'ín tsjaà 'én nga Jesús, jè xi Ki'ndí-la Nainá.

X̄it̄a xi kiskoòta'yàt'aà ít̄jòn-la Jesús

³⁵ Nga komà nchijòn, Juan yaá tíjna ìjngòè k'a; t̄j̄k̄o jò x̄it̄a xi kota'yàt'aà-la. ³⁶ Juan k̄ijtseèxkon Jesús nga t̄k̄oa ya tsóba, kitsò:

—¡Chítsejèn-là, jè jèè xi orrè-la Nainá [xi kiyát̄jì jé-la x̄it̄a]!

³⁷ Ingajò x̄it̄a koi, k'è nga k̄iì'nchré koni s'ín kitsò Juan, k̄iìt̄j̄ngui-la Jesús. ³⁸ Jesús k'è nga kisikát̄jiya, k̄ijtseè nga x̄it̄a t̄j̄ngui-la kitsò-la:

—¿Mé xi binchaàtsjioè?

Ingajò x̄it̄a koi, k̄iìchja, kitsò:

—Maestro, ¿ñánda t̄j̄jni?

³⁹ Jesús kitsò-la:

—Nchrobá, chítsejèn.

Ikjoàn k̄iìt̄j̄ngui-la, k̄ijtseè ñánda b̄ijna Jesús. Yaá tsib̄itsajnakò nga jye k̄jòhoxòn, ìjchò-la tsà xi ñijòn.

⁴⁰ Ingajò x̄it̄a koi, j̄nà xi k̄iìt̄j̄ngui-la Jesús k'è nga k̄iì'nchré-la koni s'ín kitsò Juan, jngòè xi 'mì Andrés xi 'ndse ma Simón Pedro. ⁴¹ Andrés k̄iì kátsji ít̄jòn 'ndse xi 'mì Simón, kitsò-la:

—Jyeé k̄ayaxkon-jen jè Mesías [xi xó kisikasén-ne Nainá]. Jè 'én Mesías, Cristo tsòya-ne.

⁴² Andrés k̄iìk̄o Simón xi 'ndse ma ya ñánda tíjna Jesús. Jesús, k'è nga k̄ijtseè, kitsò-la:

—Ngaji-né xi 'mì-lè Simón xi ki'ndí-la ma Jonás. I'ndeì, Cefas k'óín-lè ('én xi Pedro tsòya-ne).

K'è nga Jesús k̄iìchja-la jè Felipe k̄o Natanael

⁴³ Nga komà nchijòn, Jesús k'oaá s'ín kisikítsjeèn nga ján k̄joi nangui Galilea. Kiskaàj̄iìn Felipe, kitsò-la:

—Nchrobá t̄j̄ngui-ná.

⁴⁴ Felipe, yaá i'nde-la naxandá Betsaida, ya ñánda i'nde-la Andrés k̄o Pedro. ⁴⁵ Felipe k̄iì kátsji Natanael, kitsò-la:

—Jè x̄it̄a xi oxk̄it'aà k̄jot̄ixoma xi kisk̄iì Moisés k̄o x̄it̄a xi k̄iìchja ngajo-la Nainá, jyeé k̄ayaxkon-jen nga jè Jesús xi ki'ndí-la José xi Nazaret i'nde-la.

⁴⁶Natanael, kitsò-là Felipe:

—Ján naxandá Nazaret, ¿a tjin jngoò xi ndaà xita xi ya kitjokàjìn-ne?

Felipe kitsò:

—Nchroboí, chítsejèn-là.

⁴⁷Jesús, k'e nga kijtsee Natanael nga tinchrobákon, kitsò:

—Jè xita jè xi ngui kixi kjoa nga xita Israel nga ndaà tísijchá yijo-là kò mikì konachan.

⁴⁸Natanael kitsò:

—¿Kó s'ín ma-ne nga yaxkon-ná?

Jesús kitsò:

—K'eé kòbe-lè k'e nga tikj'eè chja-lè Felipe nga tijna'ngui yá toò iko.

⁴⁹Natanael kitsò:

—Maestro, ngaji-né xi Ki'ndí-là Nainá; ji-né xi xitaxá ítjòn-là naxandá Israel.

⁵⁰Kiichja Jesús kitsò:

—¿A koií-né nga xan-lè: Kòbe-lè k'e nga tijna'ngui yá toò iko nga mokjeín-lè? K'oaá xan-lè nga isa 'ñó tse kjoákon jchaá-isi.

⁵¹Ijngoò k'a kiichja Jesús kitsò:

—Ngui okixi xi xan-nò, naxrjein xi sa f'ii isa jchaxkoòn ngajmii nga tix'a koa jñà àkjale-là Nainá fimijìn koa nchrobájen nga tjímat'aà-na xi Ki'ndí-là Xita xan-là yijo-na.

Jè kjoákon xi kis'iìn ítjòn Jesús

2 ¹Xi komà jàn naxrjein, kis'e jngoò s'eí nga chixàn xita ján naxandá Caná, ya nangui Galilea. Tikoaá yaá tjna jè nea-là Jesús. ²Tikoa kinokjoà-là Jesús kò xita xi kota'yàt'aà-là ya ñánda chixàn xita. ³K'e nga jyehet'aà vino, jè nea-là Jesús kitsò:

—Mì tì mé vino tjin-ne.

⁴Jesús kitsò:

—¿Mé xi ma-lè? ¿Mé-ne 'an kò'mi-ná? Kj'eè kiì bijchó naxrjein-na nga skoë-na xita yá-ná 'an.

⁵Jè nea-là Jesús kitsò-là jñà xita xi bíya vino:

—K'oaá s'ín tikitasòn yije-là koni s'ín tsò-nò.

⁶Ya títsajna joòn tji ndajo xi sinchá nandá, xi síkjeén jñà xita judío nga ma sítsjeè-ne tsojmì xi tjin-là koni s'ín tjin

kjotíxoma-là xi xkón tjin. Jñà tjií kjiyaá-là tsà jò kò tsà jàn nisa nandá. ⁷Jesús kitsò-là jñà xita chi'nda xi nchibíya vino: —Tìnchaà nandá tjií koi.

Jñà xita chinchá nandá; jngòè k'aá kisitsee. ⁸Ikjoàn kitsò Jesús:

—Tìnachrjeè chiba vino; tanguíko-là jè xi tísís'in-là xita.

K'eé kiìko-la. ⁹Jè xita xi oko-la nga tísís'in-là jñà xita, kiskoòt'aà nandá xi vino komà; xita jè, mìkìl tjiin-la nãnda j'i-ne. (Tà jñá tjiin-la xita chi'nda xi tsachrje nandá.) Jè xita xi oko-la, k'eé kiichja-la xita x'in xi chixàn, ¹⁰kitsò-la:

—Ngats'iì xita, jè tsjá ítjòn vino xi 'nó ndaà; k'e nga jye 'nó 'biì jñà xita, k'eé tsjá xi chiba ndaà. Tanga ngaji, kòbinchatjó-né xi 'nó ndaà, skanda saá t'biì.

¹¹Jè kjojkón xi kis'iin ítjòn Jesús ján naxandá Caná nangui xi chja-ne Galilea; k'oaá s'in tsakó kjoa jeya-la kò jñà xita xi kota'yàt'aà-la kòkjeiín-la it'aà ts'e.

¹²Xi jye komà iskan, Jesús kii ján naxandá Capernaum; kiìko nea-la, 'ndse, kò xita xi kota'yàt'aà-la. Tà chibaá nachrjein tsibìtsajna ya naxandá jè.

K'e nga kiì s'eí Jesús ján Jerusalén

(Mateo 21:12-13; Marcos 11:15-18; Lucas 19:45-46)

¹³Nga jye nchrobá machrañà s'eí-la xita judío xi bitjo k'e nga itjokàjiiin kjo'in ján nangui Egipto, Jesús kii ján Jerusalén.

¹⁴K'e nga jahas'en ingo ítjòn, kijtsee nga tjin xita ya nditsin ingo xi nchihotjna nchraja kò orrè kò paloma; tikoá títsajna xi síkjatjìya tòn. ¹⁵Jesús tsibíndaà jngòè na'nó xi tsjá-la jñà xita nga tsachrje yije ya nditsin ingo, kò nchraja kò orrè. Tsibíxteèn tòn-la jñà xi síkjatjìya tòn. Jngòè k'aá chinchá ngajten ímixa-la. ¹⁶Jñà xita xi nchihotjna nise paloma, kitsò-la:

—Tìnachrjeè yije cho koi; kii ni'ya nditsin 'nè ni'ya-la Na'è-nà.

¹⁷Jñà xita xi kota'yàt'aà-la k'eé tsibítsjeèn-la nga k'oas'in tjit'aà Xojon-la Nainá nga tsò: “'Nó matsjake ni'ya-lè; koií kjoa-la nga machinikeè.”

¹⁸Jñà xita judío kiskònangui-la Jesús, kitsò-la:

—¿Mé kjojkón xi okoò-nájen nga tjin-lè kjotíxoma it'aà ts'e kjoa xi 'ni?

¹⁹Kiichja Jesús kitsò-la:

—Tìkixàña ìngò jè, 'an, jàn nàchrjein kìndàyà ìjngòò k'a-na.

²⁰Kitsò jñà xìta judío:

—Ìngò jè ichán joòn nó kisindaà-ne, koà jì, ¿a tà jàn nàchrjein kìndaà xitse ìjngòò k'a-ne?

²¹Tanga jè ìngò xi kisikaxkì Jesús, jè yijo-la xi okitsò-la. ²²K'e nga jye jaáya-la Jesús nga k'en, k'ee tsibítsjeèn-la jñà xìta xi kota'yàt'aà-la 'én xi okitsò. K'ee kòkjeíin-la koni s'ín tíchja Xojon-la Nainá ko 'én xi kiichja Jesús.

Jesús, kós'ín ma ndaá beè inìma-la ngats'iì xìta

²³Jesús k'e nga tsibìjna s'eí Paxko ján Jerusalén, k'jìn xìta kòkjeíin-la it'aà ts'e k'e nga kijtseè kjojkón xi kis'iìn. ²⁴Tanga Jesús mìtsà nguì ndaà tíjngòò ikon it'aà ts'e xìta koi, nga jyeé beèkxon yije xìta. ²⁵Jesús mìkiì mochjeén-la nga k'jeií xìta okitso-la kó s'ín jñà xìta; jè, jyeé beè inìma-la xìta kós'ín síkítsjeèn.

K'e nga jè Jesús tsohóko Nicodemo

3 ¹Tsibìjna jngòò xìta fariseo xi tìkoà xìta ítjòn tsibìjna it'aà ts'e xìta judío; Nicodemo ki'mì. ²Jngòò k'a j'iìkon Jesús k'e nga jñò, kitsò-la:

—Maestro, 'ya-nájen nga jè Nainá kisikasén-lè mé-ne kòkóya-nájen. Nga jngòò xìta xi mìtsà Nainá tíjnako, mìkiì koma-la s'iìn kjojkón xi jì 'nì.

³Jesús kitsò-la:

—Xi nguì okixì, k'oaá xan-lè, jè xìta xi mìkiì jts'ín xitse ìjngòò k'a-ne, mìkiì skoe kó s'ín otíxoma Nainá.

⁴Nicodemo kiskònangui, kitsò:

—¿Kós'ín koma jts'ín xitse ìjngòò k'a xìta xi jye kòjchínga? Nì itsé koma kjoahas'en ìjngòò k'a indso'ba nea-la nga jts'ín ìjngòò k'a.

⁵Kiichja Jesús kitsò:

—Xi nguì okixì, k'oaá xan-lè, jè xi mì it'aà ts'e nandá ko Inìma Tsjeè-la Nainá jts'ín-ne, mìkiì koma kjoahas'en-jiìn ñánda tíhotíxoma Nainá. ⁶Jè xi ts'iìn it'aà ts'e xìta, xìta-né. Koà jè xi ts'iìn it'aà ts'e Inìma Tsjeè-la Nainá, inìma-né. ⁷Kì maxkón-lè koni s'ín tìxan-lè: “Mochjeén-né nga jts'ín xitse

ìjngodò k'a-ne jñà xità.”⁸ Jè tjo 'ba-né nità ñánda-ne; na'yà-là nga one. Tanga mìkiì 'ya-là ñánda nchrobá-ne, tìkòà mìkiì 'ya-là ñánda fi. K'oaá tìs'ín ma yije ngats'iì xi it'aà ts'e Inima Tsjeè-là Nainá ts'iin-ne.

⁹K'eé kitsò Nicodemo:

—¿Kós'ín ma-ne nga k'oas'ín koma-ne kjoa koi?

¹⁰Jesús kitsò-là:

—Ngaji, maestro tijni ts'e xita naxandá Israel. ¿Mé-ne mìkiì tíjiin-lè kjoa koi? ¹¹Xi nguì okixi, k'oaá xan-lè: Jè kjoa xi ma-najen, k'oaá s'ín nokjoà-jen; xi jye kina'yà-jen, k'oaá s'ín bènojímí-jen. Jñò, mìkiì mokjeiín-nò 'én-najen. ¹²K'e nga benojímí-nò kjoa xi tjin isò'nde, mìkiì mokjeiín-nò. ¿A kòkjeiín-nò tsà keènojímí-nò kjoa xi tjin ján ngajmii?

¹³Ni saà jngodò xità xi jye kiimijìn ján ngajmii; tà jè Ki'ndí-là Xità xi ngajmii tíjna nga ya itjojen-ne. ¹⁴Koni s'ín kis'iin Moisés nga kiskímiì'nga yá xi tjoót'aà ye kichá bronce ya i'nde it'aà xìn ñánda kixi choòn, k'oaá tìs'ín tjinè-là jè Ki'ndí-là Xità nga tjámiitjen-t'aà jè yá, ¹⁵mé-ne ngats'iì xità xi kòkjeiín-là it'aà ts'e, mìkiì chija, s'eé-là kjoabinachon nità kjé-ne.

¹⁶Nainá 'ñó tsatoó kjòtsjakeè xità isò'nde nga kitsjaà Ki'ndí-là xi tajngodò ma-ne, mé-ne ngats'iì xità xi mokjeiín-là it'aà ts'e, mìkiì chija; s'eé-là kjoabinachon nità kjé-ne. ¹⁷Nainá mìtsà koi xá kisikasén-ne Ki'ndí-là nga kjo'in koiìnè-là xità isò'nde; koií xá kisikasén-ne nga kochrjekàjiin kjo'in xità kjoa ts'e jé-là.

¹⁸Jè xi mokjeiín-là it'aà ts'e Ki'ndí-là Nainá, mìtsà kjo'in sinè-là xi kjoa ts'e jé-là, tanga jè xi mìkiì mokjeiín-là jyeé kjo'in tjinè-là, koií kjoa-là nga mìkiì mokjeiín-là it'aà ts'e Ki'ndí-là Nainá xi tajngodò ma-ne. ¹⁹Jñà xità xi mìkiì mokjeiín-là, jyeé kjo'in tjinè-là, koií kjoa-là k'e nga j'iì i isò'nde jè xità xi j'iìkò kjoahiseèn, mìkiì kisaseèn-là kjoahiseèn; isaá ndaà kisaseèn-là kjoajñò, nga ch'o tjin kjoa xi nchis'ín. ²⁰Ngats'iì xità xi ch'o s'ín, majtikeè kjoahiseèn; mìkiì ya síchrañat'aà ñánda iseèn choòn, mé-ne nga mìkiì jchà-là kjoa xi ch'o nchis'ín. ²¹Tanga jñà xità xi kjoa kixi nchis'ín, nchrobá kinchat'aà chraña-là ñánda iseèn choòn, mé-ne nga jchà-là nga ndaà tjin kjoa xi nchis'ín koni s'ín mejèn-là Nainá.

Jè Juan, j'ìi ítjòn-là Cristo

²² Nga jye komà kjoa koi, Jesús kiiko xita xi kota'yàt'aà-là ján nangui Judea; yaá tsibitsajna chiba nachrjein nga kis'iin bautizar xita. ²³ Juan tikoá kis'iin bautizar xita ya naxandá Enón, jngodè i'nde xi chrañat'aà-là ya naxandá Salim, koi kjoa-là i'nde jè tjín jchán nandá. Jñà xita, yaá ijchòkon Juan nga komà bautizar. ²⁴ Nachrjein koi, tikj'eè ndayá fis'en Juan.

²⁵ Jñà xita xi kota'yàt'aà-là Juan ko jngodè xita judío tsohótiya-ne kjotíxoma-là xita judío xi xkón tjín kós'ín matsjeèya-ne xita. ²⁶ Kii jñà xita ñánda tíjna Juan, kitsò-là: —Maestro, jè xita xi ijchòkoi ján xijngoaa xajngá nandá Jordán, jè xita xi jì kits'iì 'én it'aà ts'e, i'ndeí tikoá tís'ín bautizar; saá jé fítjngui-là ngats'iì xita.

²⁷ Kiichja Juan, kitsò:

—Nimé xi s'e-là xita tsà mì jè sobà Nainá tsjá-là. ²⁸ Jñò, ndaà tíjiiin-nò koni s'ín kixan-nò nga mìtsà 'an xi Cristo; 'an-ná xi kinikasén ítjòn-na it'aà ts'e xita jè. ²⁹ Jè xita x'in xi sa kòbixan, tíjna chjoón-là; jè amigo-là xi kòbixan síjnat'aà chrañà-là nga tí'nchré-là koni s'ín tíchja. Tsja jchán ma-là k'e nga 'nchré-là xita xi sa kòbixan. 'An, k'oaá tís'ín matsja-na k'e nga 'nchré koni s'ín tís'ín xita jè. ³⁰ Xita jè, mochjeén-né nga kátasijna ítjòn. 'An, kósijna tjngui-ná.

Mé 'én xi tsjá jè xi ngajmii nchrobá-ne

³¹ Jè xi nchrobá-ne ngajmii, jè tíjna ítjòn-là ngats'iì xita. Jè xi i isò'nde ts'e, xita isò'nde-né, ko jñà 'én xi chja kjoa ts'e isò'nde-né. Tanga jè xi ngajmii nchrobá-ne, jè tíjna ítjòn-là nita yá-ne. ³² Jè tsjá 'én mé xi kijtseè ko mé xi kii'nchré. Tanga 'én xi tsjá, niyá xi mokjeiín-là koni s'ín tsò. ³³ Tanga jè xita xi mokjeiín-là 'én xi chja, jè tsjá 'én nga Nainá, nguì 'én kixíí xi chja. ³⁴ Xita xi Nainá kisikasén, 'én-là Nainá chja, nga mìkii fehet'aà koni s'ín síxájiin inima-là jè nga'ño xi tjín-là Inima Tsjeè-là Nainá. ³⁵ Na'èn-ná tsjakeé Ki'ndí-là; jè kisingatsja yije nita mé kjoa-ne. ³⁶ Jè xi mokjeiín-là koni tsò 'én xi chja Ki'ndí-là Nainá, tjín-là kjoabinachon nita kjé-ne. Ko jè xi mìkii mokjeiín-là mìkii kíjnakon inima-là; kjo'in sinè-là xi kjojtí-là Nainá.

Kó komà k'è nga jè Jesús tsohóko jngòè chjoón samaritana

4 ¹Jesús, kis'enojmi-là nga jñà xitá fariseo kitsò: Jesús isaá kjín xitá tís'ín bautizar mé-ne nga ya skóta'yàt'aà-là mì k'oa-ne Juan. ²(Tanga Jesús mìtsà xitá kis'iìn bautizar; tà jñà xitá xi kota'yàt'aà-là xi kis'iìn bautizar.) ³K'oaá komà-ne itjojin-ne nangui Judea; kii ijngòè k'a-ne nangui Galilea.

⁴K'è nga kii-ne, kjo'nó tjin-ne nga ya kjoahato Samaria. ⁵Ijchò jngòè naxandá xi 'mì Sicar, nangui xi chja-ne Samaria, ya chrañat'aà-là nangui xi kitsjaà kjojtò-là kjòtsee Jacob jè ki'ndí-là xi José ki'mì. ⁶Yaá tjna jngòè ngajo nandá xi nei-là komà Jacob. Jesús jye 'nó ijta-là nga tsó'baya ndiyá. Tsibijnat'aà jè ngajo nandá nga jyeé kjomeè bijchó nchisen. ⁷⁻⁸Jñà xitá xi kota'yàt'aà-là Jesús, tsojmií kii katse ján ijin naxandá, jñà tsojmi xi skine. K'èé ijchò jngòè chjoón xi ya i'nde-là Samaria xi ijchòkjaá nandá. Jesús kitsò-là:

—Tjiì itsé-ná nandá xi skiaa.

⁹Jñà xitá judío mìkii ndaà fiko xitá Samaria. Koif kjoa-là, jè chjoón kitsò:

—Ngaji xitá judío-né, ko 'an chjoón Samaria-ná. ¿Mé-ne nandá nijé-ná?

¹⁰Kiichja Jesús kitsò-la:

—Tsà 'ya-lè kjotjò xi tsjá Nainá kò tsà yaxkoin yá-né xi tísjé-lè nandá, tsà jì sijé-la nandá, jè tsjá-lè nandá xi síkíjnakon-ná.

¹¹Jè chjoón kitsò:

—Na'è'n, nímé kich'i xi koma kinachrje-ne nandá. Jè ngajo nandá 'nó nanga. Nándá tjin-lè nandá xi síkíjnakon-ná.

¹²Ngaji, ¿a isaá tijna ítjòn-la xita jchínga-najen Jacob? Jè kitsjaà-najen jè ngajo nandá jè. Jñà xita jchínga-najen, íí kits'iì nandá, ìxti-la kò cho tjè-la.

¹³Kiichja Jesús kitsò-la:

—Nita yá-ne xi skoí nandá xi ì t'bitjo, koxínda ìjngodò k'a-la.

¹⁴Tanga jè xita xi skoí nandá xi 'an tsjaà-la, mì tì kiì koxínda-la nita kjé-ne. K'oaá s'ín s'e ijìin inima-la koni jngodò ngajo nandá xi t'bitjo nga jè nandá síkíjnakon-ne nita kjé-ne.

¹⁵Jè chjoón kitsò:

—Na'è'n, tjiì-ná jè nandá xi kò'mì-la mé-ne nga mì tì kiì koxínda-na tikoá mì tì íí kjoikjaá-na nandá.

¹⁶Jesús kitsò-la:

—Tinókjoa-la x'in-lè, nchrobákojì ijndé.

¹⁷Kiichja jè chjoón kitsò:

—Tsjìn-na x'in.

Jesús kitsò-la:

—Okixíí xi si nga tsjìn-lè x'in. ¹⁸Jyeé kò 'òn ma x'in-lè xi bijnakojì. Jè xita xi tijnakojì i'ndeí, mìtsà x'in-lè ma. Okixíí xi kasi nga tsjìn-lè x'in.

¹⁹Jè chjoón k'e nga kiì'nchré 'én koi kitsò:

—Na'è'n, k'oaá s'ín machiya-na nga jii-là xita xi chja ngajo-la Nainá. ²⁰Xita jchínga-najen xi Samaria tsajen, íí nindodò jè kijtseèxkón Nainá. Tanga jñò xi xita judío 'mì-nò bixón-nó nga tà ján Jerusalén jchaxkoán Nainá.

²¹Jesús kitsò-la:

—Ngaji chjoón, kàtakjeíin-lè, jyeé nchrobá machraña nachrjein nga jchaxkón Nainá nas'in mì ì kjinchrobà nindodò jè kò nì ján onguió Jerusalén. ²²Jñò, xi Samaria tsajòn, mìkiì 'ya yá-né xi yaxkón; tanga ngajen xi xita judío 'mì-najen, 'ya-najen yá xi yaxkón-jen; nga tje-la xita judío kitjokàjìin jngodò xi kochrjekàjìin kjo'in xita. ²³Jyeé nchrobá nachrjein, kò tijè-ne hora jè, k'e nga jñà xita xi nguì kixi kjoa nga

beèxkón Nainá, kàteèxkón nga kò inìma-là kò kjoa kixì. Tìkoa jè Nà'èn-ná ótsji-né xìtá xi k'oaá s'ín mejèn-là nga skoèxkón.

²⁴Nainá Inìma Tsjeè-né. Jè xìtá xi beèxkón, mochjeén-né nga nguì kò kjoa kixì kò nguì kò inìma-là kàteèxkón.

²⁵Jè chjoón, k'ée kitsò:

—'An, be-ná nga sa kjoí jè Mesías [xi xó sìikasén-ne Nainá] jè xi Cristo tsòya-ne; k'e nga jè xi kjoí keènojmi yije-najen kjoa koi.

²⁶Jesús kitsò-là:

—'An-ná, jè xi tìhoko-lè.

²⁷Tijè-ne hora j'ii-ne xìtá xi kota'yàt'aà-là xi kii katse tsojmi. Tà k'oaá komà-là nga kijtseè nga chjoón tìhoko. Tanga nijngòò xìtá xi kitsò ikon nga kiskònangui-là mé xi tìkjònangui-là, o mé 'én xi nchijoó. ²⁸Jè chjoón, k'ée kisikìjna nisa nandá-là; kii ján ijìn naxandá nga tsibénojmi yije-là xìtá; kitsò-là:

²⁹—Nchrobá, chítsejèn-là jngòò xìtá xi k'oa kàtsò yije-na kjoa xi kis'iaàn. Tsà jè-né xi Cristo [xi xó kisikasén-ne Nainá].

³⁰K'ée kii jñà xìtá naxandá nga kii katsejèn-là ñánda tìjna Jesús. ³¹Tik'e-ne jñà xìtá xi kota'yàt'aà-là Jesús, tsibítsi'ba-là, kitsò-là:

—Maestro, tìchi.

³²Tanga Jesús kitsò:

—'An, tìjn-na tsojmi xi kókjeen, xi jñò mìkii yaxkon.

³³Jñà xìtá xi kota'yàt'aà-là kitsò-là xíkíjn:

—¿Yá xi kòf'iiko-là tsojmi xi skìne?

³⁴Tanga Jesús kitsò:

—Jñà tsojmi xi kínee, jè-né nga sikitasoàn koni s'ín mejèn-là jè xi kisikasén-na kò nga sikjehet'aà xá-là. ³⁵Jñò, bixón-nó nga nguì ñijòn sá chija-là nga sincháxkó tsojmi xi jye tímajchá.

'An, k'oaá xan-nò: Chítsejèn-là xìtá koi; k'oaá ngaya-là koni tsojmi tje xi jye kòjchá; jyeé koma sincháxkó. ³⁶Jè xìtá xi bíxkó, machí-là, kò jñà tsojmi xi bincháxkó, k'oaá ngaya-là koni xìtá xi s'e-là kjoabinachon, mé-ne nga jè xi bítje kò xi bincháxkó ngàsòn s'e-là kjotsja. ³⁷'Én kixì-né xi tsò: “Kj'eíj xìtá xi bítje koa kj'eíj xi bíxkó.” ³⁸'An, kisikasén-nò nga kìnchàxkó tsojmi xi mìtsà jñò kisengui-nò kjo'in. Kj'eíj xi kisìxá. Tanga jñò tìhoko-nò nga bíxkó tsojmi tje-là.

³⁹Kjìn jchán xìtá Samaria xi ya títsajna naxandá jè kòkjeíin-là it'aà ts'e Jesús koni kitsò 'én xi kitsjaà jè chjoón

nga kitsò: “K'oaá kàtsò yije-na kjoa xi kis'iaàn.” ⁴⁰K'e nga jñà xita Samaria ijchòkon Jesús ñánda tìjna, tsibítisi'ba-la nga ya kàtijnako. Jesús, jò nàchrjein tsibijnako. ⁴¹Kjin xita kòkjeiín isa-la it'aà ts'e Jesús, k'e nga kiì'nchré-la 'én xi jè sobà tsibénojmi. ⁴²Jñà xita kitsò-la jè chjoón:

—I'ndeì mokjeiín-najen; mìtsà tà koi kjoa-la koni s'ín ki'mì-nájen. Ngajen sobà kina'ya-lajen; k'oaá s'ín ma-ne nga mokjeiín-najen. Kixií kjoa, jè xi kochrjekàjiiin kjo'in kjoa ts'e jé-la xita isò'nde, jè-né xi Cristo [xi xó kisikasén-ne Nainá].

K'e nga jè Jesús kisindaà jngod-ne ti xi chi'nda-la xitaxá ítjòn.

⁴³Xi jye komà jò nàchrjein nga tsibìjna Samaria, Jesús, itjojiin ijngod k'a-ne i'nde jè. Kiì ijngod k'a-ne nangui Galilea.

⁴⁴Jè sobà Jesús kitsò: Nijngod xita xi chja ngajo-la Nainá yaxkón nangui-la. ⁴⁵K'e nga ijchò ya Galilea, jñà xita xi ya i'nde-la, ndaa kiskoétjò, nga jyeé kijtsee jñà kjoa xi kis'iin ján Jerusalén k'e nga itjo s'eí Paxko. Jñà xita koi tikoá kiì-ne k'e nga itjo s'eí.

⁴⁶Jesús ijchò ijngod k'a ján Caná, nangui xi chja-ne Galilea, ñánda kisikjatjiya-la nandá nga vino kis'iin. Ya naxandá Capernaum tìjna jngod chi'nda-la xitaxá ítjòn xi tikoá xá 'nga tjin-la. 'Nó xk'én ki'ndí-la. ⁴⁷Xita jè k'e nga kiì'nchré nga Jesús ya ijchò Galilea nga inchrobà-ne Judea, kiìkon, tsibítisi'ba-la nga kàtji ni'ya-la, kàtasindaà-ne ki'ndí-la xi jyeé kjomeè biyaà. ⁴⁸Jesús kitsò-la:

—Jñò, mìkiì mokjeiín-nò k'e nga tsà mìkiì jchaa kjoxkón ko kjoa xi okó kjoa jeya-la Nainá.

⁴⁹Jè xita chi'nda ítjòn kitsò-la Jesús:

—Na'èn, t'iin kjondaà, niton nchroboí nga tikj'eè biyaà ki'ndí-na.

⁵⁰Jesús kitsò-la:

—T'in-ne ni'ya-lè. Ki'ndí-lè jyeé ndaa tìjna-ne.

Xita jè kòkjeiín-la 'én xi kitsò-la Jesús. Ikjoàn kiì-ne ni'ya-la.

⁵¹K'e nga jye kjomeè bijchó-ne ni'ya-la, xita chi'nda-la kiìkjaá indiaà, kitsò-la:

—Ki'ndí-lè jyeé ndaa tìjna-ne.

⁵²Xita jè, kiskònangui-la chi'nda-la:

—¿Mé hora kjòxan-la ch'in 'ndí xi tjin-la?

Kitsò xita chi'nda-la:

—Ngojña xi jngoò-là kjòndaà-ne.

⁵³ Jè na'èn-là ti xi xk'én, kisijiin-là nga tijè-ne hora k'e nga kitsò-là Jesús: “Ki'ndí-lè jyeé ndaà tǐjna-ne.” Xità jè kò ngats'iì xità xi tǐtsajna ni'ya-là, jyeé ndaà tǐjingoò ikon nga mokjeiín-là it'aà ts'e Jesús.

⁵⁴ Jè xi ma-ne jò kjojkón xi kis'iin Jesús k'e nga inchrobà-ne Judea nga j'i-ne ya Galilea.

**Kó kitsò xità k'e nga Jesús kisindaà jngoò-ne
xità xi mìkii ma fi jè nachrjein nìkjáya**

5 ¹ K'e nga jye k'oas'ín komà kjoa koi, nga komà iskan, jña xità judío tsibíjna jngoò s'eí ján Jerusalén. Jesús kii ñjngoò k'a ján Jerusalén. ² Ya Jerusalén tǐjna jngoò chrjó nandá xi 'mì Betesda nga 'én hebreo. 'Òn ma nguitjoa xi tǐjn-là. Yaá tǐjna chrañàt'aà-là xotjoa ts'e orrè. ³ Ya nguitjoa-là kǐjn xità xk'én kjiyijòngui: xi mìkii tsejèn-là, xi tsá'yá kjoàn, xi mìkii ma síkjaníyá. Ngats'iì xità koi nchikoña-là k'e nga síjtíya-là nandá xi 'ncha jè chrjó. ⁴ Jngoò àkjalè-là Nainá xi tà kjé tà kjé bitjojen-ne nga síjtíya-là nandá. Jè xità xk'én xi fahas'en-jiin ítjòn nandá, k'e nga jye jtíya-là, nitoón mandaà-ne nità mé ch'in xi tǐjn-là. ⁵ Ya kijnajiin jngoò xità xi jye tǐjn-là kaàn chrj'oòn jàn nó nga xk'én. ⁶ Jesús, k'e nga kijtseèxkon nga ya kijna, kisijiin-là nga jyeé 'nó kjòtsee xk'én. Kitsò-là:

—¿A mejèn-lè kondaà-ne?

⁷ Jè xità xk'én, kitsò:

—Na'èn, mì yá xi síchját'aà-na nga kinís'en-jiin-na k'e jtíya-là nandá. 'An, k'e nga mejèn-na fahas'en-jña, kj'eíj xità síkijne-na nga fahas'en-jiin ítjòn.

⁸ Jesús kitsò-là:

—Tísítjiin, chjoí nijñaà-lè, títjámii.

⁹ Xità jè nitoón kjòndaà-ne, kiskoé-ne nijñaà-là, komà tsajmeè-ne. Nachrjein jè, nachrjein nìkjáya-né. ¹⁰ Jña xità judío kitsò-là jè xità xi kjòndaà-ne:

—Nachrjein i'ndeí, nachrjein nìkjáya-né. Mìkii tǐj'nde-lè nga kíkoji nijñaà-lè.

¹¹ Xità jè kitsò:

—Jè xità xi kàsindaà-na, jè sobà xi kòkàtsò-na: “Chjoí nijñaà-lè, títjámii.”

¹² Jña xità koi kiskònangui-là, kitsò-là:

—¿Yá-né xi okàtsò-lè: “Chjoí nijñaà-lè, tìtjámìi?”

¹³Jè xìtā xi jyeé kjòndaà-ne mìkiì beèxkon yá xìtā-ne xi kisindaà-ne nga jè Jesús jyeé xìn kiì nga itjokàjìin-lā xìtā xi kjìn ma-ne xi yā tìtsajna. ¹⁴Xi komà iskan, Jesús kisatiikjòò ìjngòò k'a xìtā jè yā iya ingo, kitsò-lā:

—Jyeé kòmandaà-ne; tanga kì tì jé binchaàtsji-ne, mé-ne nga mì isà ch'o tjin kjoa xi komat'in.

¹⁵Xìtā jè kiìkon jñà xìtā judío, tsibénojmi-lā nga jè Jesús xi kisindaà-ne. ¹⁶Jñà xìtā judío kiitjingui kondra-lā Jesús, mejèn-lā siìk'en koií kjoa-lā nga k'oas'ín s'ín k'e nga nachrjein nìkjáya. ¹⁷Tanga Jesús kitsò-lā:

—Nà'è-nà skanda nachrjein i'ndeì k'oaá tjin xá xi tís'ín, tìkooá 'an k'oaá tís'ín tìs'iaàn.

¹⁸K'oaá ma-ne jñà xìtā judío isaa' ñó ndaà kiitjingui kondra-lā Jesús nga mejèn-lā siìk'en. Mìtsà tà koií kjoa-lā nga mìkiì beèxkón nachrjein nìkjáya, tìkooá koií-né nga jè Jesús Nà'è-nà tsò-lā Nainá. K'oaá s'ín tísingásòn-kjòò yijo-lā koni Nainá nga k'oa tsò.

¹⁹Jesús kitsò-lā:

—Xi nguì okixì xi xan-nò, 'an xi Ki'ndí-lā Nainá nì mé kjoa xi s'iaàn xi tà kjohísjeèn ts'an. Tà koií kjoa s'iaàn xi be koni s'ín Nà'è-nà. Ngats'iì kjoa xi s'ín Nà'è-nà, 'an xi Ki'ndí ma, k'oaá tís'ín s'iaàn. ²⁰Jè xi Nà'è-nà ma, ñó tsjakeè-na nga Ki'ndí-lā tsò-na; okó yije-nà mé xi s'iaàn. Kòkò-isa-na kjoa xi isà 'ñó xkón tjin, mé-ne jñò, k'e nga jchaa, isà 'ñó ndaà koxkón-nò. ²¹Koni s'ín s'ín Nainá nga síkjaáya-lā mik'en kò síkítsajnakon inima-lā nita kjé-ne, 'an xi Ki'ndí-lā ma, k'oaá tís'ín tsjaà-lā kjoabinachon yá-né xi mejèn-na nga tsjaà-lā. ²²Jè xi Nà'è-nà ma, mìtsà jè bíndaajìin-lā xìtā, 'an-ná xi Ki'ndí-lā ma kisingatsja yije-na kjotíxoma nga koma kìndaajìin-lā xìtā, ²³mé-nè ngats'iì xìtā skoexkón-na nga Ki'ndí-lā ma koni s'ín beèxkón Nà'è-nà. Jè xi mìkiì beèxkón-na nga Ki'ndí-lā ma, tìkooá mìkiì beèxkón Nà'è-nà nga jè kisikasén-na.

²⁴'Xi nguì okixì, k'oaá xan-nò: Jè xi 'nchré 'én-nà koni s'ín chjà, tìkoo mokjeiín-lā it'aà ts'e xi kisikasén-nà, tjin-lā kjoabinachon nita kjé-ne. Mìtsà kjo'in sinè-lā, jyeé itjokàjìin kjo'in ts'e kjoa biyaà, jyeé tijnakon inima-lā it'aà ts'e Nainá. ²⁵Xi nguì okixì xi xan-nò: Nchrobá nachrjein, tije-ne hora jè, k'e nga jñà mik'en kjì'nchré jta-nà xi Ki'ndí-lā Nainá ma; jñà

xi kji'nchré jta-na, kítsajnakon-né. ²⁶Jè Na'èn-na, tijè-ne xi kjoabinachon; ko 'an xi Ki'ndí-la ma, k'oaá tis'ín kitsjaà-na nga ti'an-na xi kjoabinachon. ²⁷Tikoáá kitsjaà-na kjo'tíxoma nga 'an kindaàjiin-la xita, nga 'an-ná xi Ki'ndí-la Xita xan-la yijo-na. ²⁸Ki maxkón-nò 'én koi, kijchò nachrjein k'e nga ngats'iì xita xi títsajnak'en ján ínchíba mik'en kji'nchré-la jta-na. ²⁹Kosítjen ìjngod k'a-ne ya ngajo mik'en. Jñà xita xi ndaà kis'iin, kjoaáya-la nga s'e-la kjoabinachon, tanga jñà xita xi ch'o kis'iin, kjoaáya-la nga s'e-la kjo'in.

Yá xi tsjá 'én it'aà ts'e Jesús

³⁰Jesús kitsò:

—'An, nì mé xi s'iaàn xi ta kjohítsjeèn ts'an. K'oaá s'ín bindaàjñàà koni s'ín tsò-na Na'èn-na. Kixíí bindaàjñàà; mìtsà k'oas'ín s'iaàn koni s'ín mejèn-na. K'oaá s'ín s'iaàn koni s'ín mejèn-la Na'èn-na xi kisikasén-na. ³¹Tsà ti'an tsjaà-na 'én xi it'aà ts'an, 'én xi tsjaà, jñò kixón-nò: “Nì mé chjí-la.” ³²Tanga tjín jngod xi kje'íí xi tsjá 'én xi it'aà ts'an, be-ná nga jè 'én xi tsjá it'aà ts'an, nguì 'én kixí-né. ³³Jñò kinikasén-la xita Juan nga kiskònangui-la. Jè Juan, kitsjaà kixí 'én xi it'aà ts'an. ³⁴Mìtsà kjo'nò tjínè-la nga kje'íí xita tsjá 'én xi it'aà ts'an, koíí k'oa xan-nò mé-ne nga kitjokàjñòd kjo'in kjoa ts'e jé. ³⁵Juan k'oas'ín ngaya-la koni jngod ni'ín xi títi nga síhiseèn, tanga jñò tà chiba nachrjein kinìtsjakoo kjoa iseèn-la. ³⁶Jè xá xi tis'iaàn, isa 'nò ts'e chjí-la mì k'oa-ne koni 'én xi kitsjaà Juan, nga jè Na'èn-na kitsjaà-na nga sikitasoàn; tijè-ne xá xi tis'iaàn okó it'aà ts'an nga kixí kjoa nga jè Na'èn-na kisikasén-na. ³⁷Jè Na'èn-na xi kisikasén-na, tsjá 'én xi it'aà ts'an. Jñò, kje'è kii na'yà-là jta-la, nì mikiì yaxkon kó kji isén-la; ³⁸tikoáá jè 'én-la mikiì fahas'en-jiin inima-nò. Jè xi Nainá kisikasén, mikiì mokjeíin-nò it'aà ts'e. ³⁹Ndaà binchaàtsjijñòd Xojon-la Nainá nga k'oas'ín níkítsjeèn nga ya sakó-nò kjoabinachon nita kjé-né. Jè Xojon-la Nainá, tsjá 'én xi it'aà ts'an, ⁴⁰tanga jñò, mikiì sasén-nò nga nchrobátjìngui-ná, mé-ne nga s'e-nò kjoabinachon koi.

⁴¹Mìtsà koi kjoa otsjià nga jeya sìkíjina-na xita. ⁴²Tanga 'an, beèxkodn-nò, nga jñò, mikiì matsjacha Nainá nga ko inima-nò. ⁴³'An, it'aà ts'e Na'èn-na j'i-na; jñò majin-nò nga choé'tjò-ná. Tanga tsà kje'íí xita kjoíí xi ta kjotsja ts'e kjoíí-ne, isaá-là

nìtòn choétjò. ⁴⁴Jñò, ¿kós'ín koma kòkjeiín-nò? Nga tà jè binchaàtsjiod nga ndaà kìtsajnaà nga nguixkòn xìtá, kò mìtsà jè binchaàtsjiod nga ndaà kìtsajnaà nga nguixkòn Nainá xi tà jngòd ma. ⁴⁵Kì k'oa s'ín nìkìtsjeèn nga 'an tsjat'in-nò 'én nga nguixkòn Na'èn-na. Jè xi tsját'in-nò 'én, tije-ne Moisés xi jè ma'nót'aà takòn. ⁴⁶Jñò, tsà mokjeiín-nò koni s'ín kiskii Moisés, tìkoaá kòkjeiín-nò it'aà ts'an nga jè Moisés it'aà ts'aán kiichja nga kiskii. ⁴⁷Tsà mìkii mokjeiín-nò koni s'ín kiskii Moisés, ¿kós'ín kòkjeiín-nò 'én-na xi benojmí-nò?

Kó kis'iin Jesús nga 'òn jmiì xìtá kisikjèn

(Mateo 14:13-21; Marcos 6:30-44; Lucas 9:10-17)

6 ¹Nga jye komà kjoa koi, Jesús kii ján xijngoàà ndáchikon Galilea, xi tìkoa Tiberias 'mì. ²'Nó kjìn xìtá kiitjingui-là nga jye kijtseè kjoxkón ndaà xi s'ín nga síndaà-ne xìtá xk'én. ³Jesús k'eé kiimijìn-jno jngòd nindoò, yaá tsibijna kò xìtá xi kota'yàt'aà-là. ⁴Jyeé tímachraña s'eí Paxkò ts'è xìtá judío. ⁵Jesús, k'è nga kiskòdsejèn, kijtseè nga 'nó kjìn ma xìtá tjíma tjingui-là, kitsò-là Felipe:

—¿Nánda kindá-lá tsojmì xi kòkjen xìtá koi?

⁶Tà k'oaá kitsò-là, tà jè xi mejèn-là nga skoe kó kìtso Felipe. Jesús, jyeé tjíin-là mé kjoa xi s'iin. ⁷Felipe kitsò:

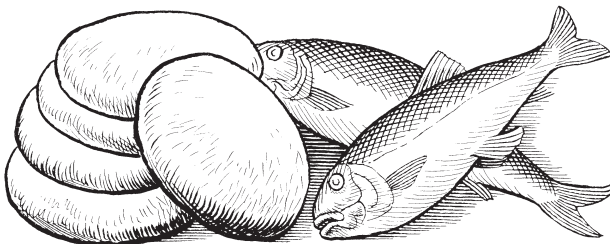
—Nas'ín jò-la sìndo nàchrjein tjín-ne chí-là xìtá, mì-la kii kichiya-là nga itsé itsé skine ngats'iì xìtá koi.

⁸Kiichja Andrés xi tìkoa xìtá xi ya kota'yàt'aà-là Jesús xi 'ndsè ma Simón Pedro, kitsò:

⁹—Ì tíjna jngòd ti xi 'ya 'òn inchrajín ts'è cebada kò jò ma tìn xi 'ya, tanga mì-la kii kichiya-là nga 'nó kjìn ma-ne xìtá.

¹⁰Jesús kitsò-là:

—Kot'in-là jñà xìtá, kàtitsajna yije.

I'nde jè 'nó tjin xka ijná. Jná xita xi tsibítsajna, ma-la tsà 'òn jmiì xi nguì xita x'in. ¹¹ Jesús, kiskoé inchrajín, kitsjaà-la kjondaà Nainá, ikjoàn kitsjaà-la jná xita-la. K'ée kisika'bí-la jná xita xi títsajna. K'oa tís'in kisikò jná tìn, kiskine nita kó kji mejèn-la nga jngoò ijngoò. ¹² K'e nga jye kjòskiì yije xita, Jesús kitsò-la jná xita xi kota'yàt'aà-la:

—Tíxkó yije-nò xi kaningui-ne, mé-ne nga mì kits'ón-ne.

¹³ Jná xita-la tsibíxkó-ne inchrajín xi tsiningui-ne. Nguì tejò nìsiyá komà, k'e nga jye tsakjèn yije xita. ¹⁴ Jná xita, k'e nga jye kijtsee kjoxkón ndaà xi kis'iìn Jesús, kitsò-la xíkjin:

—Kixíí-la kjoa, jè-la xita jè xi chja ngajo-la Nainá, xi tjinè-la nga kjoíí i isò'nde.

¹⁵ Tanga Jesús, tik'ée kijtseeya-la nga jná xita mejèn-la kjo'nó kiikò nga xitaxá ítjòn sìikíjna; ijngoò k'a kiimijìn-jno nindoò nga tà tajngoò tsibìjna.

K'e nga tsajmeèsòn ndáchikon Jesús

(Mateo 14:22-27; Marcos 6:45-52)

¹⁶ K'e nga jye kòjñò, xita xi kota'yàt'aà-la Jesús inchrohèn ijngoò k'a-ne nánanda kijna ndáchikon. ¹⁷ Jahas'en jngoò chitso, kiisòn-ndá nga kiì ján naxandá Capernaum. Jyee 'nó kòjñò, Jesús mìkiì xátí j'iì tjingui-la jná xita-la. ¹⁸ Ya ijìin ndáchikon j'iì jngoò tjoxkón xi 'nó jchán ts'a. Jè ndáchikon tsibíts'ia nga kiskì'nga. ¹⁹ K'e nga jye tjin-la tsà 'òn kò tsà joòn jmiì metro nga tjímajìin nandá, kijtsee nga jè Jesús tsóbasòn ndáchikon. Tífi tjingui chraña-la jè chitso. Jná xita tà kitsakjòn-la. ²⁰ K'ée kiichja Jesús, kitsò-la:

—Kì tsakjoòn-jèn, 'an-ná.

²¹ Jná xita tsjaá komà-la, k'ée kisikas'en chitso. Kò jè chitso nitoón ijchò ya naxandá nánanda nchifi.

Mé xi kis'iìn jná xita nga tsohótsji Jesús

²² Nga komà nchijòn, jná xita xi tsibítsajna ján xijngoà ndáchikon, kijtsee nga tà jngoò chitso kijna xi kiikò xita, tanga Jesús mìkiì tsejèn jahas'en ya chitso. Tà jná xita xi kota'yàt'aà-la jahas'en nga kiì. ²³ Tanga ijchò chitso xi kj'eíí xi ya inchrobà-ne naxandá Tiberias; yaá chinchra chraña i'nde nánanda tsakjèn inchrajín xita xi 'òn jmiì ma-ne, k'e nga jè Jesús kitsjaà-la kjondaà Nainá. ²⁴ Jná xita, k'e nga kijtsee nga mì yá

tjín Jesús kō xīta xi kota'yàt'aà-la, k'eé jahas'en jñà chitso koi, kiì kátsji Jesús ján naxandá Capernaum.

Inchrajín xi tsjá Nainá, jè xi tsjá-la kjoabinachon xīta

²⁵Xīta koi, k'e nga jye ijchò ján xijngoàà ndáchikon, yaá kiskaàjiin Jesús kitsò-la:

—Maestro, ¿mé nachrjein j'ii ijndé?

²⁶Kiichja Jesús, kitsò-la:

—Xi ngui okixi, k'oaá xan-nò, mìtsà koi xá binchaàtsji-ná nga ki'yaá kjojkón-ndaà xi kis'iaàn, koií-né nga kisikjèn-nò skanda kó nga kjòskiod. ²⁷Kì koi nixátjiò tsojmì xi fehet'aà. Jè tixátjiò tsojmì xi síkijnakon inima-ná nīta kjé-né, jè xi 'an tsjá xi Ki'ndí-la Xīta xan-la yijo-na. Na'èn-ná xi Nainá jè kitsjaà-na kjoíxoma kjoa xi s'iaàn.

²⁸Xīta koi, kiskònangui, kitsò-la Jesús:

—¿Mé xi s'en-jen nga koma sixá-lajen Nainá koni s'ín mejèn-la jè?

²⁹Jesús kitsò-la:

—Xá-la Nainá, jè-né nga kòkjeíin-nò it'aà ts'e xi Nainá kisikasén.

³⁰Xīta koi, kitsò-la Jesús:

—¿Mé kjojkón ndaà xi kòkó-nájen mé-ne k'e nga jcha-jen kòkjeíin-najen? ¿Mé xi ma-lè 'nì? ³¹Jñà xīta jchínga kjìn-najen tsakjèn inchrajín xi 'mì maná, ján i'nde it'aà xìn nánanda nangui kixi choòn. Koni s'ín tjit'aà Xojon-la Nainá nga tsò: “Inchrajín xi nchrobá-ne ngajmiì kitsjaà-la nga kisikjèn.”

³²Kiichja Jesús kitsò-la:

—Xi ngui okixi xi xan-nò, mìtsà jè Moisés kitsjaà-nò inchrajín xi ngajmiì inchrobà-ne; jè Na'èn-na xi tsjá-nò xi ngui inchrajín xi ngajmiì nchrobá-ne. ³³Inchrajín xi tsjá Nainá, jè xi jye itjojen-ne ngajmiì, jè xi tsjá-la kjoabinachon jñà xīta isò'nde.

³⁴Xīta koi kitsò:

—Na'èn, kjit'aà nachrjein tjii-nájen inchrajín koi.

³⁵Jesús, kitsò-la:

—'An-ná inchrajín xi síkijnakon inima-la xīta. Jè xi 'an kjinchrobàt'aà-na, mì tì kiì kohijò-la. Jè xi kòkjeíin-la it'aà ts'an, mì tì kiì koxínda-la nīta kjé-ne. ³⁶Jyeé okixan-nò, jñò nas'ín tita'yaà-ná mìkiì mokjeíin-nò. ³⁷Ngats'iì xīta xi 'an tsjá-na

Na'è-nà, 'aán nchrobát'aà-nà; kò jñà xi 'an nchrobát'aà-nà mìkii ochrjenguia. ³⁸'An, mìtsà koi xá itjojen-nà ngajmii nga k'oas'ín s'iaàn koni s'ín mejèn-na. K'oaá s'ín sikitasoàn koni s'ín mejèn-la Na'è-nà xi kisikasén-na. ³⁹Jè xi mejèn-la Na'è-nà xi kisikasén-na, nga nijngoò xitá chija xi 'an tsjá-na. 'An siikjaáya-la it'aà ts'e kjoa biyaà k'e nga kjoehet'aà nachrjein. ⁴⁰Koi xi mejèn-la jè xi kisikasén-na: ngats'iì xitá xi skoexkon-na nga Ki'ndí-la Nainá 'mì-na kò kòkjeiín-la it'aà ts'an, s'eé-la kjoabinachon. 'An siikjaáya-la k'e nga kjoehet'aà nachrjein.

⁴¹Jñà xitá judío k'eé tsibíts'ia nga kiichjajno-la Jesús, koií kjoa-la nga kitsò: "'An-ná inchrájin xi ngajmii nchrobá-ne."

⁴²Kitsò-la xíkjin:

—¿A mìtsà jè Jesús, xi ti-la ma José? Yaxkon-ná na'è-nà kò nea-la. ¿Mé-ne tsò-ne nga ngajmii itjojen-ne?

⁴³K'eé kitsò Jesús:

—Kiì k'oas'ín nokjoàjno-ná. ⁴⁴Nijngoò xitá xi koma kjinchrobát'aà-na tsà mìtsà jè Na'è-nà xi kisikasén-na kjinchrobàkò, mé-ne nga 'an siikjaáya-la k'e nga kjoehet'aà nachrjein. ⁴⁵Xitá xi kiichja ngajo-la Nainá, k'oaá tsò xojon xi kiskii nga tsò: "Jè sobà Nainá kòkòya yije-la xitá." K'oaá s'ín ma-ne nga ngats'iì xitá xi 'nchré-la Na'è-nà kò xi machiya-la it'aà ts'e, 'aán nchrobát'aà-nà.

⁴⁶'Ni saá jngoò xitá xi beèxkon Na'è-ná. Tajngoò jè beèxkon xi Nainá kisikasén. ⁴⁷Xi nguì okixi xi xan-nò: Jè xi kòkjeiín-la it'aà ts'an s'eé-la kjoabinachon nitá kjé-ne. ⁴⁸'An-ná inchrájin xi síkijnakon inima-la xitá. ⁴⁹Jñà xitá jhínga kjin-nò tsakjèn inchrájin xi 'mì maná ya i'nde it'aà xìn ñánda nangui kixi choòn, tanga tákò k'en-né. ⁵⁰Jè inchrájin xi k'oa xan-nò xi nchrobájen-ne ngajmii. Kò jè xi kòkjen inchrájin jè mìkii kiyá. ⁵¹'An-ná inchrájin xi tijnakon xi itjojen-ne ngajmii. Tsà yá xi kòkjen inchrájin jè, s'eé-la kjoabinachon nitá kjé-ne. Jè inchrájin xi 'an tsja, jè yijo-na. Koií k'oas'ín tsjaà-na nga 'an kiyátj-la xitá isò'nde mé-ne nga kítsajnakon-ne.

⁵²Jñà xitá judío xki xi ján tsajoókò xíkjin, kitsò:

—¿Kós'ín s'iin nga siikine-ná yijo-la?

⁵³Jesús kitsò-la:

—Nguì okixi xi xan-nò. Jñò, tsà mìkii chjinee yijo-na 'an xi Ki'ndí-la Xitá xan-la yijo-na, tikoá mìkii s'ioo jní-na, mìkii s'e-nò kjoabinachon. ⁵⁴Jè xi skine yijo-na tikoá skoí jní-na

tjín-la kjoabinachon nita kjé-ne. 'An siikjaáya-la k'e nga kjoehet'aà nachrjein. ⁵⁵Yijo-na, jè xi kixi kjoa xi nguì yijo xi ma chine; koa jè jní-na jè nandá xi nguì kixi kjoa nga ma 'yò. ⁵⁶Jè xi skine yijo-na koa skoí jní-na, kjit'aà nachrjein ya kijnako-na, tikoá 'an kjit'aà nachrjein ya tijnakjoòkoa. ⁵⁷Na'èn-na xi kisikasén-na, tijnakon-né; ko it'aà ts'e-né nga tijnakoan; k'oaá tis'in tjín jè xi skine yijo-na, it'aà ts'an kijnakon-né. ⁵⁸Jè inchrajín xi itjojen-ne ngajmiì, mitsà jè xíkjin inchrajín maná xi tsakjèn xita jchínga kjìin-nò; nga komá iskan, xita xi tsakjèn, k'en-né. Tanga jè xi kokjen inchrajín xi itjojen-ne ngajmiì, s'eé-la kjoabinachon nita kjé-ne.

⁵⁹Jesús k'oaá s'in kiichja nga tsakóya ya ni'ya ingo sinagoga ya naxandá Capernaum.

'Én xi tsjá-la kjoabinachon inima-la xita

⁶⁰Jñà xita k'e nga kiì'nchré koni s'in tsakóya Jesús, kjín ma xita xi kota'yàt'aà-la xi kitsò:

—Jñà 'én koi, 'ñó 'in tjín. ¿Yá xi kokjeiín-la?

⁶¹Jesús, k'e nga kijtseèya-la nga jñà xita xi kota'yàt'aà-la ch'o nchijoóya-ne 'én xi tsakóya, kitsò-la:

—¿'Én koi, a mì sasén-nò? ⁶²¿Kós'in koma-ne tsà jcha-ná 'an xi Ki'ndí-la Xita xan-la yijo-na nga kjímijìn ijngoò k'a-na nándá tijnáa nga sa ítjòn? ⁶³Jè Inima Tsjeè-la Nainá xi síkijnakon-ná. Jè yijo-ná nimé chjí-la. 'Én xi 'an okóya-nò, ts'eé Inima Tsjeè-la Nainá, ko tsjá-la kjoabinachon inima-nò. ⁶⁴Tanga jñò tjín i'nga xita xinguiòo xi mìkiì mokjeiín-la.

Nga jè Jesús jye tjiin-la kóni skanda tàts'en-la kjoa yá-né xi mìkiì kokjeiín-la ko yá-né xi siingatsja it'aà ts'e xita kondra-la.

⁶⁵Jesús kitsò isa:

—Koií k'oaas'in kixan-nò nga nijngoò xita xi koma kjinchrobàt'aà-na tsà mìtsà jè Na'èn-na kjinchrobàko.

⁶⁶Ikjoàn kjìn jchán xita xi kota'yàt'aà-la Jesús xi tjingui-la tsibíts'ia nga kiì-ne íts'in. Mì tì kiì ya chinchimako-ne. ⁶⁷Jesús kitsò-la jñà xita-la xi tejò ma-ne:

—Jñò, ¿a tikoáá mejèn-nò nga onguió?

⁶⁸Kiichja Simón Pedro, kitsò:

—Na'èn, ¿yá xi onguítjingui-lajen? Ji-né xi tjín-lè 'én xi tsjá kjoabinachon. ⁶⁹Ngajen 'ya-nájen, tikoáá mokjeiín-najen nga ji-né xi Cristo, xi Ki'ndí-la Nainá xi tijnakon.

⁷⁰Jesús kitsò-la:

—'An, xó k'oaá s'ín jaàjiin-nò nga tejò ma-nò, mé-ne nga kitjáko-ná. Tanga jñò, yaá tijnajiin jngoò-nò xi xita neií tísíxájiin inima-la.

⁷¹Jesús, jè kiichja it'aà ts'e Judas, ki'ndí-la Simón Iscariote. Nga jè siingatsja Jesús it'aà ts'e xita kondra-la. Jè Judas, xi ya itjojiin xita-la Jesús xi tejò ma-ne.

Kó kitsò jñà 'ndse Jesús nga mikii kòkjeiín-la it'aà ts'e

7 ¹K'e nga jye k'oas'ín komà kjoa koi, Jesús yaá tsajmeè nangui Galilea. Majìn-la nga ya kojmeè naxandá Judea, koí kjoa-la nga jñà xita judío nchihótsji nga mejèn-la siik'en.

²Jyeè nchrobá machrañà s'eí-la xita judío ts'e Ni'ya Xka Ijñá.

³Jñà 'ndse Jesús kitsò-la:

—Kì ta tsja íi bijni. T'in ján Judea mé-ne jñà xita xi kota'yàt'aà-lè xi títsajna ján kàteè-lè mé kjoa xi 'nì. ⁴Tsà k'e mejèn-ná nga skoè-ná xita mé kjoa xi tí'né, mochjeén-né nga kòkó-lá yijo-ná. Ngaji, koni s'ín 'nì, takó-là yijo-lè ngats'iì xita isò'nde.

⁵Koíi okitsò-la jñà 'ndse nga mikii kòkjeiín-la it'aà ts'e.

⁶Jesús kitsò-la:

—Kj'eè kii bijchó naxrjein-na, tanga xi it'aà tsajòn ndaà tjin nita mé naxrjein-ne. ⁷Jñò, mikii majtikeè-nò jñà xita isò'nde, tanga 'an majtikeé-na, koí kjoa-la nga 'an benojmí kixi-la nga ch'o tjin kjoa xi s'ín. ⁸Tanguió jñò jè s'eí, 'an mikii kjían. Kj'eè kii bijchó naxrjein-na.

⁹K'e nga jye okitsò-la jñà xita, Jesús yaá tsibìjna ya nangui Galilea.

K'e nga jè Jesús kii s'eí ts'e ni'ya xka

¹⁰K'e nga jye kii s'eí jñà 'ndse Jesús, jè, tikoá kii 'ma-né. Majìn-la nga xita skoexkon. ¹¹Ya ñánda tíbitjo s'eí, jñà xita judío nchihótsji Jesús, kitsò-la xíkjín:

—Xita jè, ñánda tíjna.

¹²Ngats'iì xita xi ijchò s'eí, xki xi ján tsajoóya-ne it'aà ts'e Jesús. Tjín xi kitsò: “Xita ndaà-né.” Tikoá tjín xi kitsò: “Majìn, naxandá konaxan-la.”

¹³Tanga niyá xi kiichja tsejèn nga nguixkon xita xi kj'eí, nga jñà xita sko-la xita judío, tsakjón-la.

¹⁴K'e nga jye ijchò osen nga tíbitjo s'eí, ijchò Jesús, jahas'en ingo ítjòn, ikjoàn tsakóya-la xita. ¹⁵Jñà xita judío, k'e nga kijtseè koni s'ín okóya, tà kjòxkón-la kitsò-la xíkjin:

—Xita jè, ¿kós'ín ma-ne nga ko tà ndaà okóya-ne nga mìtsà xojon kiskòdta'yà?

¹⁶Jesús kitsò-la:

—Jñà 'én xi 'an okoòya, mìtsà 'én ts'an, ts'e-né jè xi kisikasén-na. ¹⁷Tsà yá xi mejèn-la sìikitasòn koni s'ín mejèn-la Nainá, skoe-né jñà 'én xi 'an okoòya tsà it'aà ts'e Nainá nchrobá-ne, o xi tà kjohítsjeèn ts'an-ná. ¹⁸Jngoò xita xi tà kjohítsjeèn ts'e tísíkjeén nga tíchja, tà jè xi mejèn-la nga jè jchaxkón; tanga jè xita xi koií kjoa tíhótsji nga jè kàtayaxkón jè xi kisikasén, jè-né xi nguì 'én kixi tsjá, mìtsà 'én ndiso chja.

¹⁹Jñò, ¿a mìtsà kixi kjoa nga kitjoé-nò kjotíxoma-la Nainá xi jè Moisés kiskii? Tanga jñò, nijngoò xi ma-la síkitasòn. ¿Mé-ne mejèn-nò nga sik'en-ná?

²⁰Jñà xita kitsò:

—¡Neí-là tíjiin inima-lè! ¿Yá-né xi mejèn-la sìik'en-lè?

²¹Jesús kiichja kitsò-la:

—Jñò, maxkón-nò jngoò kjoa xi kis'iaàn jè nàchrjein nìkjáya. ²²Kixií kjoa, jè Moisés kitsjaà-nò kjotíxoma xi kjoa ts'e circuncisión. (Tanga kjotíxoma jè, mìtsà ts'e Moisés; it'aà ts'ée xita jchínga kjiin-nò inchrobà-ne.) Tanga jñò, nas'ín nàchrjein nìkjáya bit'aà chibaá-la xita x'in kjoa ts'e circuncisión. ²³Jñò, nga bit'aà chiba-la jñà xita kjoa ts'e circuncisión jè nàchrjein nìkjáya nga majìn-nò nìjchaànguio kjotíxoma xi kitsjaà-nò Moisés, ¿mé-ne majti-nò nga 'an jngoò k'a ndaà sindaà-na xita jè nàchrjein nìkjáya? ²⁴Kì k'oaá s'ín jchósòn-là koni s'ín tsejèn-nò. K'oaá s'ín jchósòn-là koni s'ín tjín xi nguì kjoa kixi.

Kós'ín bénojmí Jesús ñanda j'ii-ne

²⁵Tjín i'nga xita xi Jerusalén ts'e xi kitsò:

—¿A mìtsà jè xita jè xi ótsji jñà xita judío nga mejèn-la sìik'en? ²⁶Chítsejèn-là, tíchjajiin osen-la jñà xita naxandá, niyá xi kó tsò-la. ¿A jyeé kòkjeiín-la jñà xitaxá nga kixi kjoa nga jè xi Cristo [xi xó Nainá kisikasén-ne]? ²⁷Tanga jñà, 'ya-ná ñanda j'ii-ne xita jè, k'e nga kjoíí Cristo niyá xi skoe ñanda kjoíí-ne.

²⁸Jesús nga tíhokóya ya nditsin ingo ítjòn, kil'nchré koni s'ín kitsò jñà xita. K'ée 'ño kiichja kitsò:

—Jñò, yaxkoón-ná; tjiin-nò nánda j'i-na. Tanga mitsà tà kjotsja ts'an nga j'iaa. Jè xi kisikasén-na, jè-né xi nguì kixi kjoa nga Nainá. Jñò, mìkiì yaxkon. ²⁹Tanga 'an, bexkon-ná. It'aà ts'eé inchrobà-na nga jè sobà kisikasén-na.

³⁰Tijè-ne hora jñà xita mejèn-la nga tsobà'nó Jesús tanga nijngòd xi kitsò ikon nga kitsobà'nó, koi-né nga kj'eè kì bijchò nàchrjein-la nga kiyá. ³¹'Nó kjìn xita kòkjeiín-la koni kitsò Jesús. Kitsò-la xíkjín:

—K'e nga kjoíí Cristo, ¿a isa kjìin kjojkón ndaà xi s'iin, koni jè xita jè? Kixií-là kjoa, jè-la xi Cristo.

Kó kitsò Jesús k'e nga jñà xita fariseo mejèn-la kitsobà'nó

³²Jñà xita fariseo kii'nchré koni s'ín nchijoó jñà xita it'aà ts'e Jesús. Xita sko-la nò'miì kò xita fariseo kisikasén xita xi síkinda ingo nga mejèn-la tsobà'nó Jesús. ³³Jesús kitsò-la:

—'An, tà chibaá nàchrjein kótijnako-nò, ikjoàn kjín ijngòd k'a-na nánda tíjna xi kisikasén-na. ³⁴Jñò, kinchátsji-ná tanga mìkiì sakò-nò nga mìkiì koma konguió ya nánda kótijna.

³⁵Jñà xita judío, tsibíts'ia nga kiskònangui-la xíkjín kitsò:

—Xita jè, ¿nánda kjoí? ¿Mé-ne nga mìkiì koma sakò-ná? ¿A yaá kjiko xita judío xinguiá xi xìn i'nde títsajna nga jñà xi taxki xita kòkòya-la? ³⁶¿Kó tsòya-ne 'én xi bénojmi nga tsò: “Jñò, kinchátsji-ná tanga mìkiì sakò-nò nga mìkiì koma konguió ya nánda kótijna”?

Jngòd xajngá nandá xi tíjnakon

³⁷Jè nàchrjein xi fehet'aà-ne s'eí, Jesús tsasíjna kixi, 'nó kiichja, kitsò:

—Tsà yá xi xindá-la kàtjanchrobákon-na, kàt'iì nandá. ³⁸Koni s'ín tíchja Xojon-la Nainá nga tsò: Jè xi mokjeiín-la it'aà ts'an sijnajìin inima-la koni jngòd xajngá nandá xi mìkiì xiya xi síkijnakon xita.

³⁹K'e nga okitsò Jesús, it'aà ts'eé Inima Tsjeè-la Nainá kiichja nga iskan tjoé-la jñà xita xi kòkjeiín-la it'aà ts'e. Nàchrjein jè, Inima Tsjeè-la Nainá kj'eè kii bitjojen nga kj'eè kii fi-ne ngajmiì Jesús nga jcha-la kjoajeya-la.

Mé-ne kjòjòya-ne jñà xita it'aà ts'e Jesús

⁴⁰Jñà xita, k'e nga kii'nchré 'én koi, tíjn i'nga xi kitsò:

—Kixíí kjoa xita jè, jè-né xi tjinè-la nga kjoíí nga kichja ngajo-la Nainá.

⁴¹ Jñà xita xi i'nga kitsò:

—Jè-né xi Cristo [xi xó kisikasén-ne Nainá].

Tikoaá tjin i'nga xi kitsò:

—Majin-la nga jè Cristo, mitsà nangui Galilea kjoíí-ne.

⁴² Xojon-la Nainá k'oaá s'ín tíchja nga jè Cristo, yaá kjinchrobà'taà-ne tje-la David, ya naxandá Belén, i'nde-la David.

⁴³ K'oaá s'ín komà-ne nga kjòjòya jñà xita xi kjoa ts'e Jesús.

⁴⁴ Tjin i'nga xita xi mejèn-la kitsobà'nó nga kjiko ndayá, tanga nijngòd xi kitsò ikon nga kitsobà'nó.

Kjoa xi tsohótiya-ne xita ítjòn-la no'miì

⁴⁵ Jñà xita xi síkinda ingo, inchrobà-ne ñánda títsajna xita fariseo ko xita sko-la no'miì, kitjanangui-la, ki'mi-la:

—¿Mé-ne mìkiì kànchrobáko-nò?

⁴⁶ Jñà xita xi síkinda ingo kitsò:

—Ni saá jngòd xita xi k'oas'ín chja koni s'ín chja xita jè.

⁴⁷ Jñà xita fariseo, kitsò:

—Jñò, ¿a tikoaá kachonachaán-nò? ⁴⁸ ¿A k'oaá tis'ín mokjeiín-la xitaxá ítjòn tsaján ko xita xinguiáá fariseo?

⁴⁹ Tanga jñà xita xi tíchonachan-la nga kjo'in s'e-la. kjotíxoma-la Moisés, tjinè-la nga kjo'in s'e-la.

⁵⁰ Nicodemo, jè xi xita fariseo, xi jñò j'iìkon jngòd k'a Jesús, kitsò-la:

⁵¹ —Kjotíxoma tsaján, mìkiì tsjá'nde nga kjo'in k'oi-la xita, k'e nga tikj'eè kii ndaà 'ya-la mé kjoa xi tjin-la.

⁵² Jñà xita fariseo, kitsò-la Nicodemo:

—¿A tikoaá yaá nangui-lè Galilea? Chíta'yì Xojon-la Nainá mé-ne nga jcha-ne ni sà jngòd xita xi chja ngajo-la Nainá f'iì-ne Galilea.

Chjoón xi kjoa chijngui kis'iin

⁵³ Tà k'oas'ín kitsjòya-ne xita, xki xi ján kii-ne ni'ya-la nga jngòd ijngòd.

8 ¹ Tanga Jesús, ján kii ya nindoò Yá Olivo. ² Nga komà nchijòn tajñòyaá j'iì-ne ya ingo ítjòn. Ngats'iì xita j'iì tjingui-la Jesús ñánda tíjna. K'eé tsibìjna nga tsakóya-la jñà

xit̄a. ³Jñà xit̄a xi okóya kjotíxoma-la Nainá xi kiskiì Moisés ko xit̄a fariseo ijchòko jngod chjoón xi ki'yat'in-la nga kjoa chijngui tís'ín. Tsasíjna osen ñánda títsajna ngats'iì xit̄a; ⁴Jñà xit̄a koi kitsò-la Jesús:

—Maestro, chjoón jè, ndaà kà'yat'in-la nga kjoa chijngui tís'ín. ⁵Jè kjotíxoma-la Moisés, k'oaá s'ín tíchja nga jñà íchjín xi k'oa t́jín kjoa xi ótsji ndajoó kiyá-ne. Ngaji, ¿kó sí?

⁶Jñà xit̄a koi, koií k'oas'ín kitsò-la Jesús nga mejèn-la skót'aà, mé-ne koma kohòngui-ne it'aà ts'e xitaxá. Tanga Jesús, tsasíniat'aà nangui nga kiskijno-ne ko jnótsja it'aà nangui. ⁷Xit̄a koi nga sù nchis'ín nga kjònangui, Jesús tsasíjna kixi kitsò-la:

—Jñò, tsà t́jín i'nga xit̄a xinguioo xi tsjìn-la jé, jè kàtínè ítjòn ndajo chjoón jè.

⁸Jesús ijngod k'a tsasínia nga kiskijno isa it'aà nangui. ⁹Jñà xit̄a koi, k'e nga kiì'nchré koni s'ín kitsò Jesús, tà íjngó íjngó kiì-ne, nga kijtsee nga mìkiì ndaà t́jín kjohítsjeèn xi kiichja, tsibíts'ia-ne xi xit̄a jchínga, ikjoàn kiì-ne ixti. Tà jè tajngod Jesús ko chjoón tsibítsajna. ¹⁰Jesús tsasíjna kixi-ne, kijtsee nga mì tì yá xit̄a t́jín-ne. Tà jè tajngod chjoón síjna. K'eé kitsò-la:

—¿Nánda títsajna xit̄a xi óngui-lè? ¿A nijngod xi kòhónè-lè kjo'in?

¹¹Jè chjoón kitsò:

—Na'èn, niyá-jèn.

Jesús kitsò-la:

—Tikoáá 'an, mìkiì kinè-lè kjo'in. T'in-ne ni'ya-lè; kì tì jé binchaàtsji-ne.

Ni'ín xi tsjá kjoabinachon xi síhiseèn-la xit̄a isò'nde

¹²Jesús, ijngod k'a kiichjajiìn-la jñà xit̄a, kitsò-la:

—'An-ná ni'ín xi síhiseèn-la isò'nde. Jè xi 'an fit'aà-na s'eé-la ni'ín xi tsjá kjoabinachon. Mì tì kiì ya kojmejiìn-ne kjoajñò.

¹³Jñà xit̄a fariseo kitsò:

—Ti jíí t'ì'biì-ne 'én it'aà tsjji. 'Én xi nokjoì, nímé chjí-la.

¹⁴Jesús kiichja kitsò-la:

—'Én xi chjà, chjí-la-né, nas'ín tì'an tsjaà-na 'én xi it'aà ts'an. Nga be-ná ñánda j'i-na ko ñánda tífia. Tanga jñò mìkiì 'yaà ñánda j'i-na ko ñánda tífia. ¹⁵Jñò, tà kjohítsjeèn ts'e xit̄aá nìkjeén k'e nga jé binè-ná. Tanga 'an nijngod xit̄a binè-la

jé. ¹⁶Tanga 'an, tsà yá xitá xi konè-la jé, kjoakixí xi s'iaàn. Nga mìtsà tajngoò bindàjiaàn, koó Na'èn-na xi kisikasén-na bindàjiiin-ko-na. ¹⁷Kjotíxoma tsajòn k'oas'ín tíchja nga tsò: K'e nga tsà jò ma-ne xitá xi tsjá 'én, tsà ngásòn tsò ingajò, kixí kjoa, chjí-la né. ¹⁸Tí'aán-na xi tsjaà 'én it'aà ts'an. Ko tikoáá jè Na'èn-na xi kisikasén-na tsjá 'én it'aà ts'an.

¹⁹Jñà xitá fariseo, kiskòngui-la kitsò-la:

—¿Nánda tíjna Na'èn-lè?

Kiichja Jesús, kitsò-la:

—Jñò, 'an, mìkii yaxkon-ná, ni jè Na'èn-na mìkii yaxkon.

'An, tsà yaxkon-ná tikoáá jchaxkon-nò Na'èn-na.

²⁰K'e nga tsakóya jñà 'én koi Jesús, yaá tíjna ya ingo ítjòn ya chrañàt'aà-la i'nde nánda maxkón ton kjotjò. Nijngòò xitá xi kitsò ikon nga kitsobà'ñó Jesús nga kj'eè kii bijchó nachrjein-la nga kiyá.

Mé-ne jñà xitá mìkii koma kjoi-ne ya nánda tífi Jesús

²¹Jesús ijngòò k'a kitsò-la:

—'An, tífi-ná. Jñò, kinchátsji-ná. Tanga jñò yaá kiyájñòò jé-nò. Ya nánda 'an tífia, jñò mìkii koma konguió.

²²Jñà xitá judío kitsò-la xíkjín:

—¿A tíjè s'ik'en-ne yijo-la? ¿Mé-ne k'oá tsò-ne, nga tsò: Ya nánda 'an tífia, jñò mìkii koma konguió?

²³Jesús kitsò-la:

—Jñò, íí it'aà nangui tsajòn, tanga 'an ján ngajmii ts'an. Jñò, íí i'nde-nò isò'nde, 'an, mìtsà isò'nde i'nde-na. ²⁴Koií k'oas'ín kixan-nò nga ya kiyájñòò jé-nò nga mìkii mokjeiín-nò nga 'an-ná (xi Cristo). Koií kjoa-la nga kiyájñòò jé-nò.

²⁵Xitá judío, kiskòngui-la, kitsò-la:

—¿Yá-ne ngaji?

Jesús kiichja, kitsò-la:

—Jyeé okixan-nò nga sa ítjòn yá-ná 'an. ²⁶It'aà tsajòn, kjín kjoa tíjn isa xi 'an kènojmi-nò, ko xi 'an kindaajiiin-ko-nò. Jè xi kisikasén-na nguì 'én kixí xi chja. Koni s'ín ki'nchrè-la, k'oáá tíjn 'én xi 'an chjajiiin-la jñà xitá isò'nde.

²⁷Tanga jñà xitá judío mìkii kjòchiya-la tsà it'aà ts'e Na'èn-ná xi Nainá tíchja Jesús. ²⁸Jesús kitsò-la:

—Jñò, k'e nga chjímii'nga-ná 'an xi Ki'ndí-la Xitá xan-la yijo-na, k'eé kochiya-nò nga 'an-ná [xi Cristo]. Nímé kjoa xi

s'iaàn xi ta kjo'hítsjeèn ts'an. K'oas'ín chjà koni s'ín tsakóya-na xi Na'èn ma. ²⁹Jè xi kisikasén-na íí tijnako-na. Mikii síkijna tajngod-na Na'èn-na. Koií kjoa-la nga kjit'aà nachrjein sikitasoàn koni s'ín sasén-la jè.

³⁰Jesús, k'e nga kiichja 'én koi, kjìn jchán xita kòkjeiín-la it'aà ts'e.

Jè kjoa kixi síkítsajnadeíí-ná xi kjoa ts'e jé-ná

³¹Jesús kitsò-la jñà xita judío xi kòkjeiín-la it'aà ts'e:

—Tsà kixi síkítasòn 'én-na xi okoðya-nò, jñò-nò xi nguì kixi kjoa nga 'an kota'yàt'aà-na. ³²Jchaxkoòn xi kjoa kixi, koa jè kjoa kixi síkítsajnadeíí-nò.

³³Kiichja xita judío, kitsò:

—Ngajen, xita tje-la Abraham-nájen. Ni saá jngod xita xi kje'íí síkítsajna'nó-najen. Ngaji, ¿mé-ne k'oa si-ne nga kitsajnadeíí-najen?

³⁴Jesús kitsò-la:

—Nguì kjoa kixií xi xan-nò, ngats'iì xita xi jé ótsji, yaá títsajna'nó it'aà ts'e jé-la, k'oaá ngaya-la koni jngod xita chi'nda xi tijná'nó-la nei-la. ³⁵Jngod xita xi chi'nda tijná, mikii tji'nde-la nga ya kijná kjit'aà ya ni'ya nánáa síxá. Tanga jngod xi ki'ndí ma, tji'ndeé-la nga kjit'aà nachrjein ya kijná ya ni'ya-la na'èn-la. ³⁶K'oaá ma-ne, tsà jè Ki'ndí-la Nainá síkíjnadeíí-nò, nguì kixií kjoa nga jñò, kitsajnadeíí-nó.

³⁷'An, be-ná nga tje-la Abraham-nò; tanga jñò mejèn-nò nga sík'en-ná, koi-né nga mikii mokjeiín-nò 'én-na xi chjà. ³⁸'An, k'oaá s'ín chjà koni s'ín tjin xi kijtsee k'e nga tisa tijnakoaa Na'èn-na. Jñò, k'oaá tis'ín 'nè koni s'ín kina'ya-là na'èn-nò.

Yá-né xi na'èn-la ma xita xi chjako Jesús

³⁹Jñà xita judío kitsò:

—Jè tje-najen, yaá inchrobàt'aà-ne ts'e Abraham. Jè na'èn-jchá kjìin-najen.

Jesús kiichja kitsò-la:

—Tsà kixi kjoa nga ixti-la Abraham 'mì-nò, k'oaá s'ín s'een koni s'ín kis'iìn Abraham. ⁴⁰'An, nas'ín jye k'oas'ín tsibenojmí kixi-nò, nga Nainá kitsjaà-na 'én xi chjà, jñò mejèn-nò nga sík'en-ná. Abraham mì k'oaá kis'iìn. ⁴¹Jñò, k'oas'ín 'nè koni s'ín na'èn-nò.

Jñà x̄it̄a judío kitsò:

—Ngajen, mìtsà kjoa chijngui kits'iin-jiin-jen. Tajngoò jè Na'èn-najen, jè Nainá.

⁴²Jesús kiichja, kitsò-la:

—Tsà kixi kjoa nga jè na'èn-nò Nainá, 'an t̄jòchaá-la s'en-ná nga it'aà ts'e Nainá inchrobà-na; mìtsà tà kjotsja ts'an nga j'iaa; Nainá kisìkasén-na. ⁴³¿Mé-ne mìkii machiya-nò 'én-na xi chjàkò-nò? Koií-né nga mìkii ma-nò na'yàñijon. ⁴⁴Na'èn-nò, jè x̄it̄a neií, jè nokjoà-nò. K'oaá s'ín 'nè koni s'ín mejèn-la na'èn-nò. Jè xi ma-la sík'en x̄it̄a kóni nga t̄is̄a t̄ats'en-la kjoa. Mìtsà kjoa kixi s'ín nga tsjin-la kjoa kixi. K'e nga chja 'én ndiso, k'oaá tsò koni s'ín t̄jín inima-la nga nguì x̄it̄a ndiso-né. Jè na'èn-la ts'e 'én ndiso. ⁴⁵Tanga 'an, 'én kixi benojmí-nò; koií kjoa-la jñò, mìkii mokjeín-nò. ⁴⁶¿Yá x̄it̄a xinguiò xi koma-la kòkò mé jé xi t̄jín-na? K'e nga chjàkò-nò, nguì 'én kixi chjà, kò ¿mé-ne mìkii mokjeín-nò? ⁴⁷Jè xi x̄it̄a-la Nainá, 'én-la Nainá 'nchré. Tanga jñò, nga mìkii na'yà, koií-né nga mìtsà x̄it̄a-la Nainá 'mì-nò.

Jñà kjoa xi tshótiya-ne Jesús kò x̄it̄a judío

⁴⁸Jñà x̄it̄a judío kiichja, kitsò-la Jesús:

—Ngajen, koií kjoa-la k'oas'ín 'mì-lèjen: jì, x̄it̄a Samaria-né, inima ch'o-la neií t̄jiin inima-lè.

⁴⁹Kiichja Jesús kitsò-la:

—'An, mìtsà inima ch'o-la neií t̄jiin inima-na. Jè kjoa xi t̄is'iaàn, jè-né nga bexkoán Na'èn-na. Tanga jñò mìkii yaxkón-ná. Tà saá nachrjengui-ná. ⁵⁰Mìtsà jè kjoa t̄ihotsjià nga jeya sìkijna yijo-na. T̄ijna jngoò xi t̄ikosòn-la, jè-né xi jeya síkijna-na. ⁵¹Nguì 'én kixi xi chjàkò-nò, jè xi síkitasòn 'én-na koni s'ín xan-nò, mìkii kiyá n̄it̄a kjé-ne.

⁵²X̄it̄a judío kiichja, kitsò:

—I'ndeì jyeé 'ya-jen nga inima ch'o-la neií t̄jiin inima-lè. Abraham kò ngats'iì x̄it̄a xi kiichja ngajo-la Nainá kjòtsee, k'en-né. Tanga jì si-né: “Jè xi síkitasòn 'én-na koni s'ín xan-nò, mìkii kiyá.” ⁵³Ngaji, ¿a is̄a t̄ijna ítjoin a mì k'oa-ne koni jè Na'èn-najen Abraham? K'en-né. Kò ngats'iì x̄it̄a xi kiichjaya ngajo-la Nainá t̄ikoaá k'en-né. ¿Yá-ne jì nga t̄iji t̄inachrjeé jeya-ne yijo-lè?

⁵⁴ Kiichja Jesús kitsò-la:

—Tsà tì'an jeya síkijna-na yijo-na, nìmé chjí-la. Jè xi jeya síkijna-na, jè Na'èn-na xi Nainá 'mì-là. ⁵⁵ Jñò mikiì yaxkon Nainá, tanga 'an beèxkon-ná. Tsà xán-nò mikiì bexkoan, xita ndiso koma koni jñò nga xita ndiso-nò. 'An, bexkon-ná koa sikitasòn-ná 'én-la. ⁵⁶ Xita jchínga-nò Abraham, tsjaá komà-la nga mejèn-la skoexkon nachrjein-na nga j'iaa. K'e nga kijtsee nachrjein-na isa 'ñó ndaà kjòtsja-la.

⁵⁷ Jñà xita judío kitsò-la:

—Skanda kj'eè tjín-lè icháte nó. ¿Kós'ín komà-ne nga kiyaxkoin Abraham?

⁵⁸ Jesús kiichja kitsò-la:

—Nguì kixi kjoa xi xan-nò, 'An-ná xi isa kjòtsee tijnna koni jè Abraham.

⁵⁹ Jñà xita judío, kiskoé ndajo nga mejèn-la kosèn-la Jesús. Tanga Jesús tsibijna'ma, itjo-ne nditsin ingo, jahajiin osen-la xita, ikjoàn kii.

K'e nga jè Jesús kisindaà jngoò-ne xita xi mikiì tsejèn-la

9 ¹ Jesús k'e nga tífi ya ndiyá, kijtsee jngoò xita xi mikiì tsejèn-la xi xó k'oas'ín kits'iin-ne. ² Xita xi kota'yàt'aà-la Jesús kiskònangui-la kitsò-la:

—Maestro, xita jè, ¿mé-ne k'oas'ín kits'iin-ne? ¿Yá xi tsohótsji jé? ¿A jñà xita jchínga-la, o xi jè xita xi mikiì tsejèn-la?

³ Kiichja Jesús kitsò-la:

—Mìtsà jè xita xi mikiì tsejèn-la tjín-la jé, ni mìtsà jñà xita jchínga-la tsohótsji jé. Koií-né nga it'aà ts'e xita koi jcha-la kjoxkón-ndaà-la Nainá. ⁴ Mochjeén-né nga siikitasoàn kjoxkón-ndaà-la jè xi kisikasén-na nga nachrjein isa. Kijchò nachrjein k'e nga kojñò; ni ti jngoò-ne xi koma siixá. ⁵ K'e tákó i tijnna isa isò'nde, 'an-ná ni'ín xi sihiseèn-la xita isò'nde.

⁶ K'e nga jye okitsò, tsibíchrá it'aà nangui. Jè ndánachrá-la tsibíndaà-ne ndási, ikjoàn kisikaajno xkon jè xita xi mikiì tsejèn-la. ⁷ Ikjoàn kitsò-la:

—T'in, kaníkjoiin ya chrjó nandá Siloé (jè 'én xi tsòya-ne, jè xi kinikasén).

Jè xita xi mikiì tsejèn-la kii kaníkjoan, k'e nga inchrobà-ne jye tsejèn-la. ⁸ Jñà xita indiì ni'ya-la jè xita xi mikiì tsejèn-la,

ko jñà x̄it̄a xi jye kjòtseé beèxkon nga ton síjé kjotjò, kitsò-la x̄íkjín:

—¿A mìtsà jè x̄it̄a jè xi bìjna nga síjé kjotjò ton?

⁹Tjín i'nga x̄it̄a xi tsò:

—Jè-né.

Koa jñà x̄it̄a xi i'nga kitsò:

—Kjomeè k'oaá kji, tanga mìtsà jè.

K'ée kiichja x̄it̄a xi mìkiì tsejèn-la nga sa ítjòn, kitsò:

—'An-ná.

¹⁰Jñà x̄it̄a kiskònangui-la kitsò-la:

—¿Kós'ín komà nga kitáx'a-ne xkoiìn?

¹¹Xit̄a jè kitsò:

—Jè x̄it̄a xi 'mì Jesús, kisindaà ndási, kisikaajno xkoaàn, ìkjoàn kitsò-na: “T'in, kaníkjoìn ya chrjó nandá Siloé.” 'An, kiaà, k'è nga jye tsaníkjoaàn, komà kotsejèn-na.

¹²Jñà x̄it̄a koi kiskònangui-la kitsò-la:

—Xit̄a jè, ¿ñánda tíjna?

Jè x̄it̄a xi jye kjòndaà-ne, kitsò:

—Mìkiì be ñánda tíjna.

**K'è nga jñà x̄it̄a fariseo kisijtsò jè x̄it̄a xi
mìkiì tsejèn-la xi jye kjòndaà-ne**

¹³Jè x̄it̄a xi mìkiì tsejèn-la nga jye kjòndaà-ne kiiko ñánda títsajna x̄it̄a fariseo, ¹⁴koií kjoa-la nga nachrjein níkjáya-né k'è nga tsibíndaà ndási Jesús nga kisikaajno xkon jè x̄it̄a xi mìkiì

tsejèn-la mé-ne koma kitáx'a-ne xkon. ¹⁵ Jñà xita fariseo ìjngod k'a kiskònangui-la jè xita xi mìkiì tsejèn-la xi jye kjòndaà-ne, kitsò-la:

—¿Kós'ín komà nga kitáx'a-ne xkoiìn?

Xita jè kitsò:

—Ndásií kisikaàjno xkoaàn; ikjoàn tsanìkjoàn; i'ndeì jyeé tsejèn-na.

¹⁶ Tjín i'nga xita fariseo xi kitsò:

—Xita jè, mì-la tsà Nainá kisikasén nga mìkiì beèxkón nachrjein nìkjáya.

Tikoà tjín i'nga xi kitsò:

—¿Kós'ín ma-ne nga ma-la s'ín kjoàkón xi ndaà tjín tsà xita jé-né?

Ikjoàn kjòjòya xi tjñà-ne xita fariseo; mìkiì kjòngásòn kjohítsjeèn-la. ¹⁷ Ìjngod k'a kitjànangui-la jè xita xi mìkiì tsejèn-la xi jye kjòndaà-ne, kitsò-la:

—Ngaji, ¿kó si, yá xita-ne xi kiskíx'a-ne xkoiìn?

Xita jè kitsò:

—Jngod xita xi chja ngajo-la Nainá.

¹⁸ Tanga jñà xita judío, mìkiì kòkjeiín-la tsà kixi kjoà nga jè xita xi mìkiì tsejèn-la nga k'oas'ín kits'iìn koà i'ndeì jyeé tsejèn-la. K'ee kiichja-la jñà xita jchínga-la, ¹⁹ kiskònangui-la kitsò-la:

—Jè xita jè, ¿a ki'ndí-nò ma? ¿A kixi kjoà nga mìkiì tsejèn-la k'e nga sa kits'iìn? ¿Kó ma-ne nga tsejèn-la i'ndeì?

²⁰ Jñà xita jchínga-la kitsò:

—'Ya-nájen nga ki'ndí-najen ma. Kixi kjoà nga mìkiì tsejèn-la k'e nga sa kits'iìn. ²¹ Tanga mìkiì 'ya-jen mé-ne nga ma tsejèn-la i'ndeì, tikoáá mìkiì 'ya-jen yá-né xi kiskíx'a-ne xkon. Jè sobà chjìnangui-là, jè kàtènojímí-nò, nga jyeé xita jchínga.

²² Jñà xita jchínga-la koií k'oas'ín kitsò-ne nga jñà tsakjón-la xita judío. Jñà xita judío jyeé k'oas'ín tsajoóya-ne nga jngod k'aá kitjokàjiìn ya ni'ya ingo sinagoga, tsà yá xita xi kitsò nga jè Jesús jè xi Cristo [xi xó kisikasén-ne Nainá]. ²³ Koií k'oà tis'ín kitsò-ne jñà xita jchínga-la, nga kitsò: “Jè sobà chjìnangui-là, nga jyeé xita jchínga-né.”

²⁴ Jñà xita judío ìjngod k'a kiichja-la jè xita xi mìkiì tsejèn-la, kitsò-la:

—Tènojmí kixi-nájèn nga nguixkòn Nainá. Ngajèn 'ya-nájèn nga jè x̄ita jè, x̄ita jé-né.

²⁵ Jè x̄ita xi mìkiì tsejèn-là xi jye kjòndaà-ne kiichja, kitsò:

—'An, mìkiì be tsà x̄ita jé-né. Tà jè xi be, k'è nga sa kits'ian mìkiì tsejèn-na, tanga i'ndeì jyeé tsejèn-na.

²⁶ Ìjngodò k'a kitsò-là:

—¿Mé xi kisikò-lè? ¿Kó s'ín kisikò-lè nga kitáx'a-ne xkoìin?

²⁷ Jè x̄ita xi mìkiì tsejèn-là kitsò:

—Jyeé koà kàxan-nò, tanga jñò mìkiì na'yà. ¿Mé-ne mejèn-nò nga ìjngodò k'a k'oa xán-nò? ¿A tìkooá mejèn-nò nga x̄ita-là koma nga ya chítà'yàt'aà-là?

²⁸ Jñà x̄ita judío k'è nga k'oa ki'mì-la, kòjti-la, kiichjajno-la jè x̄ita xi mìkiì tsejèn-là, kitsò-là:

—Jì-né x̄ita xi yà chítà'yàt'aà-là. Tanga ngajèn yaà chítà'yàt'aà-lajèn Moisés. ²⁹ 'Ya-nájèn nga jè sobà Nainá kiichjako Moisés. Tanga jè x̄ita jè mìkiì 'ya-jèn ñánda j'ì-ne.

³⁰ Jè x̄ita xi mìkiì tsejèn-là kitsò:

—Kjoa jè, tà maxkón-ná nga jñò, mìkiì 'ya ñánda j'ì-ne x̄ita jè, tanga 'an be-ná nga jè kiskíx'a-ne xkoaàn. ³¹ 'Yaà-ná jñà x̄ita xi tjín-là jé, mìkiì 'nchré-là Nainá. Tanga jñà x̄ita xi tsakjón-keè Nainá tìkooá síkitasòn koni s'ín mejèn-là, jñà-né xi 'nchré-là. ³² Kóni nga tisa kjòtseé, nì saá jngodò x̄ita na'yà-la xi ma-là kíx'a-ne xkòn jngodò x̄ita xi mìkiì tsejèn-là k'è nga k'oas'ín kits'iìn. ³³ X̄ita jè, tsà mìtsà Nainá kisikasén, nìmé xi koma-là nga k'oas'ín s'iìn.

³⁴ Jñà x̄ita judío kitsò-là jè x̄ita xi mìkiì tsejèn-là:

—Ngajì xi taxki 'ñó tse jé tjín-lè, ¿a jí mejèn-lè kokóya-najèn?

Ìkjoàn tsachrje ni'ya ìngo sinagoga.

X̄ita xi mìkiì tsejèn-là kjoa ts'è inìma-la

³⁵ Jesús kiì'nchré nga jè x̄ita jè kinachrjekàjìin ya ni'ya ìngo sinagoga. K'è nga kisatiikjodò ìjngodò k'a, kiskònangui-la kitsò-là:

—Jì, ¿a mokjeiín-lè it'aà ts'è xi Ki'ndí-la X̄ita tsò-là yijo-la?

³⁶ X̄ita jè kitsò:

—Na'è'n, koatìn-ná yá-né, mé-ne nga kokjeiín-na it'aà ts'è.

³⁷ Jesús kitsò-là:

—Jyeé ki'yi, 'an-ná xi tìchjàkò-lè.

³⁸Xità jè tsasìjna xkó'nchit'aà-la Jesús nga kijtseèxkón, kitsò-la:

—Na'èn mokjeiín-na ìt'aà tsiji.

³⁹Ikjoàn kitsò Jesús:

—'An, koií xá j'i-na ì isò'nde; nga 'an skosòn-la mé-ne jñà xità xi mìkiì tsejèn-la kòtsejèn ìjngòò k'a-la, koa jñà xi tsejèn-la mìkiì kòtsejèn-la.

⁴⁰Tjín i'nga xità fariseo xi ya títsajnakò Jesús, k'e nga kii'nchré 'én koi, kiskònangui-la kitsò-la:

—Ngajen, ¿a tìkoáá mìkiì tsejèn-najen?

⁴¹Jesús kiichja kitsò-la:

—Jñò, tsà mìkiì tsejèn-nò, tsjìn-nò jé. Tanga bixón-nò: “Tsejèn-najen”, k'oaá ma-ne nga ya tjínè-nò jé-nò.

Paxtò kò ndí orrè-la

10 ¹'Nguì kjoa kixií xi xan-nò, jè xità xi mìtsà ya fahas'en-ne xotjoa-la ínychíba-la orrè, xi xìn fahas'en-kjá-ne, xità chijé-né, jè xità xi fiko chijé cho. ²Tanga jè xi ya fahas'en-ne xotjoa-la ínychíba, jè-né xi paxtò, xi síkinda orrè. ³Jè xi síkinda xotjoa-la ínychíba, jé k'íx'a-la. Jè xi paxtò, chja 'ín-la nga jngòò ìjngòò orrè, kò jñà orrè 'nchréjta-la nei-la. Ikjoàn ochrje ínychíba-la. ⁴K'e nga jye bitjo yije ínychíba-la jñà orrè, jè paxtò fiko nga 'nchréjtaá-la nga jè nei-la. ⁵Tanga jngòò xità xi k'jeif, mìkiì kjitjngui-la nga mìkiì beèxkon. Ta saá ta kongaá-la nga mìkiì 'nchré jta-la xità xi k'jeif.

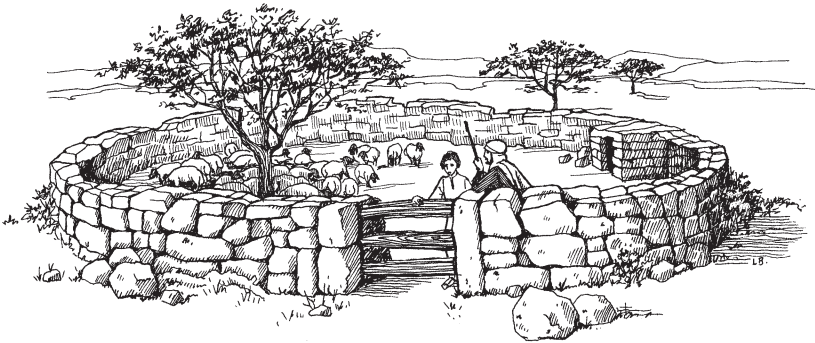
⁶Jesús k'oaá tsò kjoa xi mangásòn xi tsibénojímí-la. Tanga jñà xità koi mìkiì kjòchiya-la kó tsòya-ne.

Mé xi s'ín jè paxtò xi ndaà síkinda orrè

⁷Jesús, ìjngòò k'a kitsò-la:

—Xi nguì okixi k'oaá xán-nò. 'An-ná xotjoa-la ínychíba ñánda fahas'en-ne jñà orrè. ⁸Ngats'iì jñà xi j'iì ítjòn-na, sa xità chijé-né, jñà xi fiko chijé cho. Jñà orrè mìkiì kii'nchréñijon-la. ⁹'An-ná xi xotjoa; jè xi ìt'aà ts'an kjoahas'en, kitjokàjiín kjo'in kjoa ts'e jé-la. K'oas'ín ngaya-la koni s'ín orrè nga fahas'en ínychíba-la kò bitjo kò sakó-la ijñà xi kjèn.

¹⁰Jè xità chijé tà f'iì síchijé-né, f'iì sík'en-né, f'iì síkjesòn-ne. Tanga 'an, koií xá j'i-na nga kàtas'e-nò kjoabinachon nita kjé-ne, nga nimé chijat'aà-nò nga nguì ndaà

Ínchíba nānda fahas'en jñà orrè

kàtas'e-nò. ¹¹'An-ná xi paxtò xi ndaà ko'ndà orrè. Jè paxtò xi ndaà ko'ndà orrè, jè xi tjjngòè ikon nga kiyátjì jñà orrè. ¹²Jè xitá xi tà ch'índa tíjna nga ko'ndà orrè, k'e nga beè nga nchrobá chrañà tsején, síkítsajna jñà orrè, ikjoàn onga. Koií k'oas'ín-ne nga mìtsà jè paxtò xi ko'ndà, tikoá mìtsà jè nei-la orrè. Ikjoàn matsja-la jè tsején nga tsobà'nó jñà orrè, xkì xi ján sítsjòya jñà orrè xi i'nga. ¹³Jè xitá xi ch'índa tíjna tà onga-né; koií k'oas'ín-ne nga nímé kindá-la. Tà jè síkindá chjí-la mìtsà jñà orrè síkindá.

¹⁴⁻¹⁵'An-ná paxtò xi ndaà ko'ndà orrè; koni s'ín beèkxon-na Na'èn-na, tikoá 'an bexkoan Na'èn-na, k'oáá tís'ín beèkxon-ná orrè-na kó kjoàn, kò jñà orrè beèkxoòn-na nga ts'an. 'An tíjngòè takoàn nga kiyátjià jñà orrè-na. ¹⁶Tikoá tjjín-isa-na xi kj'eí orrè, jñà xi mìtsà í títsajnaya ínchíba jè. Tikoáá mochjeén-né nga kjinchrobàkon-na mé-ne nga kjí'nchréñijon-na tikoá síkítasòn-na. Jngòè ínchíba koma-ne kò jngòè koma paxtò xi skó'nda.

¹⁷Koií kjoa-la nga matsjakeè-na Na'èn-na nga 'an tíjngòè takoàn nga kiyá mé-ne k'e nga koma iskan kjoáaya-na. ¹⁸Niyá xi tjjí'nde-la nga sík'en-na, 'an kjotsja ts'an-ná nga tsja yijo-na. Tjjí'nde-na nga tsja, tikoá tjjí'nde-na nga kjoáaya-na it'aà ts'e kjoabiyaà. Jè Na'èn-na k'oá tjjín kjotíxoma xi kitsjaà-na.

¹⁹Jñà xitá judío k'e nga kiì'nchré 'én koi, ijngòè k'a kjòjòya jñà xitá. ²⁰Kjín ma xitá xi kitsò:

—Iníma cho-la neí tjjìin iníma-la. Xitá ská-né. ¿Mé-ne okji-ne xitá xi na'yà-là?

²¹Jñà xit̃a xi i'nga kitsò:

—Én koi mìtsà ts'e xit̃a neií. ¿A komaá-la jè xit̃a neií nga skíx'a xkon xit̃a xi mìkiì tsejèn-la?

Mé xi komà k'e nga jñà xit̃a judío kisijtikeè Jesús

²²K'e nga nàchrjein chon 'nchán, ján Jerusalén tíbitjo s'eí nga ijchò ìjngodó nó nga kjòchikon-t'in ìngo. ²³Jesús ya tíjna ìngo ítjòn nga tsóbangui nguitjoa xi 'mì Salomón. ²⁴Jñà xit̃a judío chinchà jngodó itjandiì-la Jesús, kitsò-la:

—¿Skanda mé nàchrjein chíña-lèjen? Jngodó k'a koatìn-nájen, ¿a jì-né xi Cristo [xi xó kisikasén-ne Nainá]?

²⁵Jesús kiìchja kitsò-la:

—Jyeé k'oa kixan-nò, tanga jñò mìkiì mokjeiín-nò. Jñà kjoìkón xi it'aà ts'e Na'èn-na s'iaàn, jñà síkixiya ndaà kjoa xi it'aà ts'an. ²⁶Tanga jñò, mìkiì mokjeiín-nò, koií kjoa-la nga mìtsà ndí orrè ts'an xan-nò. ²⁷Jñà ndí orrè-na 'nchréjtaá-na; 'an beèxkon-ná, koa fitjìngui-na. ²⁸'Aán tsja-la kjoabinachon nita kjé-ne; mìkiì chija nita kjé-ne; tìkjoa niyá xi kjoaá'an-na. ²⁹Jè Na'èn-na xi kisìngatsja-na jñà ndí orrè, isa tíjna ítjòn nita yá-ne. Nijngodó xi koma-la kjoaá'an-na iya tsja Na'èn-na. ³⁰'An ko Na'èn-na tà jngodó ma-najen.

³¹Jñà xit̃a judío tsibíxkó ndajo nga mejèn-la kosèn-la Jesús.

³²Kiìchja Jesús kitsò-la:

—'Nó kjìn kjoìkón xi ndaà tíjn jye tsakoò-nò xi inchrobà-ne it'aà ts'e Na'èn-na. ¿Jñò, ñá-laá ngatjì-la kjoa koi, nga ndajo mejèn bínè-ná?

³³Jñà xit̃a judío kitsò:

—Mìtsà koií kjoa-la kjoìkón ndaà xi tì'nì nga ndajo kíne-lèjen. Koií kjoa-la nga Nainá nokjoàjno-la nga Nainá 'mì-la yijo-lè. Jì, tà xit̃a-né.

³⁴Jesús kiìchja kitsò-la:

—Jè Xojon-la Nainá xi jñò chità'ya k'oaá s'ín tíchja ñanda nga tsò Nainá: “Jñò, k'oaá kixan-nò, nainá 'mì-nò.” ³⁵Xojon-la Nainá, mì yá xi koma kochrjekàngui. K'oaá s'ín tíchja nga jè Na'èn-ná, nainá kitsò-la jñà xit̃a xi kitjoé-la 'én-la. ³⁶Tsà k'oas'ín ki'mì xit̃a koi, ¿mé-ne bixón-nò nga Nainá chjàjno-la k'e nga xan-nò: 'An-ná xi Ki'ndí-la Nainá? Nga jè Nainá kitsjaà-na xá nga kisikasén-na ì isò'nde. ³⁷Kì kiì mokjeiín-nò it'aà ts'an, tsà mì k'oaá s'ín tìs'iaàn koni s'ín tìs'ín Na'èn-na.

³⁸ Tanga tsà k'oa t́jín kjoa xi tìs'iaàn nas'ín mìkii mokjeiín-nò it'aà ts'an, kàtakjeiín-nò it'aà ts'e kjoa xi tìs'iaàn, mé-ne nga k'oas'ín jcha-nò kò kàtakjeiín-nò nga ta jngoó ma-najen Na'èn-na kò 'an.

³⁹ Jñà xita judío mejèn-la nga kitsobà'nó ijngoò k'a Jesús. Tanga Jesús itjokàya tsja xita koi, ikjoàn kii.

⁴⁰ K'eé kii ijngoò k'a ján xijngoàà xajngá nandá Jordán ya ñánda kis'iin ítjòn bautizar xita jè Juan; Jesús yaá tsibìjna.

⁴¹ 'Nó k'jìn xita ijchò t'jngui-la Jesús. Xita koi, kitsò:

—Juan, nímé kjojkón ndaà kis'iin. Tanga ngats'iì 'én xi kitsò jè Juan it'aà ts'e xita jè, ngui kjoa kixi-né.

⁴² Ya i'nde jè, 'nó k'jìn xita kòkjeiín-la it'aà ts'e Jesús.

Kó kitsò Jesús k'e nga kii'nchré nga k'en Lázaro

11 ¹Tíjna xk'én jngoò xita xi 'mì Lázaro xi ya i'nde-la Betania, ya naxandá ts'e María kò ndichja xi 'mì Marta. ²(Jè María xi ndichja ma Lázaro, jè-né xi kisikaàjno xkii jne ndsoko Jesús. Ikjoàn kò tsja skò kisixijno-ne ndsoko.) ³Jñà íchjín ndichja Lázaro, kisikasén-la xá Jesús, kitsò-la:

—Na'èn, jè amigo-lè xi ndaà matsjachi kijna xk'én-né.

⁴K'e nga kii'nchré Jesús, kitsò:

—Ch'in jè, mìkii kiyá-ne; k'oaá s'ín kochjeén nga jcha-la kjoajeya-la Nainá, mé-ne jè Ki'ndí-la tikoá jeya k'ijna-ne.

⁵Jesús 'nó matsjakeè Marta kò ndichja kò Lázaro xi 'ndse ma. ⁶K'e nga kii'nchré nga kijna xk'én Lázaro, ngui jò nàchrjein tsibìjna Jesús, ya i'nde ñánda tíjna. ⁷Xi jye komà, ikjoàn kitsò-la xita xi kota'yàt'aà-la:

—Íjngoò k'a t'kjaán ján nangui Judea.

⁸Jñà xita xi kota'yàt'aà-la Jesús kitsò:

—Maestro, k'j'eè tsà k'jìn nàchrjein t'jín-la k'e nga jñà xita judío mejèn-la tsibìnè-lè ndajo nga s'ik'en-lè. ¿A tiyaá mejèn k'oín ijngoò k'a ngá-ne?

⁹Kiichja Jesús kitsò-la:

—Nga jngoò nàchrjein, ¿a mìtsà tejò hora t'jín-la? Jè xi nàchrjein tsóba mìkii satíngui nga jè ni'ín xi t'jín isò'nde síhiseèn-la. ¹⁰Tanga jè xi tsóba nga n'itjen, satíngui-né nga tsjìn-la ni'ín xi síhiseèn-la.

¹¹Ikjoàn kitsò-la xita-la:

—Jè amigo-ná Lázaro kjinafé-né, tanga 'an koií xá fi-na nga 'an sikjaá-la.

¹²Xita xi kota'yàt'aà-la Jesús kitsò:

—Na'èn, tsà kjinafé-né, kondaá-ne.

¹³Jesús k'e nga okitsò, jè tichja it'aà ts'e kjoabiyaà-la Lázaro. Tanga jñà xita xi kota'yàt'aà-la k'oaá s'ín kisikítsjeèn tsà tà tísíkjáya-ne Lázaro nga kjinafè. ¹⁴K'eé jngoò k'a tsibénojmi kixi-la kitsò-la:

—Lázaro jyeé k'en. ¹⁵Matsja-na xi it'aà tsajòn nga jè nàchrjein nga mì ya titsajnaà, mé-ne jñò kòkjeiín-nò. Nchrobá, tíkjaán chítsejèn-lá.

¹⁶K'eé kiichja Tomás xi tikoá Dídimo tsò-la ['én xi tsòya-ne Ti'ño]; kitsò-la xíkjín:

—Jñá tikoá tíkjaán, mé-ne ya kiyákoá Jesús.

Jesús, jè xi síkjaáya-la xita tikoá tsjá-la kjoabinachon

¹⁷K'e nga ijchò Jesús, kiì'nchré nga jyeé tjín-la ñijòn nàchrjein nga kisihijín Lázaro. ¹⁸Naxandá Betania chrañàt'aà kijna-la naxandá Jerusalén, tjín-la tsà jàn kilómetro. ¹⁹Kjìn xita judío ijchòkon jè Marta kò María nga ijchò síjehikon nga 'ndse k'en. ²⁰Jè Marta, k'e nga kiì'nchré nga Jesús tinchrobá chraña, kiikjaá indiaà. Jè María yaá tsibìjnaya ni'ya. ²¹Jè Marta kitsò-la Jesús:

—Na'èn, tsà i-là tijni, jè 'ndsè mì-la kiì k'en. ²²Tanga i'ndeji be-ná nitá mé xi sijé-la Nainá, tsjá-lè.

²³Jesús, kitsò-la:

—Jè 'ndsì kjoááya-la.

²⁴Marta kitsò:

—Be-ná k'e nga kjoehet'aà nàchrjein kíjnakon ijngoò k'a-ne, k'e nga kjoááya-la ngats'iì xita xi jye k'en.

²⁵Jesús, k'eé kitsò-la:

—'An-ná xi síkjaáya-la xita kò tsjaà-la kjoabinachon. Jè xi mokjeiín-la it'aà ts'an nas'ín kiyá, kíjnakon ijngoò k'a-ne.

²⁶Ngats'iì xita xi títajnakon, jñà xi mokjeiín-la it'aà ts'an, mìtsà jngoò k'a kiyá. Ngaji, ¿kó si?, ¿a mokjeiín-lè?

²⁷Marta kiichja kitsò:

—Jon Na'èn, 'an, mokjeiín-na nga ji-né xi Cristo; ji-né xi Ki'ndí-la Nainá, jè xi k'oas'ín tjínè-la nga kjoíí i isò'nde.

Jesús, mé-ne kiskindàyakeè-ne Lázaro

²⁸ Marta, k'e nga jye okitsò, kiichja'ma-la María xi ndichja ma, kitsò-la:

—Íí tíjna Maestro, chja xó-lè.

²⁹ Jè María k'e nga kiì'nchré, nitoón tsasítjen, kiikon Jesús.
³⁰ Jesús, kj'eè kiì fahas'en-jiin naxandá, tákó yaá síjna ñánda ijchòkjaá indiaà Marta. ³¹ Jñà xita judío xi títsajnaكو ni'ya-la María nga nchisíjehikon, k'e nga kijtseè nga tà niton itjo ni'ya María, kiitjingui-la. K'oaá s'in kisikítsjeèn tsà ya tífi kjindáya ñánda kisihijiin Lázaro.

³² María k'e nga ijchò ñánda síjna Jesús, k'e nga kijtseè, tsasijna xkó'nchit'aà-la, kitsò-la:

—Na'èn tsà íí-la tijni, jè 'ndsè mì-la kiì k'en.

³³ Jesús k'e nga kijtseè nga tíkjindáya María tikoá nchikjindáya xita judío xi tjiko, 'oón komà-la inima-la Jesús, 'ño kjòba-la. ³⁴ Jesús kiskònangui, kitsò:

—¿Ñánda kisihijiin?

Kitsò jñà xita:

—Na'èn nchroboí, chítsejèn-la.

³⁵ Jesús kiskindàya-né. ³⁶ Jñà xita judío kitsò-la xíkjin:

—Chítsejèn-la, 'ño matsjakeè Lázaro.

³⁷ Tjín i'nga xita xi kitsò:

—Xita jè komà-la kiskíx'a xkon xita xi mìkiì tsejèn-la, ¿a mitsà komà-la tsà mìkiì k'en Lázaro?

Kós'ín ma jaáya-la Lázaro

³⁸ Jesús ijngodè k'a 'ño 'on komà-la inima-la. Kiì kasit'aà chraña-la jè itsjó-la mik'en. Jngodè nguijo ñánda jngodè ndajo teè tíchjoàjto-la. ³⁹ Jesús kitsò:

—Chjaàxiòn jè ndajo.

Jè Marta, ndichja mik'en, kitsò-la Jesús:

—Na'èn, jyeé-la ch'o jne nga jyeé tjín-la ñijòn nachrjein nga kisihijiin.

⁴⁰ Kiichja Jesús kitsò-la:

—¿A mì jyeé k'oa kixan-lè, tsà mokjeiín-lè jcha-ne kjoajeya-la Nainá?

⁴¹ K'eé jaàxìn ndajo xi tíchjoàjto-la itsjó-la mik'en, Jesús kiskodtsejèn ngajmii, kitsò:

—Na'èñ, tsjaà-lè kjondaà, ndaàhà chjí-lè nga na'yà-ná. ⁴² 'An be-ná nga kjit'aá nàchrjein na'yà-ná, tanga koí k'oa kàxan-lè nga kjìn ma xítà xi títsajna mé-ne nga kokjeín-la nga jí kinikasén-ná.

⁴³ K'e nga jye okitsò, 'nó kiichja, kitsò:

—Lázaro, nchroboí, tìtjoi ngajo.

⁴⁴ Jè xi kijna k'en, itjo-ne ngajo. Jñà ndsoko ko tsja, nikje na'nó tjí'nó-ne. Jè isén-la, jngod nikje chroba tíjtéjìn. Jesús k'eé kitsò-la jñà xítà:

—Chíjnda'nó-nò, kàtjì-ne.

K'e nga jñà xítà judío tsajoóya-ne nga siik'en Jesús

(Mateo 26:1-5; Marcos 14:1-2; Lucas 22:1-2)

⁴⁵ Jñà xítà judío xi j'iì nga tsobáhihtako María, k'e nga kijtsee koni s'ín kis'iìn Jesús, kjìn ma xi kòkjeín-la it'aà ts'e. ⁴⁶ Tanga tjín i'nga xítà judío xi kiikon jñà xítà fariseo, tsibénojmi-la koni s'ín tjín kjoa xi kis'iìn Jesús. ⁴⁷ Jñà xítà sko-la no'miì ko xítà fariseo tsibíxkóya xíkjín, tsibíjna jngod junta ts'e xítà ítjòn-la xítà judío, kitsò-la xíkjín:

—¿Mé xi s'eén? Xítà jè ndaà jchán tís'ín kjojkón xi ndaà tjín.

⁴⁸ Tsà ta k'i'nde-lá, ngats'iì xítà kòkjeín-la it'aà ts'e. Ikjoàn kjoíí xítà Roma, siikits'ón-ya i'nde tsjeè-ná ko naxandá-ná.

⁴⁹ Xi tijnà-ne xítà koi, jngod xi 'mì Caifás xi no'miì ítjòn tíjna jè nó jè, kiichja kitsò:

—Jñò, nimé kjoa xi tíjìn-nò, ⁵⁰ ko mìkiì nikítsjeèn nga mochjeén-né nga tà jngod xítà kàtiyaàtjì-la naxandá-ná mì k'oaá-ne tsà kiyá yije xítà naxandá-ná.

⁵¹Caifás k'e nga k'oas'ín kiìchja mìtsà tà kjohítsjeèn ts'e. Tanga koi-né nga no'miì ítjòn tìjna nó jè, Nainá kisìkichiya-là nga Jesús, k'oaá s'ín tìjnè-là nga jè naxandá kiyátjì ngajo-là. ⁵²Mìtsà ta jè naxandá kiyátjì ngajo-là; tìkoaá koìixkóya-né ngats'iì ixti-là Nainá xi xkì xi ján naxandá nchisíjchá yijo-là, kóhokji nga títtsa isò'nde. ⁵³Tijè-ne nachrjein jè tsajoóya-ne nga siìk'en Jesús.

⁵⁴Koif kjoa-là Jesús mì tì kiì taxkì tsajmeèjìin osen-là xita judío. Yaá kiì kìjna i'nde it'aà xìn nãnda nangui kixì choòn ya chrañat'aà-là jngod naxandá xi 'mì Efraín; yaá tsibijna ko xita xi kota'yat'aà-là.

⁵⁵Jyeé nchrobá machrañà s'eí Paxko ts'e xita judío. K'e nga tikj'eè mats'ia s'eí, kjìn xita kiì ján Jerusalén nga kiì sítsjeèya yijo-là koni s'ín tìjn kjotíxoma-là xi xkón tìjn. ⁵⁶Xkì xi ján tsohótsji Jesús. K'e nga títtsajna ya nditsin ingo, kitsò-là xíkjín: —¿Kó bixón? ¿A kjoif s'eí Paxko, o xi majìn-né?

⁵⁷Jñà xita sko-là no'miì ko xita fariseo, k'oaá s'ín kitsjaà okixì tsà yá xi skoexkon nãnda tìjna Jesús, kàtènojmi mé-ne nga tsoba'ñó-ne.

Mé xi kis'iin María it'aà ts'e Jesús

(Mateo 26:6-13; Marcos 14:3-9)

12 ¹Ngui jodn nachrjein chija isa-là nga kitjo s'eí Paxko. Jesús kiì ján naxandá Betania nãnda tìjna Lázaro xi jè Jesús kisìkjaáya-là k'e nga k'en. ²Yaá kisindaà-là tsojmì Jesús xi tsakjèn nga kòjñò. Jè Marta tsibíya tsojmì xi kiskine. Ngats'iì xita xi ya títtsajnat'aà ímixa, tìkoa ya tìjna Lázaro ko Jesús. ³María j'iìko osen litro xkiì jne xi 'ñó hjí xi ngui ts'e nardo. Kisikaajno ndsoko Jesús, ikjoàn kisixìjno-ne tsjasko. Kóhokji i'nga ni'ya, ndaà jchán kiìjne. ⁴Jngod xita xi kota'yat'aà-là Jesús, jè ti-là Simón xi 'mì Judas Iscariote, jè xi siìngatsja Jesús jñà xita kondra-là, kitsò:

⁵—¿Mé-ne mìtsà kàsatìjna-ne xkiì jne jè? Tsà kàsatìjna-ne koni tìjn síkijne hjí-là jngod xita xi jàn sìndò nachrjein síxá, mé-ne jè ton-là ko'bi-là jñà xita imà.

⁶Judas mìtsà koi kjoa-là okitsò-ne nga makájno-là xita imà, koif-né nga xita chijé-né. Jè ngatsja chijtsa xi sinchá ton; ma síchijé ton xi sinchá chijtsa. ⁷Jesús kitsò-là:

—Kì k'oa 'mì-la jè chjoón. Xkii jne jè tíjnatjò-la k'e nga 'an xi siijñaà. ⁸ Jñò, kjit'aà nàchrjein kítsajnakò-nò jñà xita ima, tanga 'an mitsà tà kjit'aà nàchrjein i kótijnakò-nò.

K'e nga jñà xita judío tsajoóya-ne nga tikoá siik'en jè Lázaro

⁹ Nó kjin xita judío kisijiin-la nga ya tíjna Jesús ya naxandá Betania; k'eé kiitjingui-la. Tanga mitsà tà koií kjoa-la Jesús kii-ne; jè kii katsejèn-la Lázaro xi jè Jesús kisikjaáya-la k'e nga k'en. ¹⁰ Jñà xita sko-la no'miì tsajoóya-ne nga tikoá mejèn-la siik'en jè Lázaro, ¹¹ koií kjoa-la nga jè ngatji-la Lázaro, kjin jchán xita judío chinchat'aàxin nga jye mokjeiín-la it'aà ts'e Jesús.

Kós'in komà k'e nga jè Jesús jahas'en-jiin naxandá Jerusalén

(Mateo 21:1-11; Marcos 11:1-11; Lucas 19:28-40)

¹² Nga komà nchijòn, kjin jchán xita ijchò s'eí Paxko ján Jerusalén; kisijiin-la nga tikoá ya kijchò Jesús; ¹³ tsate xkajén, itjo kiskoòñà-la iya ndiyá; 'nó kiichja, kitsò:

—¡Jeya kàtijná Nainá! ¡Mé tà ndaà-la jè xita xi nchrobá ngajo-la Nainá, xi xitaxá ítjòn-la xita naxandá Israel!

¹⁴ Jesús kisakò jngòò-la ndí búrrò ki'ndí xi tsibìjnasòn-la koni s'ín tíchja Xojon-la Nainá, nga tsò:

¹⁵ Kì tsakjoòn-jèn, ji naxandá Sión,
chitsejèn-la xitaxá ítjòn-lè xi nchrobá,
tíjnasòn jngòò-la ndí búrrò ki'ndí.

¹⁶ K'e nga sa ítjòn, jñà xita xi kota'yàt'aà-la Jesús mìkii kjòchya-la kó tsòya-ne 'én koi. Tanga k'e nga k'en Jesús, ikjoàn jaáya-la nga kiimijìn ján ngajmiì, skanda k'eé kjòchya-la nga k'oa s'ín komàt'in koni s'ín tíchja xojon xi it'aà ts'e.

¹⁷ Jñà xita xi kijtseè k'e nga jè Jesús kisikjaáya-la jè Lázaro nga jye kijnak'en, isaá ndaà kisika'bísòn 'én, tsibénojmí yije-la xita xi k'ejí. ¹⁸ Koií kjoa-la 'nó kjin xita kiikjaá indiaà Jesús nga jye kiì'nchré jñà kjoxkón xi kis'iin. ¹⁹ Jñà xita fariseo kitsò-la xíkjin:

—Chitsején-là; jñá, nímé xi s'eén nga ngats'iì xita isò'nde sa jè fitjingui-la.

Kó kitsò Jesús k'e nga jñà xit̃a griego mejèn-la skoexkon

²⁰ Jñà xit̃a xi ijchò s'eí ján Jerusalén nga ya beèxkón Nainá, yaá títsajnajìin i'nga xit̃a griego. ²¹ Xit̃a koi ijchòkon Felipe xi Betsaida i'nde-la, nangui xi chja-ne Galilea; tsibítsi'ba-la kitsò-la:

—Na'èn, mejèn-najen jchaxkon-jen Jesús.

²² Felipe kiì kénojímí-la Andrés; k'eé kiì Andrés ko Felipe tsibénojímí-la Jesús. ²³ Jesús kiichja kitsò-la:

—Jyeé ijchò naxrjein-la nga jè Ki'ndí-la Xit̃a kjimijìn ìjngòò k'a-ne ngajmìl mé-ne nga jeya kíjna-ne. ²⁴ Ngui okixíí xi xan-nò, jè nojmé tsà mikìl tjókiyá k'e nga sitje, tà jngòò kjit'aá koma. Tanga tsà tjókiyá k'e nga sihijìin, kokjìn-ya-né. ²⁵ Jè xit̃a xi tjòkeè yijo-la nga mì mé kjo'in sakò-la, tà saá sìichija-né ko kjo'in kíjnajìin; tanga jè xit̃a xi mikìl tjòkeè yijo-la i isò'nde, ndaà tíjnatjò-la kjoabinachon-la skanda ta mé naxrjein-ne.

²⁶ Tsà yá xi mejèn-la nga 'an sìxáko-na kàtjanchrobá tjìngui-na; ya nãnda nga 'an kótijna, tìkoá jè, yaá kíjnat'aà-na. Tsà yá xi 'an sìxáko-na jè Na'èn-na ndaà skoexkón.

K'oaá s'ín tsibénojímí Jesús it'aà ts'e kjoabiyaà-la

²⁷ I'ndeí 'nó jchán ba ma-la inìma-na. ¿Mé 'én xi kichjà? ¿A k'oaá xan-lè: “Na'èn, tinaxrjekàjìin-ná kjo'in xi komat'ian jè hora jè?” Majìn, nga koií xá j'i-na nga kitasòn. ²⁸ Na'èn, jeya tijni.

Tìk'e-ne kina'yà jngòò-la 'én xi ngajmìl nchrobá-ne, kitsò:

—Jyeé kòkjìn k'a jeya síkìjna yijo-na ko ìjngòò k'a jeya siikìjna yijo-na.

²⁹ Jñà xit̃a xi ya títsajna, k'e nga kiì'nchré, tjín xi kitsò: ch'oón xi jane. Jñà xit̃a xi i'nga, kitsò:

—Àkjale-la Nainá xi kiichja-la.

³⁰ Kiichja Jesús kitsò:

—'Én xi kàna'yà-là mìtsà kjondaà ts'an, kjondaà tsajòn-nò.

³¹ Jè hora jè, nga sindaajìin-la isò'nde; i'ndeí, jyeé ijchò hora nga jè xit̃a neií xi tíhotíxoma-la isò'nde, jyeé kitjojìin. ³² K'e nga 'an, tjámìitjen it'aà nangui, ngats'iì xit̃a, 'aán kichjà-la nga kjìnchrobàt'aà-na.

³³ Koií okitsò-ne, jè tsibénojímíya kós'ín komat'in k'e nga kiyá.

³⁴ Jñà xit̃a kiichja kitsò-la:

—'Ya-nájen nga jè kjotíxoma-la Nainá xi kiskii Moisés, k'oaá s'ín tichja, tsò-né: Jè Cristo, kíjnakon-ne nita kjé-ne. Ngaji, ¿mé-ne kosi-ne nga mochjeén-né nga jè Ki'ndí-la Xita tjámiiitjen-t'aà nangui? ¿Yá-ne xi Ki'ndí-la Xita 'mì-la?

³⁵ Jesús kitsò-la:

—Táko kíjnajiin chiba nachrjein-nò ni'ín xi síhiseèn-nò. Titjájmeè nga tíjnajiin-nò xi síhiseèn-nò, mé-ne nga mì kojñò-nò. Jè xi jjiin jñò tsó'ba mìkii beè kós'ín fi. ³⁶ Kàtakjeiin-nò it'aà ts'e ni'ín xi síhiseèn k'e nga táko tíjnajiin-nò, mé-ne nga ya kitjá ñanda iseèn choòn. K'e nga jye okitsò Jesús, kii tsibijna'ma-la jña xita.

Mé-ne jña xita judío mìkii kòkjeiin-la it'aà ts'e Jesús

³⁷ Jesús, nas'ín táko 'ño kjin kjoxkón ndaà kis'iin nga nguixkon xita, jña xita mìkii kòkjeiin-la. ³⁸ Koií tsitasòn 'én xi kiskii Isaiás, xita xi kiichjaya ngajo-la Nainá, nga kitsò:

Na'èn, ¿yá-né xi tímokjeiin-la 'én-ná xi kinokjoàyaá?
¿Yá xi tihokoò-la nga'ño xi tjín-lè?

³⁹ Koií kjoa-la nga mìkii kòkjeiin-la, nga k'oaá s'ín tichja ijngoo k'a xojon-la Isaiás ñanda tsò:

⁴⁰ Nainá tsibíchjoà xkon,
kisitájaajiin inima-la,
mé-ne nga mìkii kotsejèn-la,
mìkii kochiya-la jjiin inima-la
nga tikoá mì 'an kjinchrobàt'aà-na nga 'an sindaà-na.

⁴¹ Isaiás, koií k'oas'ín kiichja-ne nga jyeé kijtsee jè kjoa jeya-la Jesús nga it'aà ts'eé kiichja.

⁴² Nas'ín koatsò 'én koi, kjin xita judío kòkjeiin-la it'aà ts'e Jesús, skanda kòkjeiin i'nga-la xi xita sko-la. Tanga mìtsà jngoo k'a tsakó yijo-la nga jye kòkjeiin-la it'aà ts'e Cristo; nga jña tsakjón-la jña xita fariseo, tsà ya kochrjekajiin ni'ya ingo sinagoga. ⁴³ Jè xi mejèn-la nga isa ndaà kítsajna nga nguixkon xita mì k'oa-ne koni nga nguixkon Nainá.

'Én xi kiichja Jesús, nga jè koiindaajiin-la xita

⁴⁴ Jesús 'ño kiichja kitsò:

—Jè xi mokjeiin-la it'aà ts'an, mìtsà tà it'aà ts'an mokjeiin-la, tikoáá mokjeiin-la it'aà ts'e Na'èn-na xi jè kisikasén-na.

⁴⁵ Jè xi beèxkon-na, tikoáá beèxkon-né jè xi kisikasén-na.

⁴⁶ 'An xi síhiseèn-là xitá, koií xá j'i-na i isò'nde, nga ngats'iì xitá xi kokjeín-là it'aà ts'an, mì ya kítsajnajiiin jiiin jñò.

⁴⁷ Jè xi 'nchré 'én-na kò mìkiì síkitasòn, mìtsà 'an tsjaà-la kjo'in nga mìtsà koi xá j'i-na nga kjo'in tsjaà-la xitá isò'nde, koií xá j'i-na nga kochrjekàjñaà kjo'in xitá isò'nde. ⁴⁸ Jè xi ochrjekàngui-na nga mìkiì kjoétjò 'én-na, tjín xi tsjá-la kjo'in. Jè 'én xi jye 'an kichjà, jè tsjá-la kjo'in k'e nga kjoehet'aà nachrjein. ⁴⁹ K'e nga chjà, mìtsà tà kjohítsjeèn ts'an sikjeén, jè Na'èn-na xi kisikasén-na kitsjaà-na okixi kós'ín chjà koa mé 'én xi kokòdya. ⁵⁰ Be-ná jè kjotíxoma-la Na'èn-na, jè xi tjín-la kjoabinachon nita kjé-ne. Jñà 'én xi 'an chjà, k'oaá s'ín chjà koni s'ín tsatíxoma-na Na'èn-na.

K'e nga jè Jesús tsaníjno ndsoko xitá xi kota'yàt'aà-la

13 ¹ Chibaá nachrjein chija-isa nga kitjo s'eí Paxko ts'e xitá judío. Jesús jyeé tjiiin-la nga jye ijchò nachrjein nga siikíjna isò'nde nga jye tífiko-ne Na'èn-la. Tanga Jesús tjòkeè kijtsee yije xitá-la i isò'nde kóni skanda jyehet'aà nachrjein-la.

² K'e nga jye kòjñò, Jesús tíkjèn-kò xitá-la, kò jè xitá neií jyeé k'oas'ín tsibíjiiin inima-la jè Judas Iscariote, ti-la Simón, nga jè siingatsja Jesús it'aà ts'e xitá kondra-la. ³ Jesús jyeé tjiiin-la nga jè Na'èn-la kisìngatsja yije kjoa nga jè kotíxoma-la nga it'aà ts'e Nainá inchrobà-ne kò tijè tífiko ijngoò k'a-ne.

⁴ Jesús tsasítjen-t'aà ímíxa, jaàxìn nachro xi kisòn-'nga-la, kiskoé jngoò nikje toalla, tsibíkjá ndáyá-la. ⁵ Ikjoàn kiskoé jngoò tiná, tsibíya nandá, tsibíts'ia nga tsaníjno ndsoko xitá xi kota'yàt'aà-la, ikjoàn kisìxijno-ne jè nikje toalla xi tíkjá ndáyá-la.

⁶ K'e nga ijchò kasit'aà-la Simón Pedro nga mejèn-la koníjno ndsoko, Simón kitsò:

—Na'èn, ¿a ok'ín-na nga ji konijnoi ndsokoaà?

⁷ Kiichja Jesús, kitsò:

—I'ndeí mìkiì machiya-lè mé kjoa xi tis'iaàn, tanga koma iskan, k'eé kochiya-lè.

⁸ Jè Pedro kitsò:

—Mìkiì tsjaà'nde nga ndsokoaà konijnoi.

Jesús kitsò-la:

—Tsà mìkiì kónijnoa ndsokoiì mìtsà xitá ts'an xán-lè.

⁹K'eé kitsò Simón Pedro:

—Na'èñ, mìtsà tà ndsokoaà tanijnòì, tìkooá tanijnòì ndsaa kò skoaà.

¹⁰Kiichja Jesús kitsò-la:

—Jè xi jye tsangàya, tà jè ndsoko mochjeén nga saníjno, nga jyeé tsjeè yije yijo-la. Jñò, tsjeé kjoàn nas'ín mìtsà kóhòtjiòn.

¹¹Jesús koií k'oas'ín kitsò-la: “Mìtsà tà ngats'ioò nga tsjeè kjoàn”, nga jyeé tíjìin-la yá-né xi sìnngatsja it'aà ts'e xita kondra-la.

¹²K'e nga jye tsaníjno ndsoko jñà xita-la, tsohòkjá-ne nachrokisòn-'nga-la. Tsibijnat'aà-ne ímixa, kitsò-la:

—¿A machiyaá-nò kjoa xi kàsiìko-nò? ¹³Jñò, k'oaá bixón nga Maestro kò Na'èñ 'mì-ná. Ndaà bixón, kixíí kjoa xi 'mì-ná.

¹⁴'An, xi Maestro kò Na'èñ 'mì-na, kònjino ndsokod, jñò tìkooá mochjeén-né nga k'oa tìs'ín tanijnò ndsoko xinguiòo.

¹⁵'An, k'oaá s'ín kijna jngod-nò xkòsòn mé-ne jñò k'oa tìs'ín tìkoo xinguiòo koni s'ín kàsiìko-nò. ¹⁶Ngui kjoa kixíí xi xan-nò, jè xi chí'nda tíjna, mìtsà jè tíjna ítjòn-la nei-la. Tìkoo jè xi satíxá-la mìtsà jè tíjna ítjòn-la jè xi otíxá-la. ¹⁷I'ndeí nga jye machiya-nò kjoa koi, mé ta ndaà-nò tsà k'oas'ín sikitason nga kos'ín s'een.

¹⁸'Mìtsà ngats'ioò k'oatìxan-nò; bexkon-ná jñà xita xi 'an jaàjñà. Mochjeén-né nga kàtìtasòn koni s'ín tíchja Xojon-la Nainá nga tsò: “Jè xi kjèn-kò-na, tíjè-ne xi kondra kiitjìngui-na.” ¹⁹Tibenojmí-nò kjoa koi k'e nga tìkj'eé k'oa ma, mé-ne k'e nga jye k'oas'ín koma, kòkjeiín-nò nga 'an-ná [xi

Nainá]. ²⁰Ngui kjoa kixí xi xan-nò, jè xi skoétjò xita xi 'an siikasén, 'aán skoétjò-na; ko jè xi skoétjò-na, jè skoétjò jè xi kisikasén-na.

**Kó kitsò Jesús k'e nga tsibénojmi nga jè Judas
siingatsja xita kondra-la**

(Mateo 26:20-25; Marcos 14:17-21; Lucas 22:21-23)

²¹Jesús k'e nga jye okitsò, 'nó jchán kokájno-la; ijngodò k'a kiichja, kitsò:

—Ngui okixí xi xan-nò, i tijnajiin jngodò-nò xi siingatsja-na it'aà ts'e xita kondra-na.

²²Jñà xita xi kota'yàt'aà-la, xki xi ján kiskod'an xíkjin nga mìkii tíjiin-la yá-ne xi otítsò-la Jesús. ²³Jngodò xita xi kota'yàt'aà-la Jesús ya tijnakjoðko k'e nga nchikjèn, jè xita-la xi jè Jesús 'nó matsjakeè. ²⁴Jè Simón Pedro, kitsjaà-la seña jè xita xíkjin xi ya tijnakjoðko Jesús nga skonangui-la yá-né xi otítsò-la. ²⁵Jè xita jè, isa 'nó tsibijnat'aà chraña-la; kiskònangui-la, kitsò-la:

—Na'èn, ¿yá-né xi otì'mì-la?

²⁶Kiichja Jesús kitsò:

—Jè xi tsjaà jngodò-la inchrájin 'nchi, jè-né xi otixan-la.

K'eé kitsjaà-la jè Judas Iscariote, ti-la Simón. ²⁷Jè xita neif nitoón jahas'en-jiin inima-la Judas k'e nga kiskoé inchrájin. Jesús kitsò-la:

—Jè kjoa xi s'jin xátíya kot'jin.

²⁸Jñà xita xi títsajnat'aà ímixa xi nchikjèn, nijngodò xi kjòchíya-la mé-ne kos'ín kitsò-ne Jesús. ²⁹Tjín i'nga xita xi k'oa'sín kisikítsjeèn; maá-la tsà títsò-la Jesús: “Tsojmi tindi xi ts'e s'eí.” O tsà títsò-la: “Ton tji chiba-la xita ima.” Nga jè Judas ngatsja chijtsa ton. ³⁰Judas, k'e nga jye tsakjèn inchrájin, nitoón itjo ni'ya; kii; nga jye jñò choðn.

Kjotíxoma xitse xi kitsjaà Jesús

³¹K'e nga jye itjo ni'ya Judas nga kii, Jesús kitsò:

—I'ndeí, jè Ki'ndí-la Xita, jyeé jeya tíjna. Tíkoa Nainá jyeé jeya tíjna it'aà ts'e Ki'ndí-la. ³²Nainá tsà jeya tíjna it'aà ts'e Ki'ndí-la, tijè-ne Nainá jeya siikíjna Ki'ndí-la. Nitoón jcha-la kjoa jeya-la. ³³Jñò, xi ndí ixti-na xan-nò, mìtsà tì tse kótijnako isa-nò. Jñò, kinchátsji-ná tanga k'oaá xan-nò koni kixan-la jñà

xit̃a judío: Ya ñánda t̃ifia, j̃nò, mìkiì koma konguió. ³⁴Jngod̃ kjot̃ixoma xit̃se tsjaà-nò: T̃itsjacha xinguióo nga jngod̃ ìjngod̃. K'oas'ín t̃itsjacha xinguióo koni s'ín 'an kisitsjakeè-nò. ³⁵Tsà k'oas'ín s̃itsjacha xinguióo nga jngod̃ ìjngod̃, k'oaá s'ín skoe-ne ngats'iì xit̃a nga kixi kjoa nga ya ch̃ita'yàt'aà-ná.

'Én xi kiichja Jesús nga jè Pedro kjó'mat'in

(Mateo 26:31-35; Marcos 14:27-31; Lucas 22:31-34)

³⁶Simón Pedro kiskònangui-la Jesús, kitsò-la:

—Na'èn, ¿ñánda t̃i'mì?

Jesús, kitsò-la:

—Ya ñánda t̃ifia, mìkiì koma kjítjngui-ná xi kjoa niton, tanga k'e nga koma iskan, komaá kjítjngui-ná.

³⁷Simón Pedro kitsò-la:

—Na'èn, i'ndeì, ¿mé-ne mìkiì koma kjítjngui-lè? Tíjngod̃ takoàn nga 'an kiyá ngajo-lè.

³⁸Jesús kiichja, kitsò-la:

—¿A kixií kjoa nga tíjngod̃ takoìn nga ji kiyá ngajo-ná? Ngui okixií xi xan-lè, k'e nga t̃ikj'eè kjindáya kóxtí, jàn k'a tsjá'mat'in-ná nga mìkiì yaxkon-ná.

Kó s'ín koma nga ma kijchoaá ya ñánda t̃ijna Na'èn-ná

14 ¹Kì makájno-nò. Kàtakjeiín-nò it'aà ts'e Nainá, t̃ikoa kàtakjeiín-nò it'aà ts'an. ²Ján ni'ya-la Na'èn-na t̃ijn jchán i'nde ñánda ma ñikjáya. Tsà mì kixi kjoa nga k'oas'ín t̃ijn, mì-la tsà tà ch̃ja k'oa xán-nò nga t̃ifikindaà-nò jngod̃ i'nde xi tsajòn. ³Koni s'ín kjián nga k̃indaà-nò i'nde, k'oaá t̃is'ín kjoiaa jngod̃ k'a nga k̃jiko-nò, mé-ne ya ñánda kótijna, t̃ikoa ya kitsajnakò-ná. ⁴J̃nò jyeé 'yaà kós'ín fì ndiyá ñánda t̃ifia.

⁵Tomás kitsò:

—Na'èn mìkiì 'ya-jen ñánda t̃i'mì. ¿Kós'ín jcha-najen ndiyá?

⁶Jesús kitsò-la:

—'An-ná xi ndiyá, 'an-ná xi kjoakixi, 'an-ná xi kjoabinachon. Tajngod̃ it'aà ts'an koma kijchò j̃nò ñánda t̃ijna Na'èn-ná. ⁷J̃nò, tsà yaxkon-ná, t̃ikoa jchaxkon-nò Na'èn-na. Tanga i'ndeì, jyeé yaxkon kò titsachit̃sejèn-la.

⁸Felipe kitsò:

—Takó-nájen yá-ne xi Na'èn 'mì. T̃a k'oaá t̃ijn xi kojngod̃-ne takòn-jen.

⁹Jesús kiichja kitsò-là:

—Jì Felipe, kjòtseé tijnako-nò, ¿a tà kj'eè yaxkon-ná? Jè xi jye kijtseèxkon-na, jyeé kijtseèxkon Na'èn-na. ¿Mé-ne kosi-ne: “Takó-nájen xi Na'èn 'mì”? ¹⁰ ¿A mì mokjeiín-lè nga 'an, yaá tijnakoaa Na'èn-na, koa jè Na'èn-na ya tijnako-na? Jñà 'én xi 'an chjàko-nò, mìtsà kjohítsjeèn ts'an; jè Na'èn-na xi tijnako-na, jè-né xi tísíxá it'aà ts'an. ¹¹ Kàtakjeiín-nò nga 'an ya tijnakoaa Na'èn-na, ko jè Na'èn-na ya tijnako-na. Tsà mìkiì mokjeiín-nò it'aà ts'an, nas'in tà jè kàtakjeiín-nò it'aà ts'e xá-na xi 'an tìs'iaàn. ¹² Nguì okixíí xi xan-nò, jè xi mokjeiín-là it'aà ts'an, tìkoaá komaá-là s'iin xá xi 'an s'iaàn; skanda isáá tsato s'iin, nga 'an, ján tífia ñánda tífna Na'èn-na. ¹³ Níta mé xi sijé-la Na'èn-na xi it'aà ts'an, 'an sikitasoàn, mé-ne jè Na'èn-na jeya kíjna-ne it'aà ts'e Kí'ndí-là. ¹⁴ Tsà mé xi sijé it'aà ts'an, 'an, sikitason-ná.

**K'e nga jè Jesús kitsjaà 'én-la nga
sìikasén jè Iníma Tsjeè-là Nainá**

¹⁵ Jñò, tsà matsjacha-ná tikitason kjotíxoma-na. ¹⁶ 'An, kitsi'bà-là Na'èn-na nga kàtasíkasén jngòd-nò jè xi kosíko-nò, mé-ne kjit'aà nachrjein kíjnako-nò. ¹⁷ Jè xi sìikasén-nò Na'èn-na, jè Iníma Tsjeè-là xi nguì kjoa kixí. Jñà xíta isò'nde, mìkiì koma skoétjò nga mìkiì beèxkon, tanga jñò yaxkon-nò nga ya tijnako-nò, ko yaá kíjnajiin iníma-nò. ¹⁸ Mikiì siíkítsajna jchan-nò, kjoíkon ijngòd k'a-nò nga kótijnako-nò. ¹⁹ Tà chibaá nachrjein chija-là nga jñà xíta isò'nde mì tì kii skoèxkon-na; tanga jñò jchaxkon-ná; tìkoaá kítsajnakon-nò nga 'an tijnakon-ná. ²⁰ K'e nga kijchò nachrjein jè, jcha-nò nga yaá tijnakoaa Na'èn-na, koa jñò yaá titsajnakon-ná, ko 'an yaá tijnako-nò. ²¹ Jè xi tìjiin-là kjotíxoma-na tìkoaá síkitason-né, jè-né xi matsjakeè-na. Kò jè xi matsjakeè-na tìkoaá kotsjakeè Na'èn-na. 'An, tìkoaá matsjake-ná koa kokoò tsejèn-là yijo-na. ²² Kiskònanguì Judas (mìtsà jè Iscariote). Kitsò-là:

—Na'èn kós'in koma nga tà ngajen kòkótsejèn-nájen yijo-lè nga mìtsà jñà xíta isò'nde kòkótsejèn-là yijo-lè.

²³ Kiichja Jesús, kitsò-là:

—Jè xi matsjakeè-na sìikitason 'én-na; ko jè Na'èn-na kotsjakeè-né. Na'èn-na ko 'an kjinchrobàchón-nájen; yaá kítsajnakon-jen. ²⁴ Jè xi mìkiì matsjakeè-na mìkiì síkitason

'én-na. Jñà 'én xi jñò titsana'yà, mìtsà ts'an, ts'eé Na'èn-na xi kisikasén-na.

²⁵'K'oaá s'ín tibenojmí yije-nò 'én koi k'e nga tákó tijnako isa-nò. ²⁶Jè xi kosikò-nò, jè Inimá Tsjeè-la Nainá xi it'aà ts'an s̀ikásén-nò Na'èn-na, jè kòkòya yije-nò koa s̀ikítsjeèn-nò ngats'iì 'én xi tìxan-nò.

²⁷'An, tsjaà-nò kjoa'nchán; yaá s̀ikíjnajñaà inima-nò. K'oaá s'ín tsjaà-nò koni s'ín 'nchán tijnáa, mìtsà k'oas'ín tsjaà-nò koni s'ín tsjá isò'nde. Kì makájno-nò kò kì tsakjoòn-jèn. ²⁸Jñò, jyeé kina'yà koni s'ín tìxan-nò nga 'an tífia tanga kjoii ijngòò k'a. Tsà kixi kjoa nga matsjacha-ná, jñò, tikoá kotsjaá-nò nga xan-nò: Jye tífia ñánda tijná Na'èn-na; nga jè Na'èn-na isaá tijná ítjòn mì k'oa-ne koni 'an. ²⁹K'oaá s'ín tibenojmí ítjòn-nò kjoa koi, mé-ne k'e nga jye kítasòn, kòkjeiín-nò.

³⁰'Mì tì kii kjin 'én kichjàkò isa-nò. Jyeé nchrobá xita neif xi tíhotíxoma-la jè isò'nde; tanga nímé nga'ño tjin-la nga jè s̀ikijne-na. ³¹K'oaá s'ín kítasòn, mé-ne skoe-ne jñà xita isò'nde nga matsjake Na'èn-na nga tisíkitasoàn kjotíxoma xi kitsjaà-na.

'Tisítjeen, tíkjaán.

Jè xi ngui yá-la toò uva kò jñà xi chrja-la

15 ¹'Aán गया-la yá je-la toò uva; jè Na'èn-na xi síxáko. ²Ngats'iì chrja-la yá uva xi it'aà ts'an nchrobát'aà-ne xi mikii ojà-la toò, Na'èn-na otet'aà-né; koa jñà xi ojà-la toò, ta sítsjeè-né, mé-ne nga isa ndaà koja-la toò. ³Jñò, jyeé k'oas'ín kjòtsjeè-nò xi it'aà ts'e 'én xi okixan-nò. ⁴Jñò, mochjeén-né nga ya kítajnakò kjit'aà-ná koa 'an, yaá kótijnako kjit'aà-nò. Jngòò chrja-la yá toò uva, mikii koja-la toò tsà mikii 'ño tjit'aà

Yá-la toò uva

jè yá je-la. It'aà tsajòn, k'oa tís'ín tjín, nímé xi s'een tsà mì 'an kitsajnakò kjit'aà-ná.

⁵'An-ná xi yá je-la toò uva, jñò-nó xi chrja-la. Jè xi 'an kíjnako kjit'aà-na kò 'an kótijnako kjit'aà, ndaà jchán koja-la toò. Tanga nímé xi s'een tsà titsajnat'aàxin-ná. ⁶Jè xi mìtsà 'an kíjnako kjit'aà-na, k'oaá s'ín tjáxin koni chrja-la yá xi nímé toò ojà-la; k'e nga jye xì, maxkó-né ikjoàn sinchájiin ni'ín nga tì.

⁷Jñò, tsà ya kitsajnakò kjit'aà-ná, koa tsà kixi kitsajnakoo 'én-na xi 'an tsakoòya-nò, tijé nita mé xi mejèn-nò, k'oaá s'ín kitasòn-nò koni s'ín kixón. ⁸K'oaá s'ín ma-ne jcha-la kjoajeya-la Na'èn-na k'e nga 'nó kjìn toò koja-nò kò k'oaá s'ín ma-ne nga 'ya-la nga kixi kjoa nga ya chità'yàt'aà-ná. ⁹Koni s'ín matsjakeè-na Na'èn-na, jñò, 'an, k'oa tís'ín matsjake-nò. Mochjeén-né nga k'oas'ín titsajnakò kjit'aà kjoa tsjacha-na. ¹⁰Tsà sikitasòn kjotíxoma-na, yaá kitsajnajñò kjit'aà kjoa tsjacha-na. 'An, k'oaá tís'ín sikitasoàn kjotíxoma-la Na'èn-na kò yaá tjnajñaà kjit'aà kjoatsjacha-la.

¹¹Jñò, k'oaá s'ín chjàkò-nò mé-ne sijnajjiin-ne inima-nò kjotsja xi 'an tjín-na kò nguì ndaà s'e-nò kjotsja.

¹²Kjotíxoma-na xi 'an tsjaà-nò, jè-né nga titsjacha xinguiòo nga jngod ìjngod, koni 'an matsjake-nò. ¹³Jè xita xi biyaàtjì ngajo-la amigo-la, jè-né xi isa 'nó matsjakeè xikjín. ¹⁴Jñò-nò xi amigo-na xan-nò, tsà sikitasòn koni s'ín binè-nò. ¹⁵Mì tì chi'nda-na xan-nò nga jè chi'nda mìkìl beè mé xi s'ín nei-la. Amigo ts'aán xan-nò nga jyeé tsibenojmíya yije-nò kjoa xi tsakóya-na Na'èn-na. ¹⁶Mìtsà jñò kichjaàjiin-ná, ta saà 'an jaàjiin-nò. Kitsjaà-nò xá nga konguíó mé-ne nga ndaà sixá-nò. Jè xá-nò sijna-né nita kjé-ne, mé-ne k'e nga mé xi sijé-là Na'èn-na xi it'aà ts'an, tsjá-nò. ¹⁷Jè kjotíxoma xi 'nó tibinè-nò: Nga tjòcha jchaà xinguiòo nga jngod ìjngod.

Mé-ne jñà xita isò'nde sítikeè-ne xita-la Jesús

¹⁸Jñò, tsà sijtikeè-nò jñà xita isò'nde, kàtasijiin-nò nga 'an, k'oaá s'ín kisijtikeè ítjòn-na. ¹⁹Jñò, tsà tákó ya titsajnajjiin-là xita isò'nde, jñà xita isò'nde kotsjakeè-nò koni s'ín matsjakeè xita xikjín. Tanga jñò, mìtsà tì i-ne isò'nde tsajòn. 'An jaàjiin-nò nga tsachrjekàjiin-nò kjoa xi tjín isò'nde, koií kjoa-la nga majtikeè-nò jñà xita isò'nde. ²⁰Ndaà tikítsjeèn koni s'ín kixan-nò: “Jè xi chi'nda tíjna, mìtsà isa tíjna ítjòn-la

nei-la.” Koni s'ín kiitjingui kondra-na jñà xita, jñò, k'oaá tìs'ín kjitjingui kondra-nò. Tsà kisikitasòn 'én-na, tìkooá sùkitasòn tsajòn. ²¹Ngats'iù kjoa koi, k'oaá sùko-nò jè ngatji-la it'aà ts'an nga mìkiì beèxkon jè xi kisikasén-na.

²²'An, tsà mì-la kii j'iaa ko tsà mì-la kii tsohókoa, ni mé-la jé tjín-la. Tanga i'ndeì, mì tì kii koma kosiko-ne yijo-la kjoa ts'e jé-la. ²³Jñà xita xi 'an majtikeè-na, tìkooá majtikeè Na'èn-na. ²⁴Nimé-là jé tjín-la jñà xita tsà mì-la kii kijtsee jñà kjoxkón xi 'an kis'iaàn xi ni saá jngoò xita k'oas'ín s'ín. Tanga jyeé kijtsee kjoxkón xi 'an kis'iaàn, tanga tákó majtikeè-na tìkoa majtikeè Na'èn-na. ²⁵K'oas'ín tíma nga tíbitasòn 'én xi tít'aà Xojon-la Nainá xi kota'yà xita koi, nga tsò: “Tísijtikeé-na nas'ín nì mé kjoa tìsìkoa.”

²⁶Tanga k'e kitjojen jè xi kosiko-nò, xi 'an sikasén it'aà ts'e Na'èn-na, jè Inima Tsjeè-la Nainá xi nguì okixi, xi it'aà ts'e Na'èn-na nchrobá-ne, jè tsjá 'én it'aà ts'an. ²⁷Jñò, tìkooá k'oioo 'én it'aà ts'an nga yaá titsajnakò-ná kóni nga tàts'en-la kjoa.

16 ¹K'oas'ín tibenojmí-nò kjoa koi mé-ne nga mìkiì kinchat'aàxìn-nò nga mokjeíin-nò it'aà ts'an.

²Kochrjekàjiin-nò ya ni'ya ingo sinagoga. Tìkoa kijchò nachrjein k'e nga nita yá-ne xi sùk'en-nò k'oaá s'ín sùkítsejèn nga Nainá nchisíxá-la. ³Koií kjoa-la nga k'oas'ín s'iin-ne nga mìkiì beèxkon Na'èn-na, tìkooá 'an mìkiì beèxkon-na. ⁴Koií k'oas'ín tixan-nò mé-ne k'e nga kijchò nachrjein kùtsjeèn-nò nga jyeé tsibenojmíya yije-nò. K'e nga sa ítjòn, mìkiì okixan-nò nga yaá tijnako-nò.

Xá xi s'ín Inima Tsjeè-la Nainá

⁵Tanga i'ndeì, jyeé tìfiko-na jè xi kisikasén-na. Jñò, nijngod chjinangui-ná, ñánda tífia. ⁶Tà saá kjoaba tjiin inima-nò, jè ngatji-la koni tixan-nò kjoa koi. ⁷Én kixíí xi tixan-nò; kjondaá tsajòn-nò nga kjián. Tsà mìkiì kjián, mìkiì koma kitjojen jè xi kosiko-nò nga i kíjnakò-nò. Mochjeén-né nga kjián mé-ne nga koma sikasén-nò. ⁸K'e nga kitjojen jè xi kosiko-nò, jè sùkíchiya ndaà-la xita isò'nde kjoa ts'e jé, ko kjoa xi kixi tjín ko nga sindaajiin yá xi kòko-la kjo'in. ⁹Jè sùkíchiya ndaà-la xita isò'nde xi kjoa ts'e jé nga mìkiì mokjeíin-la it'aà ts'an. ¹⁰Ko sùkíchiya ndaà-la xita it'aà ts'e kjoa xi kixi tjín, nga 'an jyeé tífia ñánda tíjna Na'èn-na. Jñò, mì tì kii jchaxkon-ná. ¹¹Ko

sìikíchiya ndaà-là xita nga sindaàjiin-là yá xi koko-là kjo'in, koi kjoa-là nga jè xita neí xi tíhotíxoma-la isò'nde jye k'oas'in tjínè-là nga kjo'in s'e-là.

¹² Kjin jchán kjoa tjín isa xi kj'eí xi koxán-nò tanga i'ndeí mikii titsajnandaà nga kjoahas'en-jiin-nò. ¹³ K'e nga kitjojen jè Inima Tsjeè-là Nainá xi nguì kjoa kixi, jè sìikixiya ndaà-nò xi nguì kjoa kixi nga mìtsà kjohítsjeèn ts'e sìikjeén k'e nga kichja. K'oaá s'in kichja koni s'in tjín kjoa xi 'nchré. Keènojmi-nò kjoa xi s'e k'e nga koma iskan. ¹⁴ Jè jeya sìikijna-na k'e nga tjoé-là 'én-na ikjoàn kòkòya-nò. ¹⁵ Ngats'iì xi tjín-là Na'èn-na, tikoaá ts'an-ná. Koi k'oa xan-nò nga jè Inima Tsjeè-là Nainá tjoé-là 'én xi ts'an, ikjoàn kòkòya-nò.

Mé-ne jè kjoa, kjotsjaá koma-ne

¹⁶ Jñò, tà chibaá nachrjein chija nga mì ti kii jchaxkon-ná; xi koma jò jàn nachrjein ijngò k'a jchaxkon ijngò k'a-ná nga jè tífikoaa Na'èn-na.

¹⁷ Xita xi kota'yàt'aà-là k'ée kitsò-là xíkjin:

—Kó tsòya-ne 'én xi tsò-là: tà chibaá nachrjein chija-là nga mì ti kii jchaxkon-ná, xi koma jò jàn nachrjein, ijngò k'a jchaxkon-ná nga jè tífikoaa Na'èn-na.

¹⁸ Kitsò-là xíkjin:

—¿Kó tsòya-ne 'én xi tsò-là: “Ta chibaá nachrjein chija?” Mikii fiya-ná koni s'in chja.

¹⁹ Jesús, tik'ée kjòchiya-là nga jñà xita-là mejèn-la skonangui-là kó tsòya-ne 'én xi kiichja. K'ée kitsò-là:

—¿A titsachjinanguií-la xinguiqo kó tsòya-ne koni s'in kàxan-nò: Tà chibaá nachrjein chija-là nga mì ti kii jchaxkon-ná, xi koma jò jàn nachrjein ijngò k'a jchaxkon-ná? ²⁰ Nguì okixí xi xan-nò, jñò, ba s'e-là inima-nò, jchihindáya-nò, tanga jñà xita isò'nde tsjaá s'e-là inima-là. Jñò, nas'in ba s'e-nò, jè kjoa ba-nò, nga koma iskan, kjoa tsjaá koma-ne. ²¹ Jngò chjoón, k'e nga chóya nachrjein-là nga 'beé ki'ndí, tse kjo'in síkjeiín. Tanga k'e nga jye ts'iin jè ki'ndí, mì ti kii síkítsjeèn-ne kjo'in xi kasíkjeiín jè chjoón. Tà saá tà kjotsjaá s'e-là nga jngò xita kats'iin i isò'nde. ²² Okixi-né it'aà tsajòn, i'ndeí, ba tjín-nò, tanga koma iskan, k'e nga skoexkon ijngò k'a-nò, k'e-né nga 'nó tsja koma-là inima-nò. Jè kjotsja-nò niyá xi kjoaáxin-nò.

²³ K'e nga kijchò nachrjein nga jchaxkon ijngòò k'a-ná, nímé xi chjinangui-ná. Okixíí xi xan-nò, nità mé xi sjjé-là Na'èn-na xi it'aà ts'an, tsjá-nò. ²⁴ Skanda i'ndeí, nì sà mé xi nijé xi it'aà ts'an; tijé, tjoé-nò, mé-ne nga nímé xi chijat'aà-la kjotsja xi tjiin inima-nò.

Mé kjoa-ne nga Jesús jye kisikijne-la kjoa xi tjín isò'nde

²⁵ 'Én xi tìchjàko-nò, tà kjoa mangásòn-né tìsikjeén. Tanga kijchò nachrjein k'e nga mì tì kii kjoa mangásòn kichjàko-nò. Kènojmi kixíí-nò it'aà ts'e Na'èn-na. ²⁶ Nachrjein jè, jñò, it'aà ts'aán sjjé't'aà-là Na'èn-na. 'An, mì tì kii kitsi'bà-tji-nò xi it'aà tsajòn, ²⁷ nga jè sobà Na'èn-na matsjakeè-nò. Koif matsjakeè-nò nga jñò, tìkoáá matsjacha-ná kò mokjeíin-nò nga it'aà ts'e Nainá inchrobà-na. ²⁸ Yaá itjokàt'aà-la Nainá nga inchrobà i isò'nde. I'ndeí siikíjna-ná isò'nde, tìfikoò ijngòò k'a-na Na'èn-na.

²⁹ Jñà xitá xi kota'yàt'aà-la kitsò-la:

—I'ndeí, tinokjoà kixi-né, nímé kjoa mangásòn tìnikjiín.

³⁰ I'ndeí, jyeé 'ya-jen nga jì machiya yijeé-lè nità mé kjoa-ne. Mikiì mochjeén tsà yá xi skonangui-lè. K'oaá ma-ne nga mokjeíin-najen nga it'aà ts'e Nainá inchrobà-ne.

³¹ Kiichja Jesús, kitsò-la:

—I'ndeí, ¿a mokjeíin-nò? ³² Jyeé kjomeè bijchó hora, tijè-ne hora jè, jñò, tsjohoba-nò nga jngòò ijngòò; onguí-nò ni'ya-nò; tajngòò síkíjna-ná. Tanga mìtsà tajngòò tijnaa, jè tíjnakò-na Na'èn-na. ³³ K'oaá s'ín tìchjàko-nò mé-ne it'aà ts'an s'e-nò kjoa'nchán. Koá i isò'nde kjo'íin s'e-nò, tanga 'ñó t'è-là takòn. 'An, jyeé kisikijne-la jñà kjoa xi tjín isò'nde.

K'e nga jè Jesús tsibítsi'batjì jñà xitá xi kota'yàt'aà-la

17 ¹ Jesús, k'e nga jye k'oas'ín kiichja, kiskoòtsejen ngajmiì, kitsò:

—Na'èn, jyeé ijchò hora-la, jeya tìkíjni Ki'ndí-lè, mé-ne jè Ki'ndí-lè tìkoá ngaji, jeya siikíjna-lè, ² koni s'ín kits'iì-la kjotíxoma Ki'ndí-lè it'aà ts'e ngats'iì xitá nga tjí'nde-la nga tsjaà-la kjoabinachon nità kjé-ne ngats'iì xitá xi jì kits'iì-la. ³ Jè kjoabinachon xi tjín nità kjé-ne, jè-né nga skoexkon-lè, nga ta jì tajngòò-né xi kixi kjoa nga Nainá 'mì-lè, tìkoá skoexkon Jesucristo xi Ki'ndí-lè xi xó jì kinikasén-ne.

⁴'An, jeya kisikíjna-lè i isò'nde, nga jyeé kisijngoàà xá xi ji kinìngatsja-ná. ⁵Na'èñ, i'ndei, k'oas'ín jeya tikíjna-ná nga nguixkoiñ koni tjín kjoa jeya xi kis'e-na nga tsohótijnat'aà-lè k'e nga tikj'eè sindaà isò'nde.

⁶Jñà xita isò'nde xi xó ji kichjaàjiìn-ne nga 'an kinìngatsja-ná, jyeé tsibenojmí-la it'aà tsiji. Xita tsiji-né, nga ji kits'iì-ná, ko nchisíkitasòn-né koni tsò 'én-lè. ⁷Jñà xita koi, i'ndei, jyeé beè nga ngats'iì kjoa xi 'an kits'iì-ná, it'aà tsiji nchrobá-ne. ⁸'An, tsibenojmí-la jñà 'én xi ji kits'iì-ná; jñà xita koi, jahas'en-jiìn-la; jyeé kijtseè nga kixi kjoa nga it'aà tsijií inchrobà-na. Mokjeiín-la nga ji kinikasén-ná.

⁹Jñà xita koi, bitsi'batjià. Mitsà jñà xita isò'nde bitsi'batjià; tà jñà-né xi ji kits'iì-ná, nga xita tsiji-né. ¹⁰Ngats'iì xita xi ts'an, tikoá tsiji-né, koa jñà xita xi tsiji, tikoá ts'an-ná. It'aà ts'eé xita koi, nga jeya ótijna.

¹¹'An, mì ti kiì tse kótijna-na i isò'nde; tanga jñà xita koi, ii kítsajna isò'nde. 'An, yaá tifikon-lè nga ya kótijnako-lè. Na'èñ tsjeè, ndaà tikindii xita koi nga ko nga'ño-lè, tijè-ne nga'ño xi ji kits'iì-ná mé-ne nga ndaà kítsajnajtín-ne koni jñà ndaà titsajnakjoaá ngaji ko 'an. ¹²K'e nga tsohótijnakoáa i isò'nde, ndaà kisikindaa nga ko nga'ño-lè, tijè-ne nga'ño xi ji kits'iì-ná. Nijngoò xi kichijà, tà jé kichijà jè xi k'oas'ín tjìnè-la nga k'oas'ín komat'in, mé-ne kítasòn-ne koni s'ín tíchja Xojon-lè.

¹³Tanga i'ndei yaá tifikon-lè ñánda tijni. Jñà 'én xi tìchjà k'e nga tákó i tijnaa isò'nde, koi-né nga 'ño ndaà kátasijiìn inima-la jñà xita-na, jè kjotsja xi tíjiìn ts'an. ¹⁴'An, jyeé tsibenojmí-la 'én-lè jñà xita-na; tanga jñà xita isò'nde síjtikeè-né, koií-né nga mìtsà ti xita ts'e isò'nde-ne, tikoáá 'an, mìtsà ti i isò'nde chjà-na. ¹⁵Mìtsà xan-lè nga chjaàxìn i isò'nde, tà jè-né xi xan-lè nga tikindii it'aà ts'e xita neií. ¹⁶Koni 'an mìtsà i isò'nde chjà-na, tikoáá jñà xita-na mìtsà ti i-ne isò'nde chja-ne. ¹⁷It'aà ts'e kjoa kixi-lè, tsjeè tikítsajni nga nguì xita tsiji kàtama; nga jñà 'én-lè, nguì kjoa kixi-né. ¹⁸Ji, koni s'ín kinikasén-ná i isò'nde, 'an, k'oaá tis'ín sikasén jñà xita-na it'aà ts'e xita isò'nde. ¹⁹Xi kjondaà ts'e xita-na, 'an, jyeé tsjeè tisingatsja-lè yijo-na mé-ne jñà xita-na tikoá tsjeè siningatsja-lè yijo-la xi it'aà ts'e kjoa kixi-lè.

²⁰Mìtsà tà jñà bitsi'batjià jñà xita ts'an; tikoáá bitsi'batji-ná jñà xita xi iskan kokjeiín-la it'aà ts'an k'e nga kji'nchré 'én-na xi keènojmi-la jñà xita-na, ²¹mé-ne ngats'iì jñà xita

koi, tà jngoò koma-ne, koni jñá nga jngoò ma-ná koni s'ín tijnako-ná ngaji Na'èn, tikoá 'an tijnako-lè. Jñà xita koi, tikoá kàtitsajnakò-ná mé-ne jñà xita isò'nde kokjeiín-la nga jì kinikasén-ná. ²²Jè kjoajeya xi jì kits'iì-ná, 'an, k'oaá tís'ín kitsjaà-la jñà xita-na mé-ne nga tà jngoò koma-ne koni jñá nga tà jngoò ma-ná. ²³'An tijnakoaa jñà xita-na kò jì tijnako-ná, mé-ne nga nguì jngoò koma-ne. K'oaá s'ín skoe-ne jñà xita isò'nde nga jì kinikasén-ná kò tikoá skoe nga matsjachi jñà xita-na koni s'ín matsjacha-ná 'an.

²⁴'Na'èn, koií xi mejèn-na nga jñà xita xi jì kits'iì-ná ya kítsajnakò-na ñánda kótijna, mé-ne nga skoe-ne kjoa jeya-na xi jì kits'iì-ná nga tikoá matsjacha-ná skanda k'e nga tikj'eè sindaà isò'nde. ²⁵Na'èn xi xita kixi 'mì-lè, jñà xita xi tjin isò'nde, mìkiì beèkxon-lè, tanga 'an, beèkxon-lè. Tikoá jñà xita xi jì kits'iì-ná jye kisijìn-la nga jì kinikasén-ná. ²⁶Jñà xita-na jyeé tsibenojmí yije-la it'aà tsiji; tákó saá kènojímí isa-la mé-ne jè kjoatjòcha xi tjin-lè it'aà ts'an, tikoá s'e-la jñà xita koi, koá 'an sobà kótijnajñaà inima-la.

Kós'ín komà k'e nga kitsobà'ño Jesús xita kondra-la

(Mateo 26:47-56; Marcos 14:43-50; Lucas 22:47-53)

18 ¹Jesús k'e nga jye okitsò, ikjoàn itjo, kiìkò xita xi kota'yàt'aà-la ján xijngoàà xajngá nandá xi 'mì Cedrón. Ya kijna jngoò i'nde ñánda kjin skaya tsojmì títje; yaá jahas'en-jìin Jesús kò xita-la. ²Judas, xita xi sìnngatsja Jesús it'aà ts'e xita kondra-la, jyeé beèkxon i'nde jè, nga Jesús, kjin k'a ya chixoñako xita xi kota'yàt'aà-la ya i'nde jè. ³Judas, kjin soldado ijchòko, tjìkò xita xi síkinda ingo xi jñà kisikasén xita sko-la no'miì kò xita fariseo; 'ya ni'ín linterna, 'ya kicha ndojò, 'ya ni'ín nicha. ⁴Jesús, nga jyeé tjiin yije-la kjoa xi komat'in, nitoón itjo, kitsò-la:

—¿Yá xi binchaàtsjioò?

⁵Xita koi, kitsò:

—Jè Jesús xi Nazaret i'nde-la.

Jesús kitsò-la:

—'An-ná.

Judas, xita xi tísingatsja Jesús, tikoá ya tsóbajìin-la. ⁶K'e nga kitsò Jesús: “'An-ná”, xita koi, kiì-ne íts'in, chixòt'aà nangui. ⁷Jesús, ijngoò k'a kiskònangui-la kitsò-la:

—¿Yá xi binchaàtsjioè?

Xitá koi kitsò:

—Jè Jesús xi Nazaret i'nde-la.

⁸Kiichja Jesús, kitsò-la:

—Jyeé, k'oa tixan-nò, 'an-ná. Tsà 'an binchaàtsji-ná, tji'nde-là jñà xitá-na xi i'nga nga kàtjì-ne.

⁹K'e nga okitsò Jesús, koi tsitasòn 'én xi jè kiichja k'e nga kitsò: "Na'èn, xitá xi jì kits'iì-ná, nijngod kichjà." ¹⁰Jè Simón Pedro, 'ya jngod kichja ndojò; tsachrje; tsajà-la xitá xi 'mì Malco, xitá chi'nda-la no'miì ítjòn; tsatet'aà líkà kixi-la.

¹¹Jesús kitsò-la jè Simón Pedro:

—Tikájnátjò-ne kichja ndojò-lè. Tjaya-ne chrjoa-la. Jè kjoa ts'e kjo'in xi tsjá-na Na'èn-na koni s'ín mejèn-la, ¿a mìtsà tjínè-la nga siikitasoàn?

K'e nga jè Jesús tsibijna nguixkon Anás

(Mateo 26:57-58; Marcos 14:53-54; Lucas 22:54)

¹²Jñà xitá soldado ko soldado ítjòn ko xitá judío xi síkinda ingo ítjòn, kitsobà'nó Jesús, ikjoàn chinchá na'nó. ¹³Ítjòn kiiko ján nándà tjina ni'ya-la Anás, nga níxáya-la ma jè Caifás xi no'miì ítjòn tjina nó jè. ¹⁴Jè Caifás xi okitsò-la jñà xitá judío nga kitsò-la: Mochjeén-né nga tà jngod xitá kàtiyaàtjì-la naxandá.

K'e nga jè Simón Pedro k'oaá kitsò nga mìkiì beèxkon Jesús

(Mateo 26:69-70; Marcos 14:66-68; Lucas 22:55-57)

¹⁵Simón Pedro tjingui-la Jesús ko ijngod sa xitá xi kota'yàt'aà-la Jesús, jè xi beèxkon jè no'miì ítjòn, jahas'en-ko Jesús ya nditsin ni'ya-la no'miì ítjòn. ¹⁶Tanga jè Pedro, ján kiskodñà nditsiaán; yaá tsibijna xotjoa-la ni'ya. Jè xitá-la Jesús xi ijngod, k'ee itjo ijngod k'a, kiichja-la jè chjoón xi síkinda xotjoa-la ni'ya, ikjoàn kisikas'en Pedro. ¹⁷Jè chjoón xi síkinda xotjoa-la ni'ya, kitsò-la Pedro:

—Ngaji, ¿a mìtsà tikoá ya chità'yàt'aà-la xitá jè?

Jè Pedro, kitsò:

—Majìn.

¹⁸Jñà xitá chi'nda ko xitá xi síkinda ingo nchat'aà-la ni'ín xi jñà tsibítse nga nchisíhiso-la yijo-la nga 'nó 'nchán tíma. Jè Pedro tikoá ya síjna nga tísíhiso-la yijo-la.

Mé 'én xi kiichjā Jesús yā nguixkōn nō'miì íjtòn

(Mateo 26:59-66; Marcos 14:55-64; Lucas 22:66-71)

¹⁹Jè nō'miì íjtòn tsibíts'ia nga kiskōnangui-lā Jesús it'aà ts'e xitā xi kota'yàt'aà-lā kō it'aà ts'e 'én xi okóya. ²⁰Kiichjā Jesús kitsò-lā:

—An, kichjàjìin osen-lā xitā nga tíjtsa isò'nde. Kjit'aà nāchrjein tsakoðya yā ni'ya ingo sinagoga kō yā nditsin ingo íjtòn nānda bixoña yije xitā judío. Nímé 'én xi tìchjà 'ma. ²¹¿Mé-ne 'an chjinangui-ná? Jñā chjinangui-lā xitā xi kiì'nchré-na, mé 'én xi tsakoðya-lā. Jñā xitā koi, ndaà tíjìin-lā kó kixan-lā.

²²K'e nga jye okitsò Jesús, jngoð xitā xi síkinda ingo íjtòn síjnat'aà chrañà-lā, kisìjts'iìn-t'aà kjín Jesús, kitsò-lā:

—¿Mé-ne kòtsò-ne 'én xi nokjoàkoi nō'miì íjtòn?

²³Jesús kiichjā kitsò-lā:

—Tsà ch'o tsò 'én xi tìchjà, koatìn-ná, kó xán. Tānga tsà ndaà tsò 'én xi tìchjà, ¿mé-ne ti'bé-ná?

²⁴Nga k'oas'ín tjt'aà'ñó Jesús, jè Anás kisikasén nānda tíjna jè Caifás jè xi nō'miì íjtòn tíjna koi nāchrjein.

K'e nga jè Pedro ijngoð k'a kitsò nga mìkii beèkxon jè Jesús

(Mateo 26:71-75; Marcos 14:69-72; Lucas 22:58-62)

²⁵Jè Pedro yā síjnat'aà-lā ni'ín nga tísíhiso-lā yijo-lā; jñā xitā koi kiskōnangui-lā, kitsò-lā:

—Ngaji, ¿a mìtsà tikoā yā chità'yàt'aà-lā xitā jè?

Jè Simón Pedro tsibijna'ma, kitsò:

—Majìn, mì yāá kota'yàt'aà-lā.

²⁶Ikjoàn kiskōnangui ijngoð-lā xitā chi'nda-lā nō'miì íjtòn; xíkjín ma xitā xi jè Pedro tsatet'aà líká-lā, kitsò-lā:

—Ngaji, yāá kijtseèkxon-lè kō Jesús yā i'nde nānda tíjn tsojmì tjà.

²⁷Jè Pedro, ijngoð k'a tsibijna'mat'in Jesús, ikjoàn nitoón kiskindàya kóxtí.

K'e nga tsibijna Jesús yā nguixkōn Pilato

(Mateo 27:1-2, 11-14; Marcos 15:1-5; Lucas 23:1-5)

²⁸Kiiko-ne Jesús yā ni'ya-lā Caifás skanda ján ni'ya osen ts'e xitaxá íjtòn ts'e Roma. Nga jye tís'e isén, jñā xitā judío mìkii

jahas'en ni'ya osen koni s'ín tjin kjotíxoma-la nga majin-la nga siikits'ón yijo-la mé-ne koma kokjen-ne s'eí paxko. ²⁹K'oaá komà-ne nga itjo ni'ya osen jè Pilato, kiskònangui-la jnà xita koi, kitsò-la:

—¿Mé kjoa xi ongui-nò xita jè?

³⁰Jnà xita judío kitsò:

—Tsà nimé jé tjin-la, mì-la ji titsanìngatsja-lèjen.

³¹K'eé kitsò Pilato:

—Tanguíkoo, jnò tindaàjiin-là koni s'ín tjin kjotíxoma-nò.

Jnà xita judío kitsò:

—Ngajen mìkìl tji'nde-najen nga taxki sik'en jngoò-jen xita.

³²K'oa's'ín komà-ne nga tsitasòn 'én xi kitsò Jesús k'e nga tsibénojmi kós'ín komat'in k'e nga kiyá. ³³Pilato, ijngoò k'a jahas'en ni'ya osen, kiichja-la Jesús, kitsò-la:

—¿A ji-né xi 'mì-lè xitaxá ítjòn-la xita judío?

³⁴Kiichja Jesús, kitsò-la:

—¿A tà kjohítsjeèn tsiji-né nga k'oa tisi, a xi kje'í xitaá okitsò-lè ít'aà ts'an?

³⁵Pilato kitsò:

—'An, mìtsà xita judío-ná. Jnà xita naxandá-lè ko xita sko-la no'miì, jnà xi kòfi síngatsja-na ít'aà tsiji. ¿Mé kjoa xi chinhaàtsji?

³⁶Kiichja Jesús kitsò:

—Mìtsà i isò'nde tjinè-na nga kotiixoma. Tsà k'oaá-la s'ín tjin jnà xita-na kosiko-na nga mì ya kongatsja ts'e xita judío. Tanga mìtsà i kotiixoma.

³⁷Pilato, ijngoò k'a kiskònangui-la kitsò-la:

—Ngaji, ¿a xitaxá ítjòn 'mì-lè?

Kiichja Jesús kitsò:

—Ngají xi osi nga xitaxá ítjòn 'mì-na. Koií xá kits'iin-na ko koií xá j'i-na i isò'nde, mé-ne nga kènojmiá ít'aà ts'e kjoa kixi. Ngats'iì xi fit'aà-la kjoa kixi, 'nchré 'én-na.

³⁸Pilato kiskònangui, kitsò-la:

—¿Mé-né xi 'mì-la kjoakixi?

K'e nga kitjoònè kjoa Jesús nga kiyá

(Mateo 27:15-31; Marcos 15:6-20; Lucas 23:13-25)

K'e nga jye kiskònangui Pilato, ijngoò k'a itjo ni'ya osen. Kiikon xita judío, kitsò-la:

—Xit̄a jè, nìmé jé xi sakót'aà-na it'aà ts'e. ³⁹Jñò, k'oaá s'ín t̄jín kjot̄ixoma-nò k'e nga bitjo s'eí Paxko: bijnandeíí jngod̄ xit̄a xi ndayá t̄ítsajna. ¿A mejèn-nò nga kàt̄ijnandeíí jè Xit̄axá Ít̄jòn-la xit̄a judío?

⁴⁰Ìjngod̄ k'a 'nó jchán kiichja kóhot̄jín xit̄a judío, kitsò:
—Majìn, jè Jesús, mìkìi k̄ijnandeíí, jè Barrabás k̄ijnandeíí.
Tanga jè Barrabás xit̄a chijé-né.

K'e nga jñà xit̄a kisijé nga krò kàtasit'aà jè Jesús

19 ¹Pilato kitsjaà-la okixi jñà xit̄a soldado nga tsajá-la Jesús. ²Jñà soldado tsibíndaà jngod̄ corona na'yá, tsibí'a sko Jesús, ikjoàn kisikákjá jngod̄ nikje sko. ³Kitsò-la:
—A ta k'oaá ndaà-ne j̄i xi xit̄axá Ít̄jòn-la xit̄a judío 'mì-lè.
Ikjoàn kisijts'iìn-t'aà k̄jín.

⁴Pilato itjoko ìjngod̄ k'a ya nditsin, kitsò-la jñà xit̄a naxandá:

—Chit̄sejèn-là, ì j'iiko ìjngod̄ k'a-nò mé-ne nga jchà-nò nga nìmé jé sakót'aà-na it'aà ts'e xit̄a jè.

⁵Itjo Jesús, t̄jía corona na'yá sko; íkjá nikje xi sko kjoàn; Pilato kitsò-la jñà xit̄a naxandá:

—Ì síjna xit̄a jè.

⁶K'e nga kijtseèxkon jñà xit̄a sko-la no'miì ko jñà xit̄a xi síkinda ingo, tsibíts'ia nga 'nó jchán kiichja, kitsò:

—¡Tjat'aà krò! ¡Tjat'aà krò!

K'ée kitsò jè Pilato:

—Jñò, sobà tanguíkoo nga t̄jat'aà krò. 'An, nìmé jé xi sakót'aà-na it'aà ts'e xit̄a jè.

⁷Kiichja jñà xit̄axá-la xit̄a judío, kitsò-la Pilato:

—Ngajen, t̄jín jngod̄-najen kjot̄ixoma; k'oaá s'ín t̄ichja kjot̄ixoma tsajen: Xit̄a jè, mochjeén-né nga kiyá, koií kjoa-la nga Ki'ndí-la Nainá tsò-la yijo-la.

⁸Pilato, k'e nga kiì'nchré 'én koi, ìsaa 'nó ndaà kitsakjòn.

⁹Pilato, jahas'en ìjngod̄ k'a ni'ya osen, kitsò-la Jesús:

—¿Nánda-ne ì'nde-lè?

Tanga Jesús, mìkìi kiichja-la.

¹⁰Pilato kitsò-la:

—¿Mé-ne mì nokjoà-ná? ¿A mì 'ya-jèn? 'An, t̄jí'ndeé-na nga kot'aà-lè krò, t̄ikoá t̄jí'ndeé-na nga siìk̄ijnandeíí-lè.

¹¹Kiichja Jesús kitsò-la:

—Nimé-la xi tǵ'nde-lè it'aà ts'an tsà mìtsà Nainá kitsjaà-lè. Jè xitá xi sǵngatsja-na it'aà tsiji, isaá tse jé tǵín-la mì k'oa-ne koni ji.

¹²Tijè-ne hora, jè Pilato mejèn-la sǵikǵjnandeí Jesús tanga jǵnà xitá judío isaá 'nó kiichja kitsò:

—Xitá jè, tsà sǵikǵjnandeí-ne, mìtsà amigo tsiji ma César xi xitaxá ítjòn tǵjna ts'e Roma. Nita yá-ne xi xitaxá ítjòn tsò-la yijo-la, kondra ts'eé César.

¹³Pilato, k'e nga kii'nchré 'én koi, kiiko Jesús ján nditsiaán; tsibìjnasòn íxile-la ya i'nde ñánda 'mì Isòn Chrjó Ndajo; Gabatá 'mì nga 'én hebreo. ¹⁴Ta jngod nachrjein chija-la ts'e s'eí Paxko; jyeé kjomeè bijchó nchisen. Pilato, kitsò-la jǵnà xitá judío:

—iI sǵjna xitaxá ítjòn-nò!

¹⁵Jǵnà xitá judío 'nó jchán kiichja kitsò:

—iKàtabiyaà! iKàtabiyaà! iTjat'aà krò!

Pilato kitsò-la:

—Xitaxá ítjòn-nò, ¿a krò kót'aà?

Jǵnà xitá sko-la no'miì, kiichja kitsò:

—Ngajen, tsjìn-najen xitaxá ítjòn xi kj'eí, tà jè ta jngod César.

¹⁶Pilato kisingatsja nga kàtát'aà krò. Jǵnà xitá koi kiiko Jesús.

K'e nga kisit'aà krò Jesús

(Mateo 27:32-44; Marcos 15:21-32; Lucas 23:26-43)

¹⁷Jesús itjo, 'yajen krò-la; yaá kiiko ya i'nde ñánda 'mì I'nde Sko Mik'en, xi 'én hebreo Gólgota 'mì. ¹⁸K'e nga ijchòko i'nde jè, tsohót'aà krò, ko nguì jò xitá xi kj'eí, íjngó íjngó kisinchaàt'aà-la nga ngobà ngobà. Jè Jesús kisasǵjna jngod osen-la. ¹⁹Pilato kiskii 'én xi tsohót'aà sko krò xi tsò: “Jesús xi Nazaret i'nde-la, Xitaxá ítjòn-la xitá judío.” ²⁰Jǵnà 'én koi, kjìn xitá judío tsibíxkejiin; nga ya i'nde ñánda kisit'aà krò Jesús, yaá chrañàt'aà-la naxandá. 'En hebreo tǵít'aà ko 'én griego, ko 'én latín. ²¹Jǵnà xitá sko-la no'miì ts'e xitá judío, kitsò-la jè Pilato:

—Ki k'oaá s'ín chjiì xi tsò: “Xitaxá ítjòn-la xitá judío.” K'oaá s'ín chjí xi tsò: “Xitá jè, k'oaá tsò nga jè-né xi xitaxá ítjòn-la xitá judío.”

²²Kiichja Pilato kitsò:

—Koni s'ín jye kàkjiaà, k'oaá s'ín kàtǵjna.

K'e nga jñà soldado, kisijòya nikje-là Jesús

²³ Jñà soldado k'e nga jye tsohót'aà krò Jesús, tsibíxkó nikje-là; ñijòn ya kis'iin. Íjngó íjngó ya kitsjaà-là xíkjín. Tíkòya kiskoé jè nikje ndojò-là xi x'ió kji, mìkiì kitjahaña, tà kijna ndojò-né. ²⁴ Kitsò-là xíkjín:

—Mìkiì s'ixajndá; tà siskáko-ná yá ts'e koma.

Jè kjoa koi k'oaá s'ín tsitasòn koni s'ín tíchja Xojon-là Nainá nga tsò:

Nikje-na kisika'bí-là xíkjín;

jè nikje ndojò-na tà kisiskáko-né.

Jñà soldado, k'oaá kis'iin. ²⁵ Yaá nchat'aà chraña-là krò nea-là Jesús kò ndichja kò María chjoón-là Cleofas kò María Magdalena. ²⁶ Jesús, k'e nga kijtseèxkon nea-là kò jè xitá xi kota'yàt'aà-là xi 'ñó matsjakeè, kitsò-là nea-là:

—Chjoón, ya síjna ki'ndí-lè.

²⁷ Ikjoàn kitsò-là jè xitá xi kota'yàt'aà-là xi 'ñó matsjakeè:

—Ya síjna nea-lè.

Skanda tik'e-ne jè xitá jè kiskoétjò jè nea-là ya ni'ya-là.

K'e nga k'en Jesús

(Mateo 27:45-56; Marcos 15:33-41; Lucas 23:44-49)

²⁸ Xi jye komà, Jesús kijtseè nga jye tsitasòn yije, kitsò:

—Xínda-na.

K'oaá s'ín tsitasòn koni s'ín tjit'aà Xojon-la Nainá. ²⁹Yaá tjna jngodé tji xi tjiya nandá vinagre. Kiskoé tsanga, kisika'nchi-ne vinagre, ikjoàn tsibí'a jngodé yá, tsijmeé'a chraña-la tso'ba Jesús. ³⁰Jesús, k'e nga jye kits'iì nandá vinagre, ikjoàn kitsò: —Jyee tsitasòn yije. Tsibíjnajteén sko, k'en.

Mé-ne kiskix'akjá-ne nisín-la Jesús

³¹Tà jngodé naxrjein chija-la ts'e s'eí Paxko; jña xita judío majin-la nga ya sitjobát'aà krò yijo-la xita xi jye k'en jè naxrjein nikjáya (koií kjoa-la nga 'ño xkón jè s'eí Paxko). Tsibítsi'ba-la Pilato nga kàtatsjá okixi mé-ne nga kàtakján-ne nindaà chrjomí-la jña xita xi tjoót'aà krò, ikjoàn kàtakjínájen-t'aà krò. ³²Kiì jña soldado nga tsakján nindaà chrjomí-la jè xi síjna ítjòn; k'oaá ti kisiko jè xi ijngodé xi ngásòn taña kisit'aà krò. ³³Tanga k'e nga ijchò kinchat'aà-la Jesús, kijtsee nga jye k'en. Mikiì tsakján nindaà chrjomí-la. ³⁴Tanga jngodé soldado tsibísekjá nisín-la jngodé kicha xi 'mì lanza. Ikjoàn itjo jni kò nandá. ³⁵Jè xi kijtsee kjoa koi, jè-né xi tsjá 'én nga kixi kjoa, kò jè 'én xi tsjá, nguì 'én kixi-né, ndaà tíjiin-la nga 'én kixi xi bénojmi, mé-ne jñò tikoá kokjeiín-nò. ³⁶Kjoa koi, k'oaá s'ín komà mé-ne nga tsitasòn-ne koni s'ín tjit'aà Xojon-la Nainá nga tsò: “Nijngodé nindaà-la kokján.” ³⁷Tikoáá tjit'aà-né nánda tsò: “Jè skótsejen-la jè xi kiskix'akjá nisín-la.”

K'e nga kisihiin Jesús

(Mateo 27:57-61; Marcos 15:42-47; Lucas 23:50-56)

³⁸K'e nga jye komà kjoa koi, José xi ya naxandá Arimatea i'nde-la, tikoáá jè xita xi kota'yát'aà-la Jesús tanga tà tsajmeé'ma-né nga jña tsakjón-la xita judío. Tsibítsi'ba-la Pilato nga kàtatsjá'nde-la nga kjiko yijo-la Jesús. Pilato kitsjaà'nde-né. José kiskónájen-t'aà krò yijo-la Jesús, ikjoàn kiiko. ³⁹Tikoá ijchò Nicodemo, jè xita xi ijchòkon jngodé k'a Jesús k'e nga jñò. 'Ya chijo jne xi tsjájiin-la chijo xi 'mì mirra kò áloe. Ma-la tsà katé kilo chijo xi 'ya. ⁴⁰José kò Nicodemo, kiiko yijo-la Jesús. Kisikájtéjno nikje xi tjin-la chijo xi ndaà jne koni s'ín tjin kjotíxoma-la jña xita judío k'e nga sihiin mik'en. ⁴¹Ya i'nde nánda kisit'aà krò Jesús, tjin jngodé i'nde nánda títje

tsojmì tjà; yaá tix'á jngoò ngajo ìtsjó-la mik'en xi nguì xitse, ñánda ni saá jngoò mik'en sijnaya. ⁴² Yaá kisikájna yijo-la Jesús nga isa chrañàt'aà nga jyeé tímats'ia nàchrjein nikjáya ts'e xita judío, jè víspera-la s'eí Paxko.

K'e nga jaáya-la Jesús it'aà ts'e kjoa biyaà

(Mateo 28:1-10; Marcos 16:1-8; Lucas 24:1-12)

20 ¹Jè nàchrjein nga tàts'en xomàna, jè María Magdalena 'ñó tajñòya kiì, nga kiì katsejèn-la ìtsjó ñánda kisihijiin Jesús; tákó jñò choòn k'e nga kiì. K'e nga ijchò, kijtsee nga jye kitjaàxin ndajo xi tíchjoàjto-ne jè ngajo ìtsjó. ²K'eé tsangachikon, kiìkon ñánda tìjna Simón Pedro ko xita xi ìjngoò xi tìkoa ya kota'yàt'aà-la Jesús, jè xi 'ñó matsjakeè, kitsò-la:

—Jñà xita, jyeé kiìko jè Na'èn-ná. Mikii 'yaá ñánda kisikájna.

³Pedro ko xita xi ìjngoò xi ngásòn ya kiskoòta'yàt'aà-la Jesús, kiì katsejèn-la jè ngajo ìtsjó. ⁴Ingajò xita koi, 'ñó jchán tsangachikon, tanga jè xi ìjngoò, isaá 'ñó tsangachikon mì k'oaá-ne koni jè Pedro. Isaá ítjòn ijchò ya ngajo ìtsjó-la Jesús. ⁵K'e nga tsasiñia kiskoòtsejèn-s'en ngajo, kijtsee nga tà jñà nikje-la kjioò, tanga mikii jahas'en-ngui ya ngajo. ⁶Ikjoàn ijchò tjingui Simón Pedro, jè-né xi jahas'en-ngui ngajo ìtsjó, tìkoa kijtsee nga tà jñà nikje-la kjioò. ⁷Tìkoa kijtsee jè nikje xi kisijtèjiiin sko Jesús. Mitsà ya tsátijiin-la nikje xi i'nga. Xin kijna nga tíxkóya-la. ⁸K'eé jahas'en-ngui xita xi ìjngoò, jè xi ijchò ítjòn; kijtsee kjoa xi komà, kòkjeiín-la. ⁹Kj'eè kiì ndaa machiya-la nga k'oas'ín tíchja Xojon-la Nainá nga jè Jesús, k'oaá s'ín tìjnè-la nga kjoaáya-la it'aà ts'e kjoabiyaa. ¹⁰Jñà xita xi kota'yàt'aà-la Jesús, kiì-ne ni'ya-la.

K'e nga jè Jesús tsakó-la yijo-la jè María Magdalena

(Marcos 16:9-11)

¹¹Tanga jè María Magdalena, yaá tsibijna nditsiaán nga tíkjindáyat'aà-la ngajo ìtsjó; k'e nga tíkjindáya tsasiñia nga kiskoòtsejèn-s'en jè ngajo ìtsjó-la Jesús. ¹²Kijtsee jò àkjale xi nikje chroba íkjá. Jngoò tìjna ya sko ñánda kisijna yijo-la Jesús; jè xi ìjngoò ya tìjnangui ndsoko. ¹³Jñà àkjale, kitsò-la María:

—Jì ndí chjoón, ¿mé-ne tìchìhindáya-ne?

Jè María kitsò:

—Koi tikjindáya-na, jyeé kiiko xita yijo-la Na'èn-na; mikii be ñánda kisikájna.

¹⁴María k'e nga okitsò, kisikátji sko, kijtseè Jesús nga ya síjna, tanga mikii beè tsà jè-né. ¹⁵Jesús kitsò-la:

—Jì ndí chjoón, ¿mé-ne chìhindáya-ne? ¿Yá xi binchaàtsji?

Jè María, k'oaá s'ín kisikítsjeèn, maá-la tsà jè xita xi síkinda i'nde jè, kitsò-la:

—Jì na'èn, tsà jì kiikoji, kot'in-ná ñánda kinikájnei mé-ne nga kíkjaá-na.

¹⁶Jesús kiichja-la kitsò-la:

—¡María!

Ko jè María, kisikátji, kitsò-la:

—¡Raboni! —'én hebreo xi tsòya-ne: Maestro.

¹⁷Jesús, kitsò-la:

—Kì 'an niko-ná nga kje'è kii fì mijìn-koaa jè Na'èn-na. Tanga t'in tikí'nchré jñà 'ndsè, kot'in-la nga jye tìfikoaa jè Na'èn-na jè xi tikoaa Na'èn-nò ma, jè xi Nainá xan-la, xi tikoaa Nainá 'mì-là.

¹⁸María Magdalena kii kisikí'nchré jñà xita xi kota'yàt'aà-la Jesús nga jye kijtseèxkon Jesús, tikoaa tsibénojmi-la 'én xi kiichja Jesús.

K'e nga jè Jesús tsakó-la yijo-la jñà xita-la

(Mateo 28:16-20; Marcos 16:14-18; Lucas 24:36-49)

¹⁹K'e nga jye kojñò, tijè-ne nachrjein nga tàts'en xomàna, jñà xita xi kota'yàt'aà-la Jesús tíchjoajto-la xotjoa-la ni'ya ñánda chixoña nga jñà tsakjón-la xita judío. Jesús jahas'en ni'ya, tsasìjnajiin osen-la xita-la, kisìhixat'aà, kitsò-la:

—¿A ta k'oaá ndaà-ne? Kàtas'e-nó kjoa'nchán.

²⁰K'e nga jye okitsò-la, tsakó-la tsja ko nindaà nisìn-la. Jñà xita xi kota'yàt'aà-la 'ñó tsja kis'e-la k'e nga kijtseè Jesús.

²¹Jesús, ìjngod k'a kitsò-la:

—Jñò, kàtas'e-nò kjoa'nchán. Koni s'ín kisikasén-na Na'èn-na, jñò, k'oaá tìs'ín sìikasén-nò.

²²K'e nga jye okitsò, ikjoàn kiskìnomájno, kitsò-la:

—Chjoé jè Inimà Tsjeè-la Nainá. ²³ Jñà xitá xi jñò sijchàat'aà-là jé-la, jchat'aà-la, jñá xi jñò mìkiì sijchàat'aà-là jé-la, k'oaá s'ín kítsajna nga mìkiì jchat'aà-la.

K'e nga kijtseè Tomás nga jye jaáya-la Jesús

²⁴ Xitá xi kota'yàt'aà-la Jesús xi tejò ma-ne, jngòè xi 'mì Tomás, xi tìkoa Dídimò tsò-la [l'én xi tsòya-ne: Ti'ño], mìkiì ya tìjna k'e nga ijchò Jesús. ²⁵ Jñà xitá xi i'nga xi tìkoa ya kota'yàt'aà-la Jesús, kitsò-la Tomás:

—Kà'ya-nájen Na'èn-ná Jesús.

Tomás kitsò:

—Tsà mìkiì skoeè tsja ñánda kisinchaàs'en xó, kò tsà mìkiì skinìs'en najmá ndsaa ñánda kitáx'a, kò tsà mìkiì skinìs'en ndsaa ya nìsin-la, mìkiì kòkjeiín-na.

²⁶ Xi jye komà jìin nachrjein, jñà xitá xi kota'yàt'aà-la Jesús ijngòè k'a ya títsajna; jyeé ya tìjna-ne Tomás; tanga jè xotjoa ni'ya tíchjoàjto-né. Ijchò Jesús, tsasíjnajìin osen-la, kitsò-la:

—Jñò, kàtas'e-nò kjoa'nchán.

²⁷ Jesús, ikjoàn kitsò-la Tomás:

—Chìnis'in najnóndseij ijndé, chítsejèn-la ndsaa.

Nchrobákoij ndseij, chìnis'in nìsin-na. Kì k'oaá s'ín mìkiì mokjeiín-lè. Kàtakjeiín-lè.

²⁸ K'eé kiichja Tomás, kitsò:

—;Jì xi Na'èn xan-lè kò xi Nainá xan-lè!

²⁹ Jesús kitsò-la:

—Ngaji Tomás, koií kjoa-la mokjeiín-lè nga kà'ya-ná. ;Mé tà ndaà-la jñà xitá xi mokjeiín-la nas'ín mìkiì beèxkon-na!

Mé-ne k'oas'ín kitjei-ne xojon jè

³⁰Taxki kjin jchán kjoxxkón kis'iin isa Jesús nga nguixkon xita xi kota'yàt'aà-la xi mikiil tjit'aà xojon jè. ³¹Tà jnà 'én koi k'oas'ín kitjei mé-ne nga kokjeiín-nò nga Jesús, jè xi Cristo, [jè xi xó kinikasén-ne] xi Ki'ndí-la Nainá. Kò mé-ne k'e nga kokjeiín-nò s'eé-nò kjoabinachon xi it'aà ts'e.

K'e nga jè Jesús itoò xita-la tsakó-la yijo-la

21 ¹Jesús, ijngòò k'a tsakó-la yijo-la jnà xita xi kota'yàt'aà-la ya indii ndáchikon xi 'mì Tiberias. Jnà kjoa koi, kiís'ín komà. ²Títsajna kjoò Simón Pedro kò Tomás, xi tikoá Dídimò tsò-la ['én xi tsòya-ne: Ti'ño], kò Natanael xi Caná i'nde-la, nangui xi chja-ne Galilea. Tikoá títsajna jnà ixti-la Zebedeo kò ngui jò isa xita xi tikoá ya kota'yàt'aà-la Jesús. ³Simón Pedro kitsò-la xita xíkjin:

—Tìn kó-lá tífi tsobà'ñoá nga sik'èn.

Jnà xita xi i'nga, kitsò-la:

—Tikoá onguíko-lèjen.

Ikjoàn kiì, jahas'en jngòò chitso. Tanga nitjen jè, nimé tìn kisakò-la. ⁴K'e nga jye kis'e isén, Jesús tsatsejèn, tsasijna ya indii nandá, tanga jnà xita xi kota'yàt'aà-la mikiil kijtseèxkon tsà jè Jesús. ⁵Jesús kitsò-la:

—Ixti, ¿a kj'eè sakó chiba-nò tìn?

Jnà xita-la kitsò:

—Majìn, nimé tjin.

⁶Jè Jesús, k'eé kitsò-la:

—Tikatjen-ngui-ndá na'ya-nò ya kixi xijngoaà chitso.

Sakò-nò tìn.

Jnà xita koi, k'oaa s'ín kisikatjen-ngui-ndá na'ya-la. K'e nga tsachrjekàjiin-ne, jye mì tì kiì ma bitjokàjiin-ne na'ya-la nga 'ño jchán kjin tìn 'ncha. ⁷Jè xita-la Jesús xi 'ño matsjakeè xi ngàsòn ya kota'yàt'aà-la Jesús, kitsò-la jè Simón Pedro:

—Jè Na'èn-ná Jesús xi okji.

Simón Pedro, k'e nga kiì'nchré nga jè Na'èn-ná Jesús, nitoón tsohòkjá nachro-la (nga sa ítjòn tà nikje kjinguií íkjá), ikjoàn kiskingui nandá nga kiitjingui-la Jesús. ⁸Jnà xita xi i'nga xi ngàsòn ya kota'yàt'aà-la, kiiko jè chitso; tífejiin nandá jè na'ya tìn nga kjin jchán tìn 'ncha; nga mitsà kjin kijna jè chitso;

tjín-la tsà jngoò sìndo metro ñánda kijnjaiin nandá. ⁹Xitá koi, k'e nga tsitajen chitso, kijtseè it'aà nangui tjítse jngoò ni'ín. Jngoò tìn tímatsjò, tikoá kijtseè inchrajín. ¹⁰Jesús kitsò-la:

—Nchrohókoó i'nga tìn xi sà jye kitjoé-nò.

¹¹Simón Pedro, jahas'en chitso. Kiskoé na'ya tìn, tsibífet'aà nangui. Jngoò sìndo kò icháte jàn ma-ne jñà tìn ì xi 'ncha na'ya. Nas'ín 'ñó kjìn ma-ne tìn, jè na'ya mìkii kixajndà.

¹²Jesús kitsò-la:

—Nchrobá, tichioò.

Tanga nijngoò xitá xi kota'yàt'aà-la kitsò ikon nga kiskònangui-la yá-né jè. Nga jyeé tjiin-la nga jè Na'èn-ná Jesús. ¹³Jesús, kiì kasit'aà chraña-la, kiskoé inchrajín, kitsjaà-la jñà xitá koi, k'oaá ti kisikò jñà tìn.

¹⁴Ya ma-ne jàn k'a nga tsakó-la yijo-la Jesús jñà xitá xi kota'yàt'aà-la, k'e nga jye jaáya-la it'aà ts'e kjoabiyaà.

Jesús, mé-ne jàn k'a kiichja-la Simón Pedro

¹⁵K'e nga jye tsakjèn, Jesús kiskònangui-la Simón Pedro, kitsò-la:

—Ji, Simón, ti-la Jonás, ¿a isaá ndaà matsjacha-ná mì k'oa-ne koni jñà koi?

Pedro kitsò:

—Jon Na'èn, jyeé 'yi nga matsjake-lè.

Jesús kitsò-la:

—Tikindij jñà ndí ixti orrè-na.

¹⁶Xi ma-ne jò k'a, Jesús ijngoò k'a kiskònangui-la, kitsò-la:

—Simón, ti-la Jonás, ¿a matsjacha-ná?

Kiichja Pedro, kitsò:

—Jon Na'èn, jyeé 'yi nga matsjake-lè.

Jesús kitsò-la:

—Tikindij jñà orrè-na.

¹⁷Xi ma-ne jàn k'a, ijngoò k'a kiskònangui-la kitsò-la:

—Simón, ti-la Jonás, ¿a matsjacha-ná?

Pedro, ba kis'e-la nga ma-ne jàn k'a nga kjònangui-la tsà nga matsjakeè-né. Kitsò-la:

—Na'èn, 'ya yije-né, jyeé tjiin-lè nga matsjake-lè.

Jesús kitsò-la:

—Tikindij jñà orrè-na. ¹⁸Nguì okixí xi xan-lè, k'e nga tisa ti titsjoi, ji tajngoó kichíkjeí nikje-lè k'e nga k'iin ñánda mejèn-lè

nga k'oín. Tanga k'e nga jye kojchíngui, tà kjoén-né ndsejì. Kj'eíí xitáá s̄ikákjá-lè nikje-lè, kjoikò-lè ñánda nga majìn-lè nga k'oín.

¹⁹Jesús, koií okitsò-ne, jè kjoa tsibénojmiya kós'ín komat'in Pedro k'e nga kiyá mé-ne nga jeya s̄ikíjna-ne Nainá. K'e nga jye okitsò Jesús, ikjoàn kitsò-la Pedro:

—Nchrobátjìngui-ná.

Jè xitá-la Jesús xi 'ñó tsjakeè

²⁰Pedro, k'e nga kiskootsejèn-ne íts'in, kijtsee jè xitá-la Jesús xi 'ñó matsjakeè xi ngásòn ya kota'yàt'aà-la nga tífitjìngui-la. Tijè-ne xitá xi taña tsibìtsajnakjòè Jesús k'e nga tsakjèn. Jè xi kiskònangui-la nga kitsò-la: “¿Yá-né xi s̄ìngatsja-lè it'aà ts'e xitá kondra-lè?” ²¹Pedro, k'e nga kijtseeè, kiskònangui-la Jesús, kitsò-la:

—Na'èn, xitá jè, ¿mé xi komat'in?

²²Kiichja Jesús, kitsò-la:

—Tsà 'an xi mejèn-na nga kíjnakon skanda k'e nga kjoiaa ìjngòè k'a, mìtsà jì oko-lè. Ngaji, nchrobátjìngui-ná.

²³K'oaá s'ín komà-ne nga tsabísòn 'én koi. Ngats'ì xitá 'ndse kitsò nga jè xitá jè, mìkiì kiyá; tanga Jesús mìtsà kitsò nga mìkiì kiyá. Kitsò-né: “Tsà 'an xi mejèn-na nga kíjnakon skanda k'e nga kjoiaa ìjngòè k'a, mìtsà jì oko-lè.”

²⁴Tijè-ne xitá xi kota'yàt'aà-la Jesús xi tíbénojmi kixi ngats'ìi kjoa koi. Kò tijè-ne xi kiskìi yije xojoñ jè. Kò 'ya-ná nga 'én kixíí xi chja.

²⁵Jesús kjìn jchán kjoa kis'ìin-ìsa xi kj'eíí. Tsà tjeí yije nga jngòè jngòè skaya kjoa xi kis'ìin, mì-la kiì kichiya-la nga tíjtsa isò'nde jñà xojoñ. K'oa's'ín kàtama.